

Αρχιτεκτονικά είδη

- Σε ιερά:
 - Περίβολοι. Πρόπυλα.
 - Βωμοί.
 - Ναοί.
 - Θησαυροί.
 - Στοές.
 - Τιμητικά μνημεία.
 - Εστιατόρια.

Αρχιτεκτονικά είδη

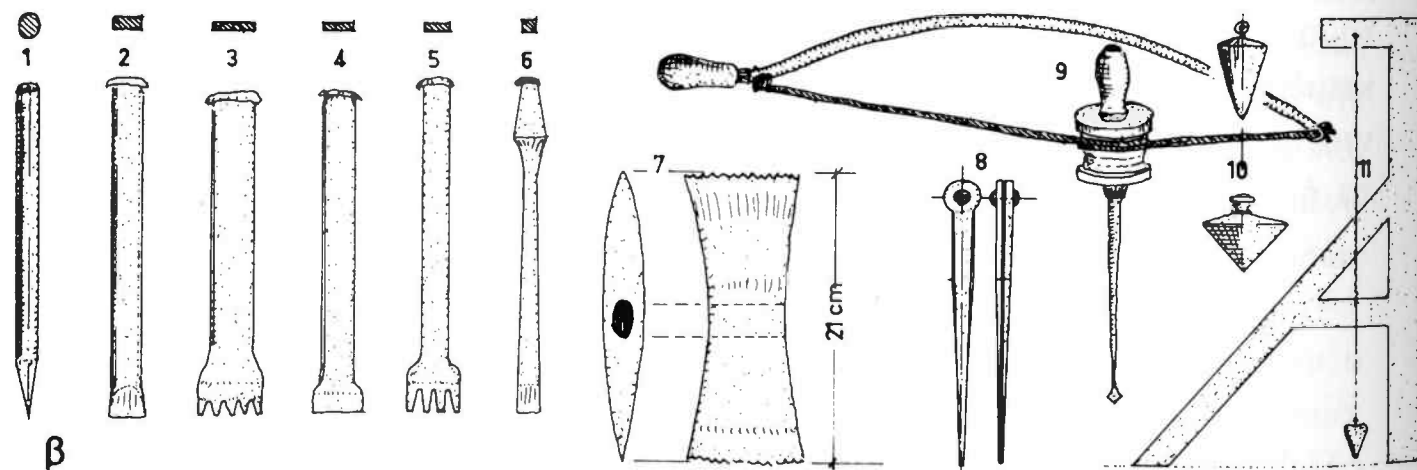
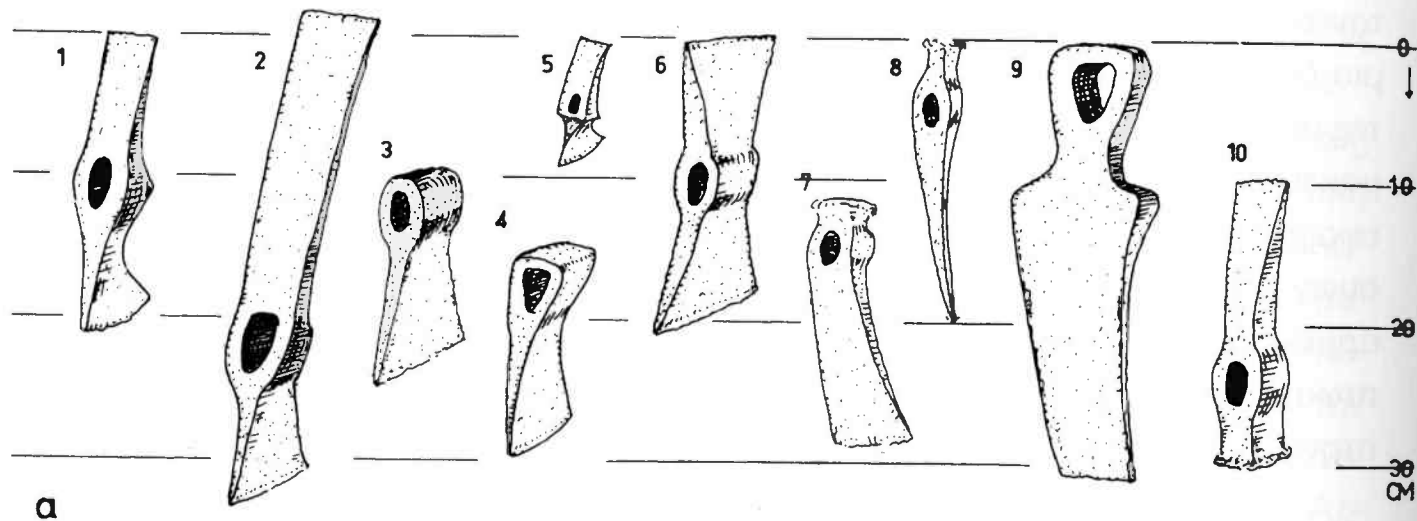
- Στην πόλη (πολεοδομία):
 - Σχέδιο πόλεως. Τείχη.
 - Αγορά. Ιερά.
 - Οικίες. Παλάτια.
 - Κρήνες. Νυμφαία.
 - Στοές. Βιβλιοθήκες.
 - Γυμνάσια. Παλαίστρες.
 - Θέατρα. Χορηγικά μνημεία.

Αρχιτεκτονικά είδη

- Στην ύπαιθρο:
 - Αγροτικά ιερά.
 - Αγροικίες.
 - Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις (ορυχεία, λατομεία κ.α.).
 - Νεκροπόλεις / νεκροταφεία.
 - Οδοί (οδοποιία).
 - Υδραγωγεία.

(Ορολογία)

- Πλάκες εφαρμογής.
- Σπόνδυλοι – ραβδώσεις – ένταση.
- Εκλεπτύνσεις σε ναούς, π.χ. στον Παρθενώνα.
- Τοιχοποιία: Λιθοδομή κατά το πολυγωνικό σύστημα, ισόδομη και ψευδοϊσόδομη.
- Χυτή τοιχοποιία ρωμαϊκών χρόνων.
- *Εργαλεία και εργασία στα λατομεία.*
- *Χωρίς τη χρήση της λογιστικής δεν κτίζονται αρχαία κτίρια, πόλεις, ιερά.*

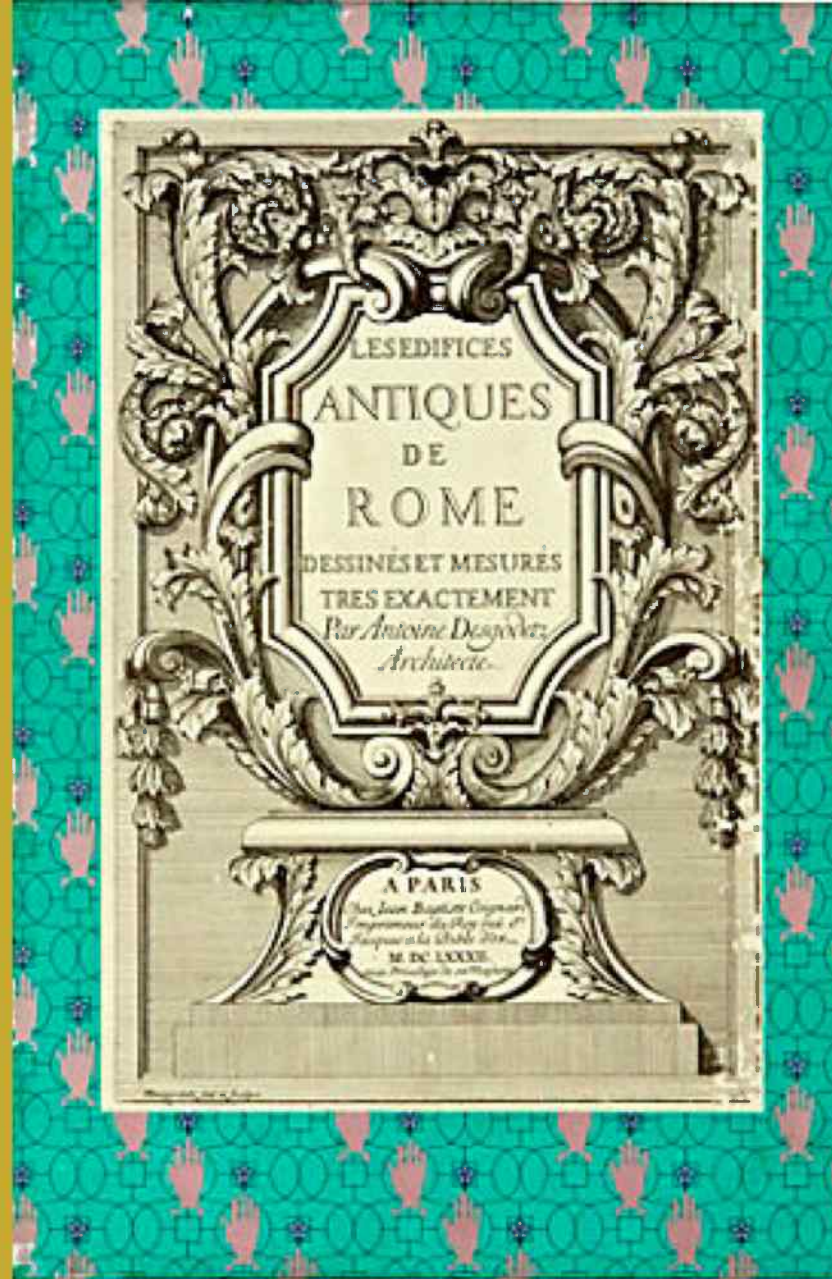

Εικ. 20. α) Πελέκεις, σκαπάνες και σφυριά 1-2: σκαπάνες από την Πριήνη και την Ολυμπία 3-5: πελέκεις από την Ολυμπία και το Ηράκλειο 6: διπλός πέλεκυς 7-9: σκαπάνες από την Πριήνη (κατά ένα μέρος μόνον για την καλλιέργεια γης) 10: σφυρί (Υβλαία Μέγα-ρα).

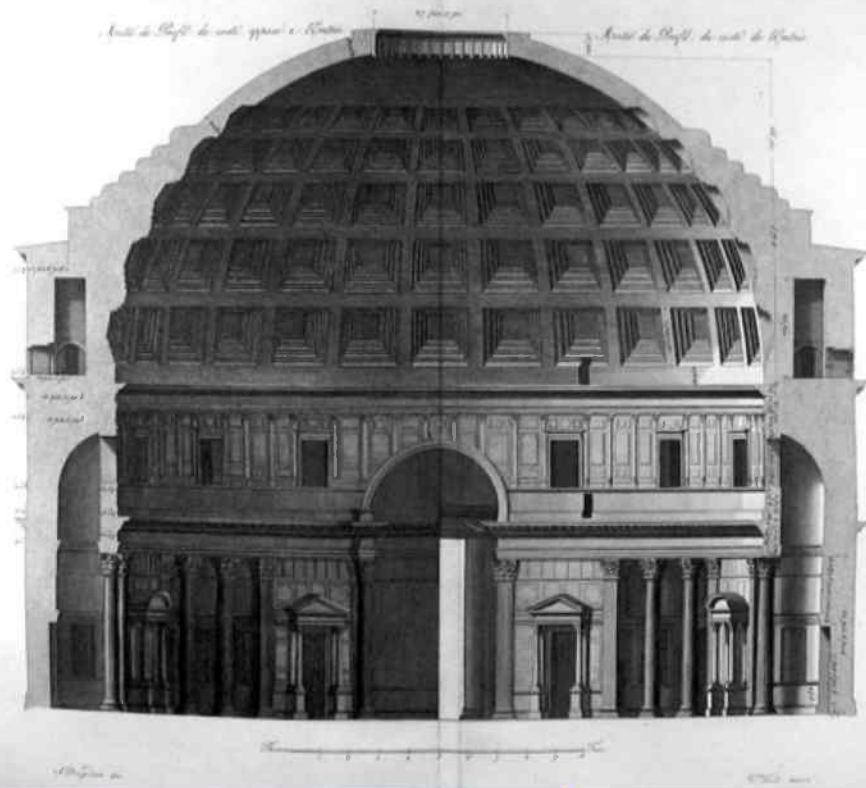
β) λιθουργικά εργαλεία 1-6: διάφορες σμίλες 7: διπλός πέλεκυς (Ολυμπία, τέλος του 5ου αι. π.Χ.) 8: διαβήτη (Πομπηία) 9: τρυπάνι περιστροφικό 10: βαρίδια 11: γωνία με νήμα της στάθμης (Τύρος, Μουσείο του Λούβρου).

Αρχαία αρχιτεκτονική

- Το 1680 ο Antoine Desgodetz σχεδιάζει 25 από τα υπαρκτά ακόμα κτίρια της Αρχαίας Ρώμης, με χρηματοδότηση του Λουδοβίκου ΙΔ'.
- Το βιβλίο του δημοσιεύεται το 1682 στο Παρίσι.

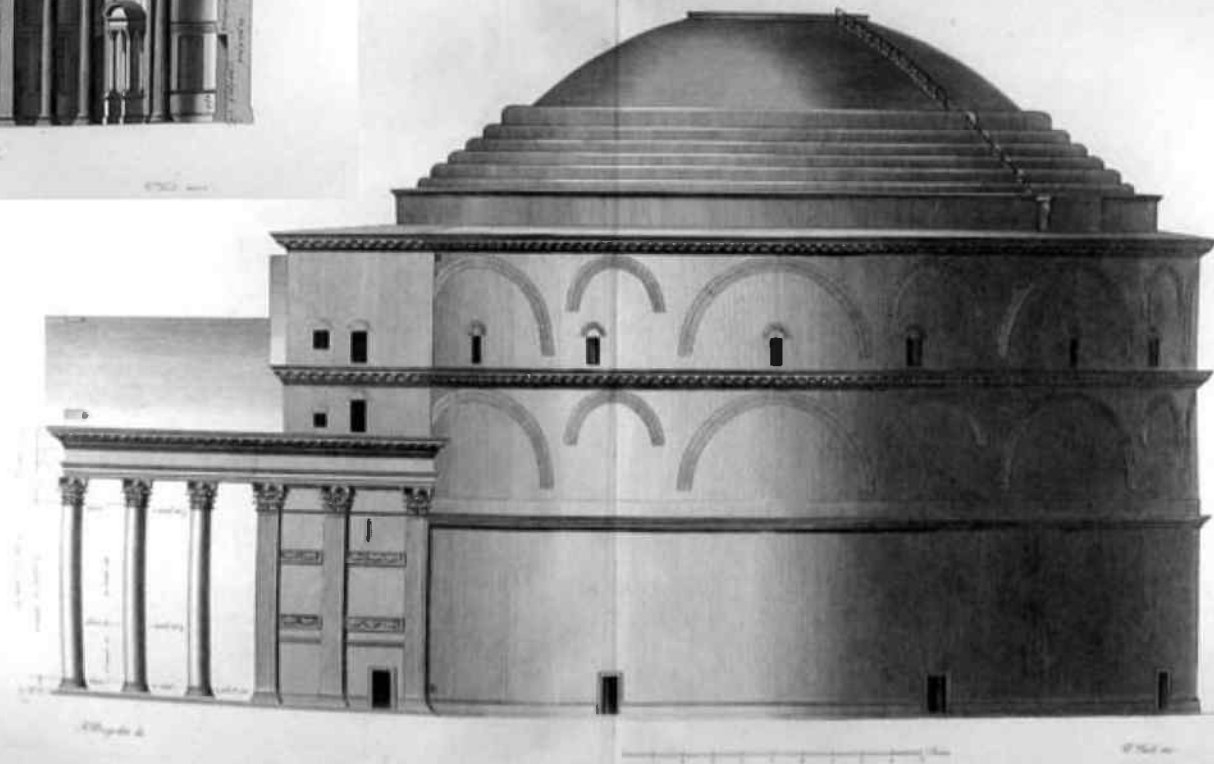

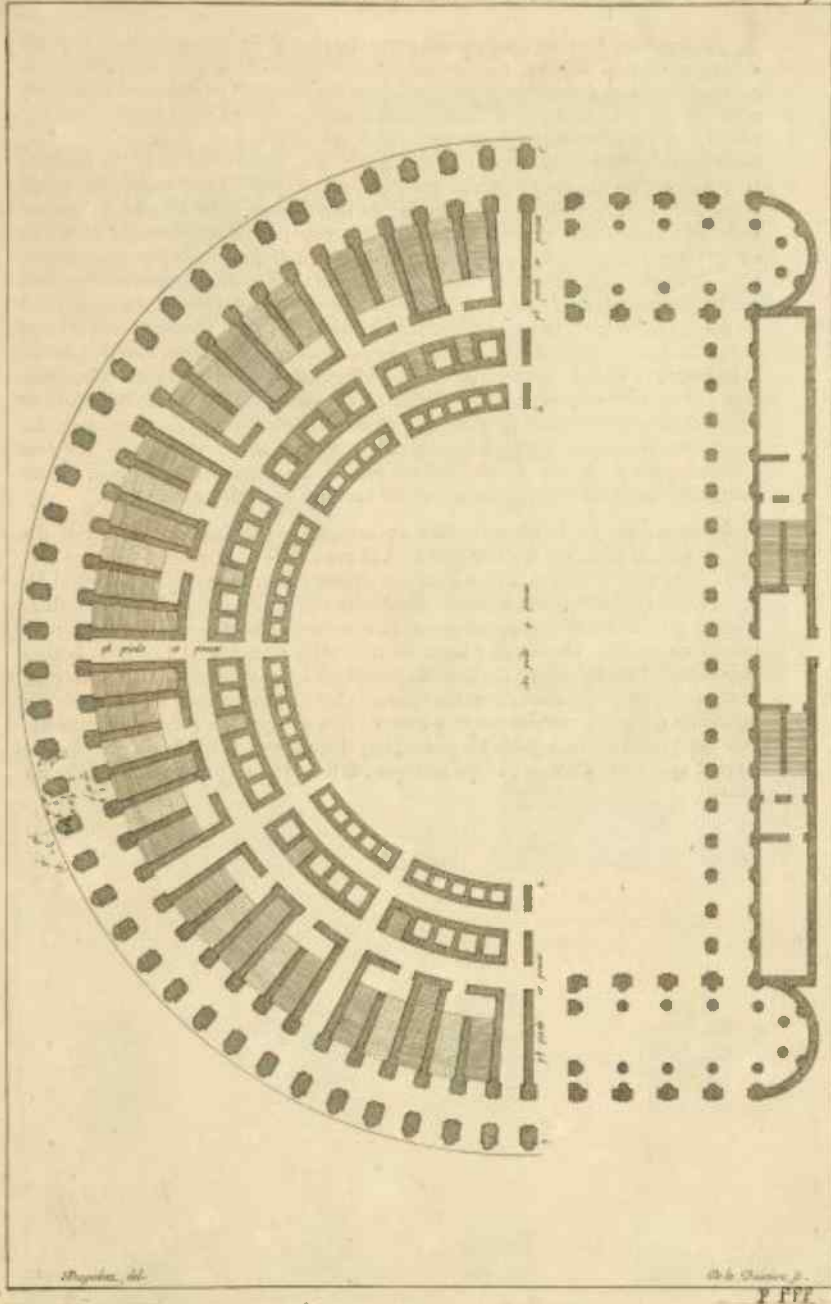
Τίτλος του βιβλίου του Desgodetz, 1682, ανατύπωση στις ΗΠΑ.

Ρώμη, Πάνθεον (2^{ος} αι. μ.Χ.),
κατά Desgodetz

ELEVATION IV. FLANG DU PANTHEON A. ROME.

Ρώμη, Κάτοψη του θεάτρου
του Μαρκέλλου (1^{ος} αι. π.Χ.),
κατά Desgodetz

Αρχαία αρχιτεκτονική

- Το 1754 ακολουθούν στην Ελλάδα, προπαντός την Αθήνα, οι James Stuart και Nicolas Revett.
- Από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα αρχιτέκτονες ταξιδεύουν στους χώρους της Μικράς Ασίας και αποτυπώνουν κτίρια. Η μελέτη της αρχαίας αρχιτεκτονικής βρίσκεται σε καλό δρόμο.

THE
ANTIQUITIES OF ATHENS,

MEASURED AND DELINEATED

BY

JAMES STUART, F.R.S. AND F.S.A. AND NICHOLAS REVETT,

PAINTERS AND ARCHITECTS.

VOLUME THE FIRST.

A NEW EDITION.

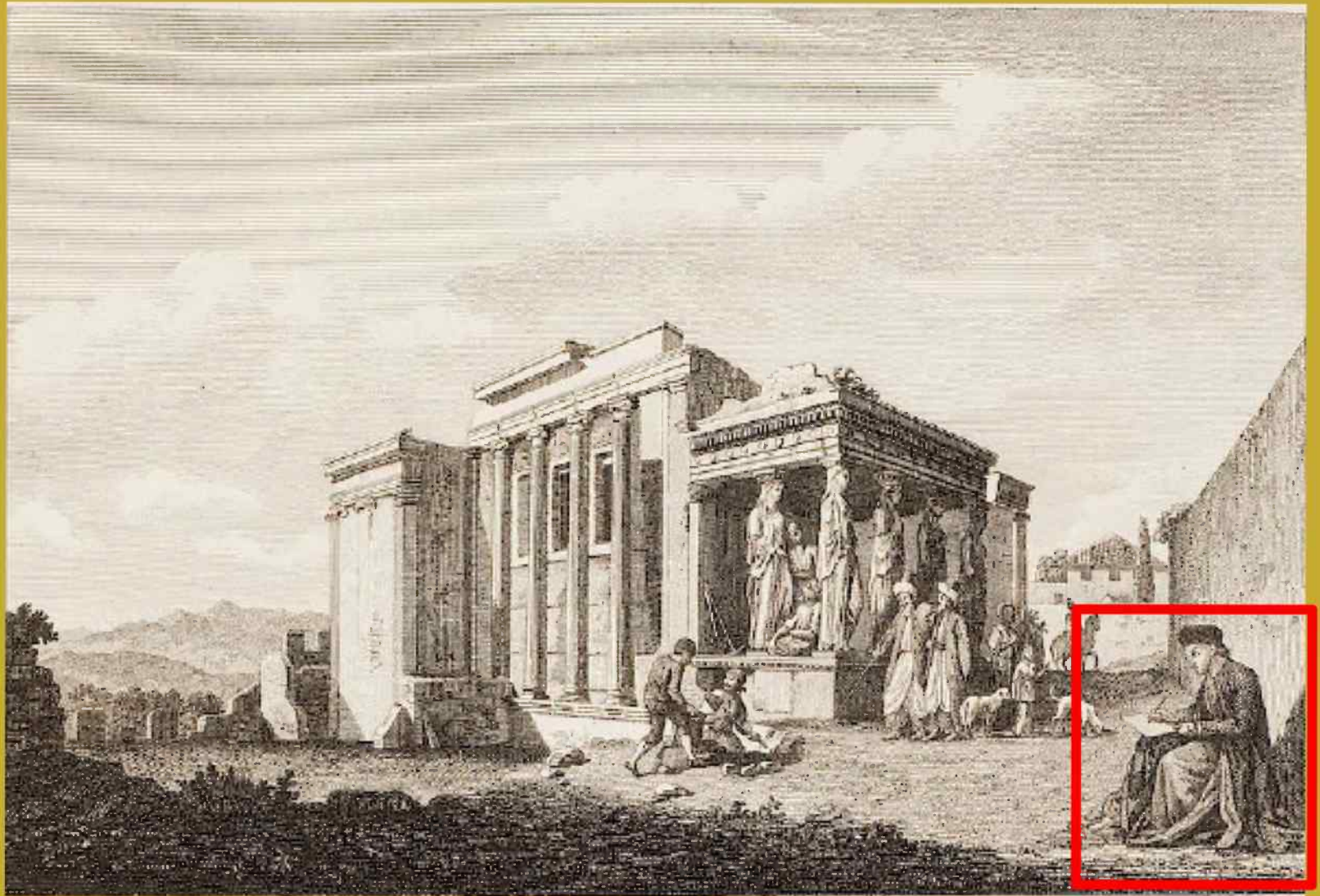

LONDON:

PRIESTLEY AND WEALE.

MDCCLXXV.

- Δεξιά: Τίτλος της Β' έκδοσης των «Antiquities of Athens» («Αρχαιότητες των Αθηνών») του αρχιτέκτονα James Stuart και του σχεδιαστή Nicolas Revett (Λονδίνο 1825).

Wolfgang Müller-Wiener

Η Αρχιτεκτονική στην Αρχαία Ελλάδα

Μετάφραση: Μπάρμπαρα Σμιτ-Δούνα

University Studio Press

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Θ. ΜΠΟΥΡΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.Μ. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ

ΑΘΗΝΑ 1999

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ιερά: Περίβολος.
- Ιερά: Πρόπυλον.

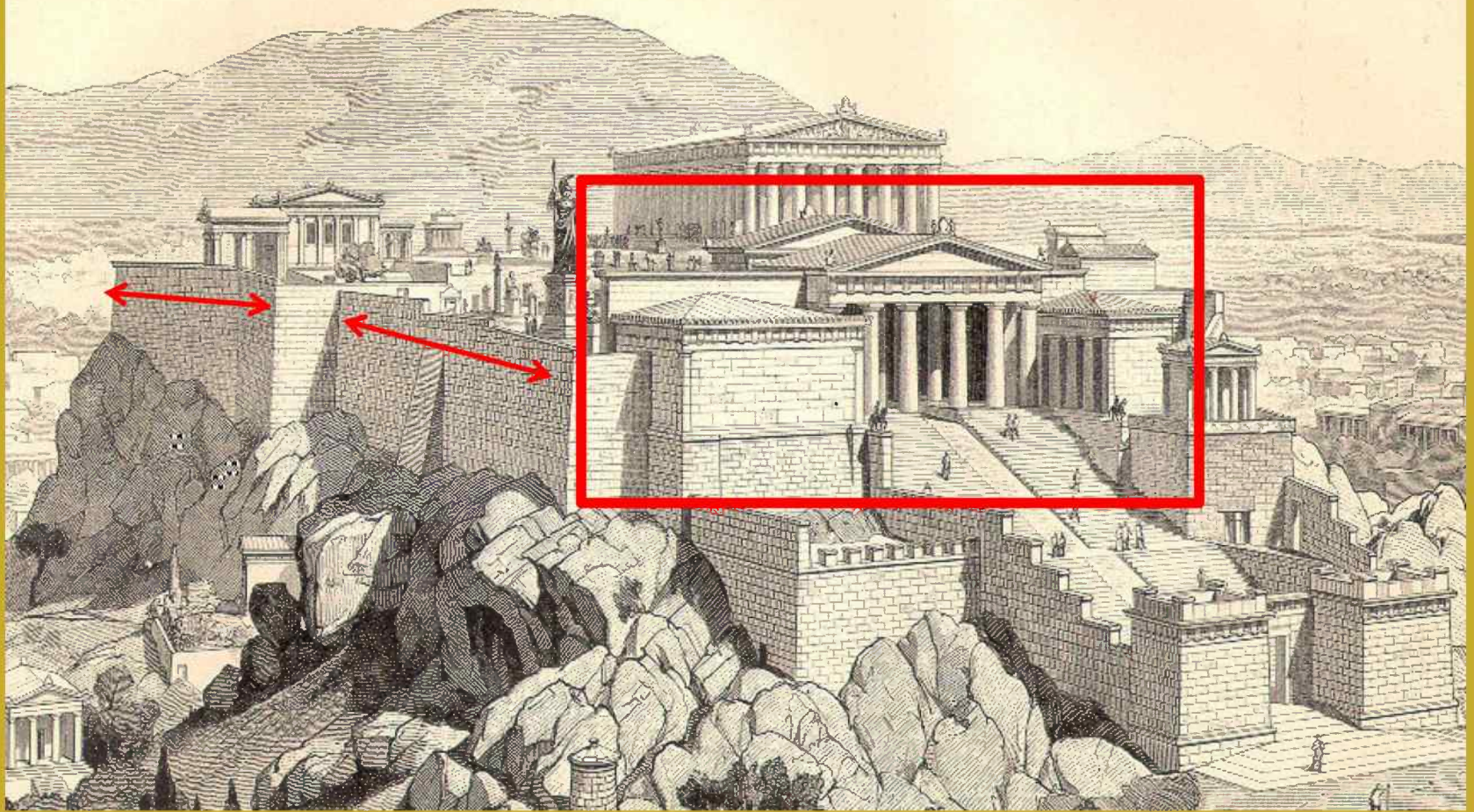
- Ιερό του Απόλλωνα στη Δήλο: Μοντέλο.
- Αεροφωτογραφία.
- Τα βέλη δείχνουν την πορεία του τοίχου του περιβόλου.

- Ιερό του Δία στην Ολυμπία: Μοντέλο.
- Τα βέλη δείχνουν την πορεία του τοίχου του περιβόλου.

- Φωτογραφία του τοίχου του περιβόλου.

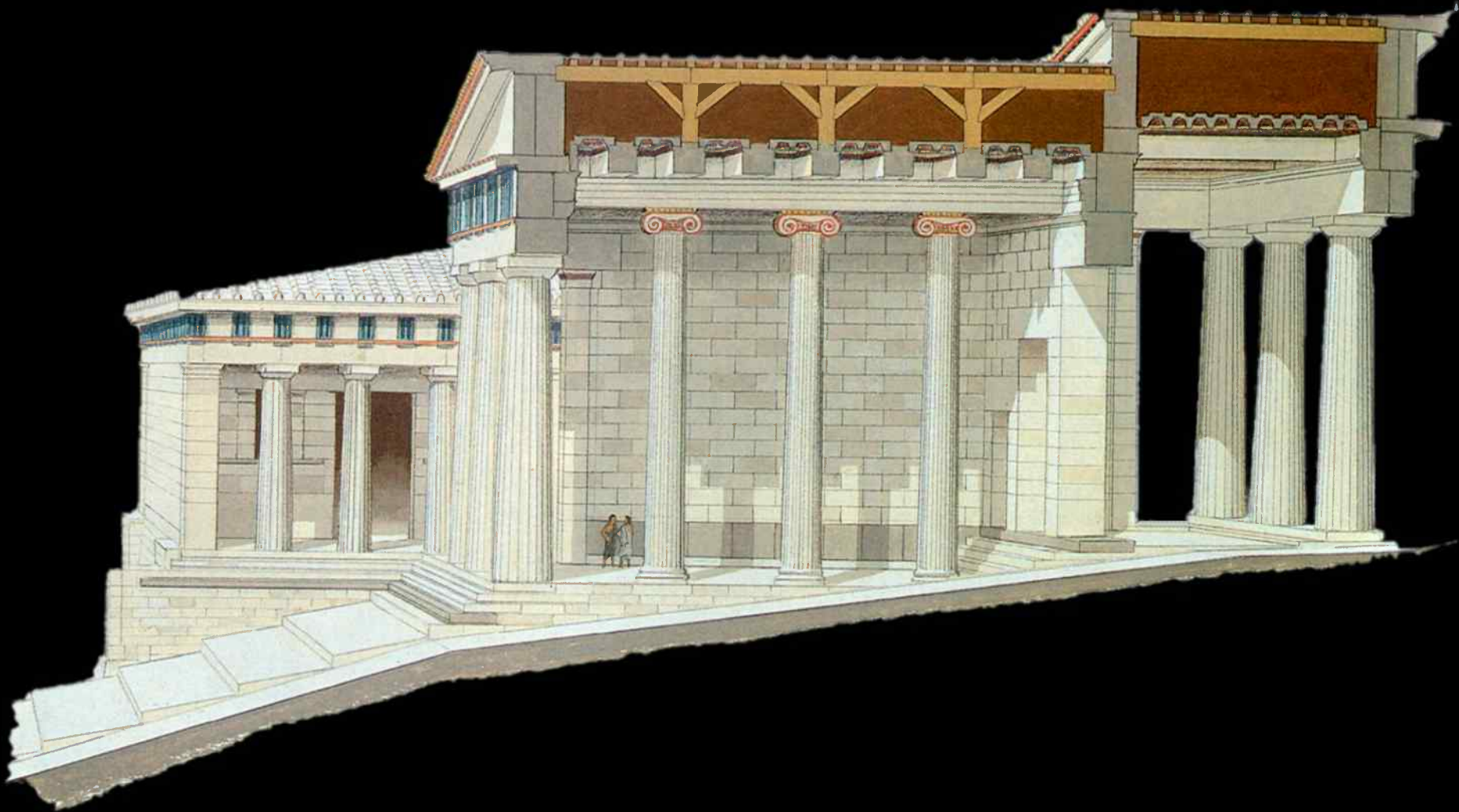

- Ιερό της Αθηνάς και άλλων θεοτήτων στην Αθήνα, Ακρόπολη: Σχεδιαστική αναπαράσταση.
- Τα βέλη δείχνουν την πορεία του τοίχου του περιβόλου, το πλαίσιο την είσοδο στο ιερό (τα λεγόμενα Προπύλαια).

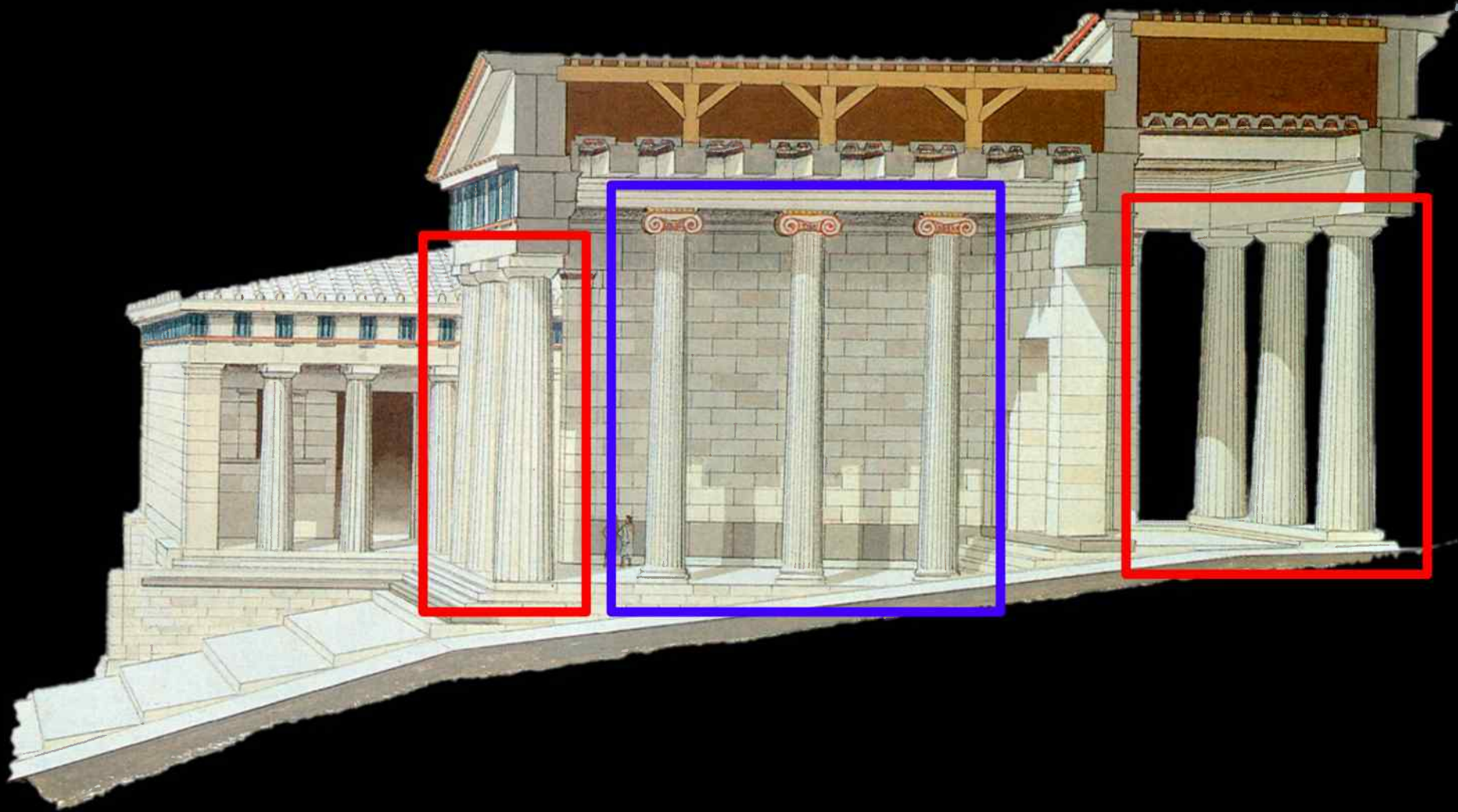
- Αθήνα, Ακρόπολη: Προπύλαια.
- Φωτογραφία με τις σκαλωσιές των αναστηλωτικών έργων.

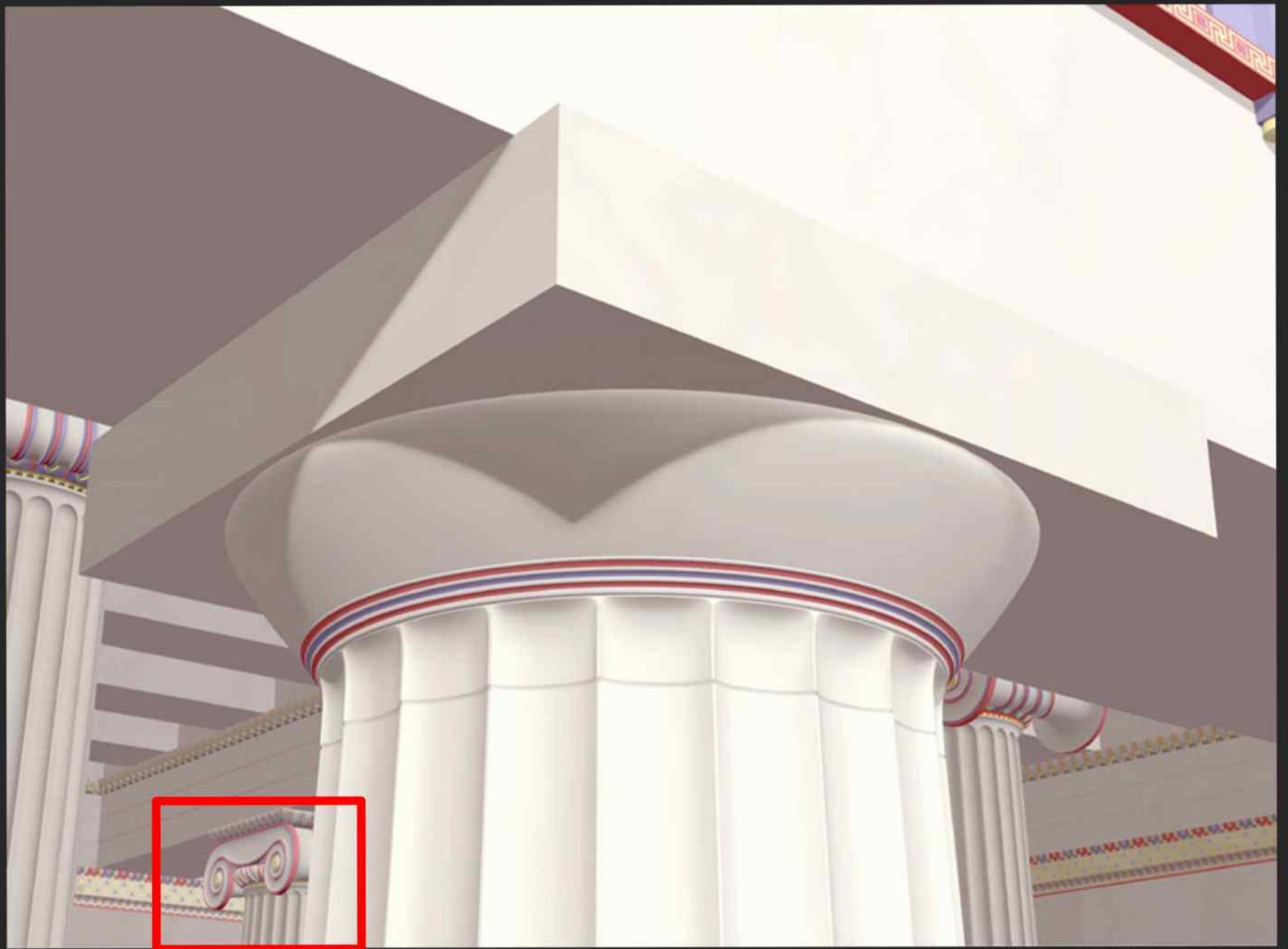
Προπύλαια, τρισδιάστατη αναπαράσταση και τομή.

Overall View

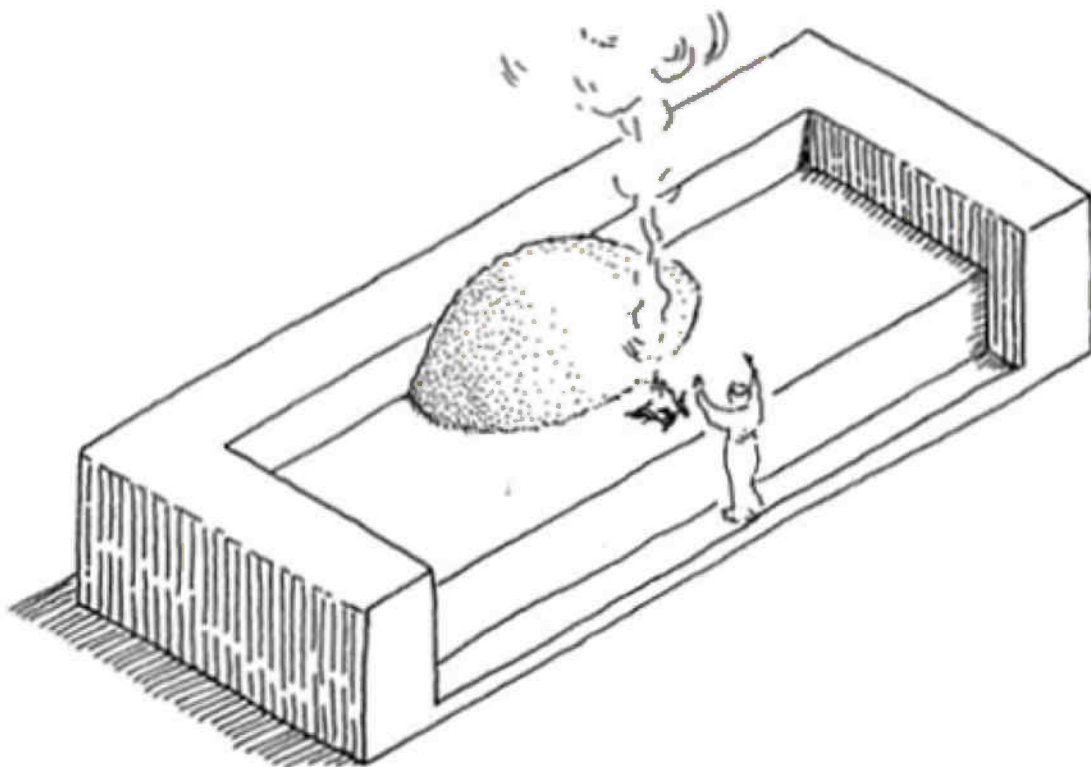
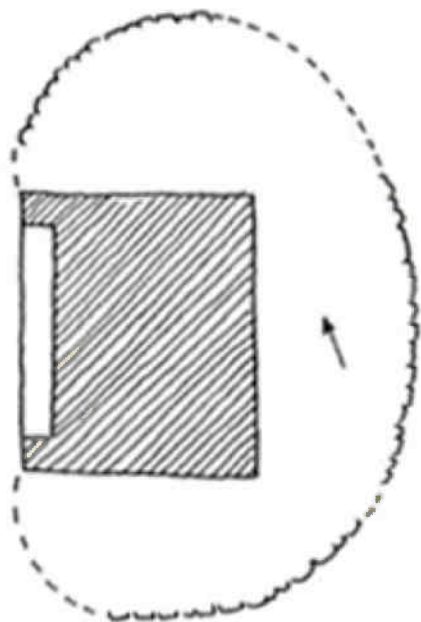

Doric Capital

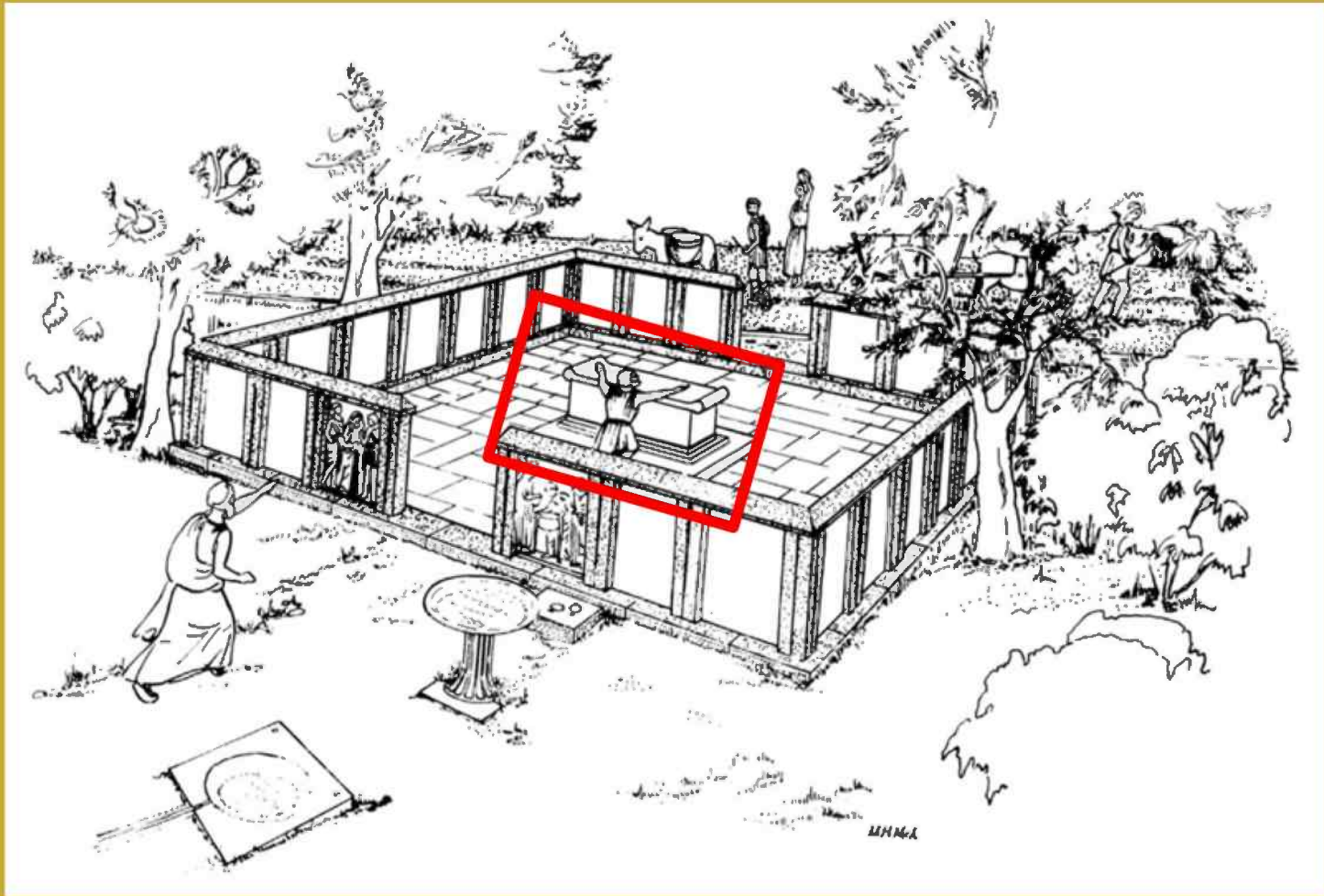

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ιερά: Βωμοί.

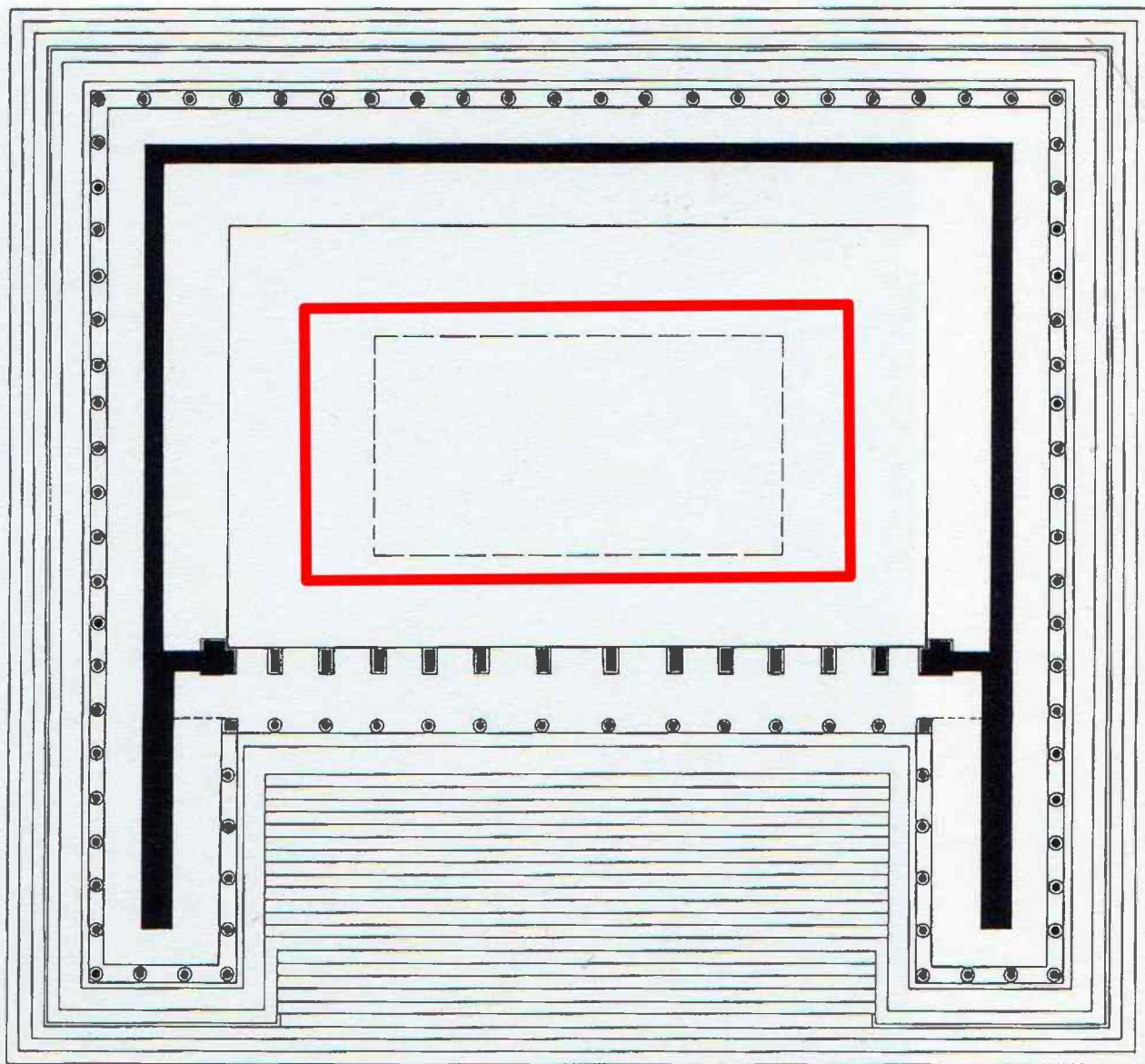

0 5 m.

Βωμός των δώδεκα θεών στην Αθήνα, αναπαράσταση.
Κλασική εποχή.

Προηγούμεν. εικ. και εδώ: Βωμός της Αθηνάς στην Πέργαμο της Μικράς Ασίας.
Ελληνιστική εποχή. Το κόκκινο ορθογώνιο δείχνει της θέση του ίδιου του βωμού

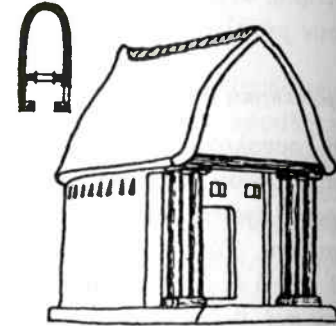
Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ιερά: Ναοί.

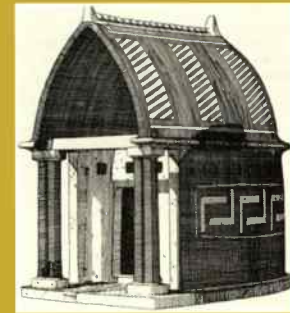
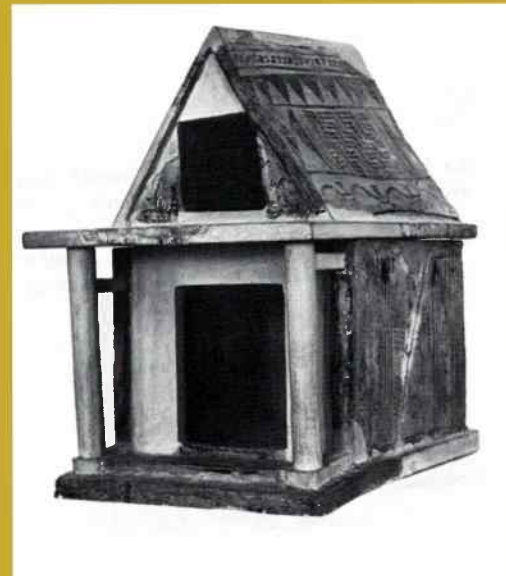

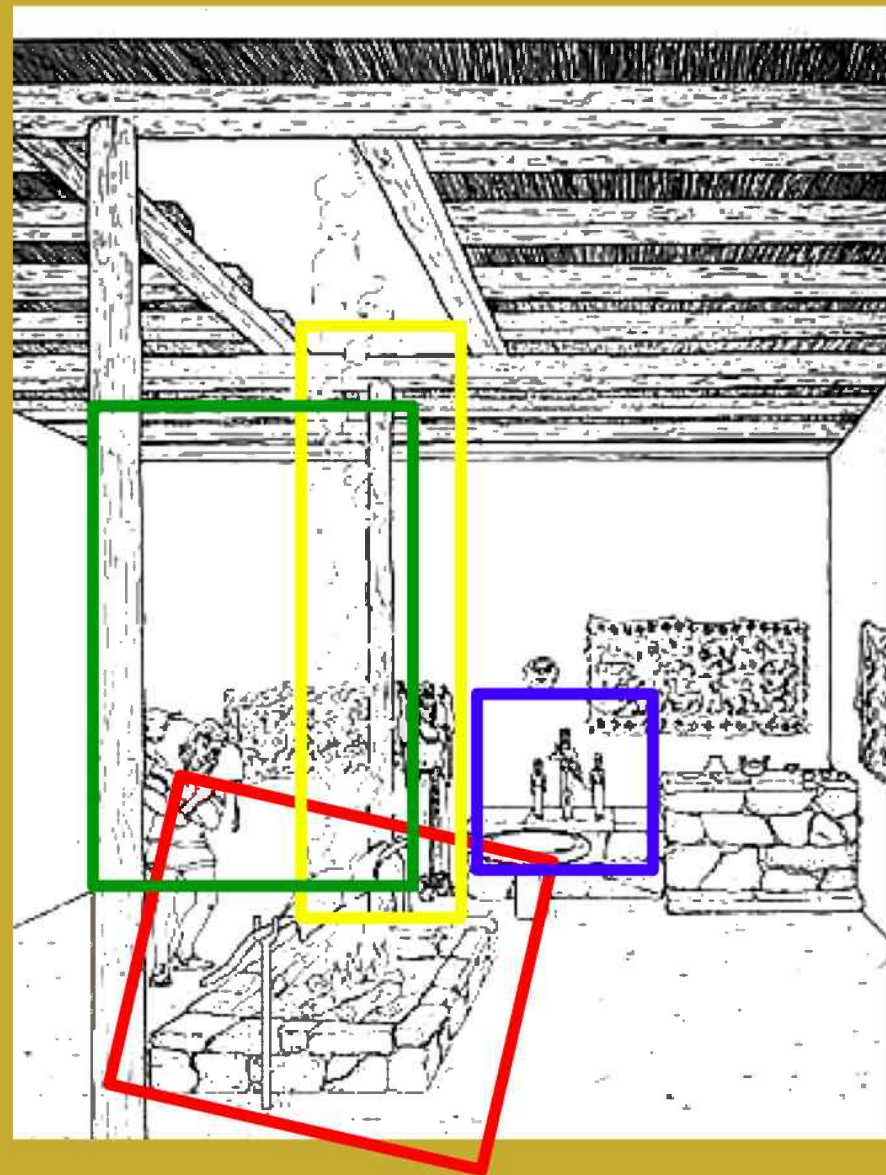
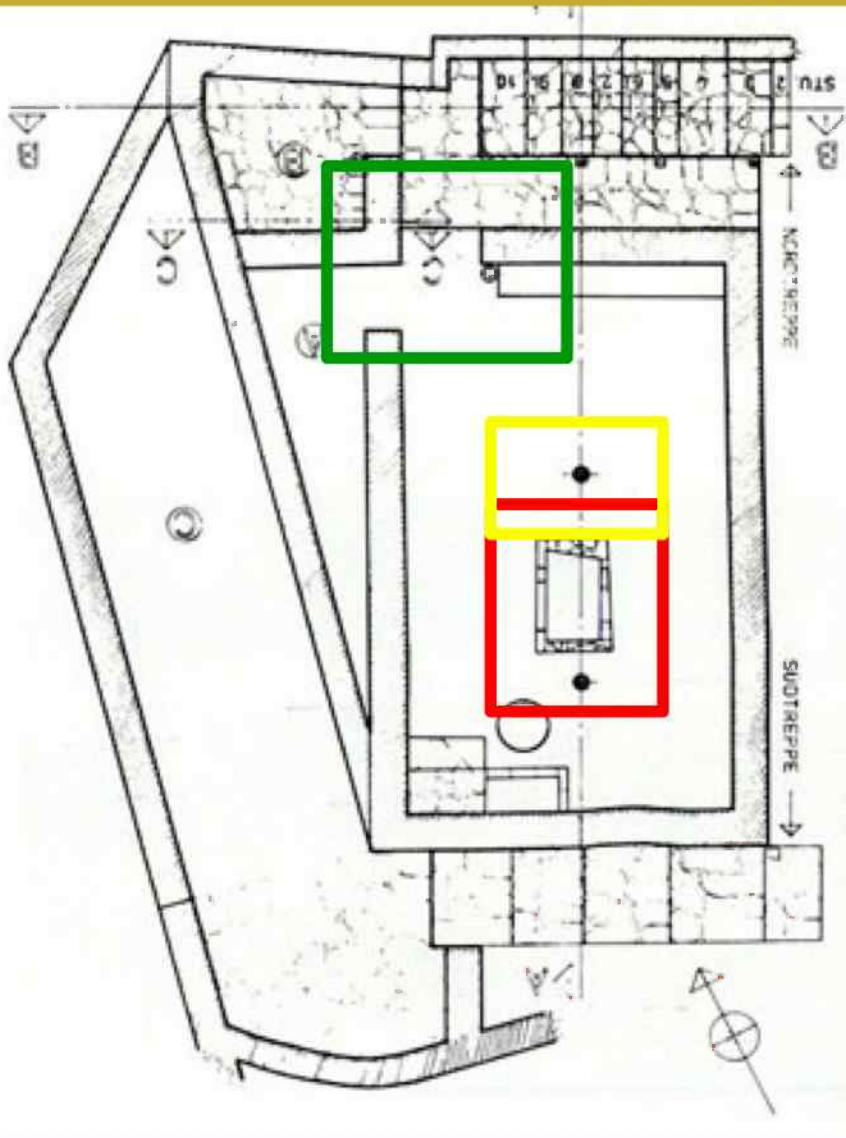
Πρόπλασμα ξύλινου ναού από την Ερέτρια.
Βρέθηκαν οπές για τους ξύλινους στύλους.

Πήλινα αφιερώματα (δεξιά,
προπλάσματα ναών) και
υπολείμματα αψιδοειδών
κτισμάτων (κάτω).
Τα τελευταία βρέθηκαν στην
αρχαία Ολυμπία.

1. Οικίσκος από τὸ Ἡραῖο τοῦ Ἀργεῶς (Ἐθνικὸ Μουσεῖο) (Dinsmoor). 2. Οικίσκος ἀπὸ τὴν Περachώρα. Κάτοψη καὶ ἀποκατάσταση (Mackendrick).

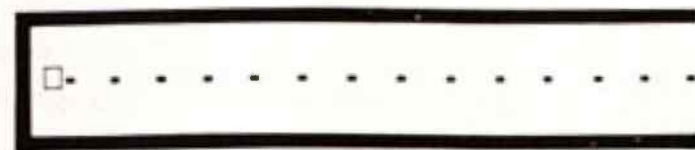

Δρήρος, Κρήτη. Ναός Απόλλωνος Δελφινίου

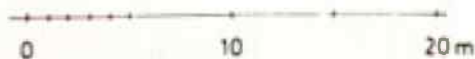

Δρήρος, Κρήτη.
«Σφυρήλατα», σύνταγμα
που παριστάνει τον
Απόλλωνα, τη μητέρα του
Λητώ και την αδελφή του
Αρτέμιδα. Χρονολογούνται
περίπου στα 650 π.Χ.
Βρέθηκαν στον ναό του
Απόλλωνος Δελφινίου.

Σάμος,
Εκατόμ-
πεδος
(ναός της
Ήρας).
Γεωμετρική
και αρχαϊκή
περίοδος.

Hekatompedos 1

● Brunnen

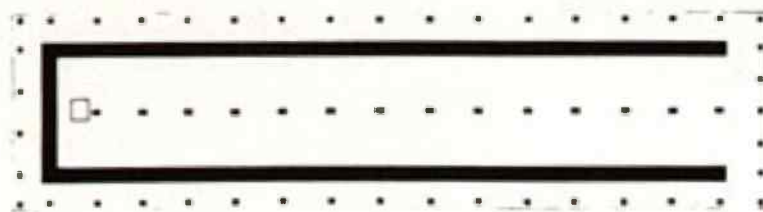
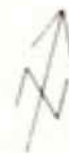
● Basis

Altar 3

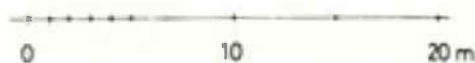

Lygos

Ostweg

Hekatompedos 1A

● Brunnen

● Basis

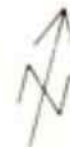
Altar 4

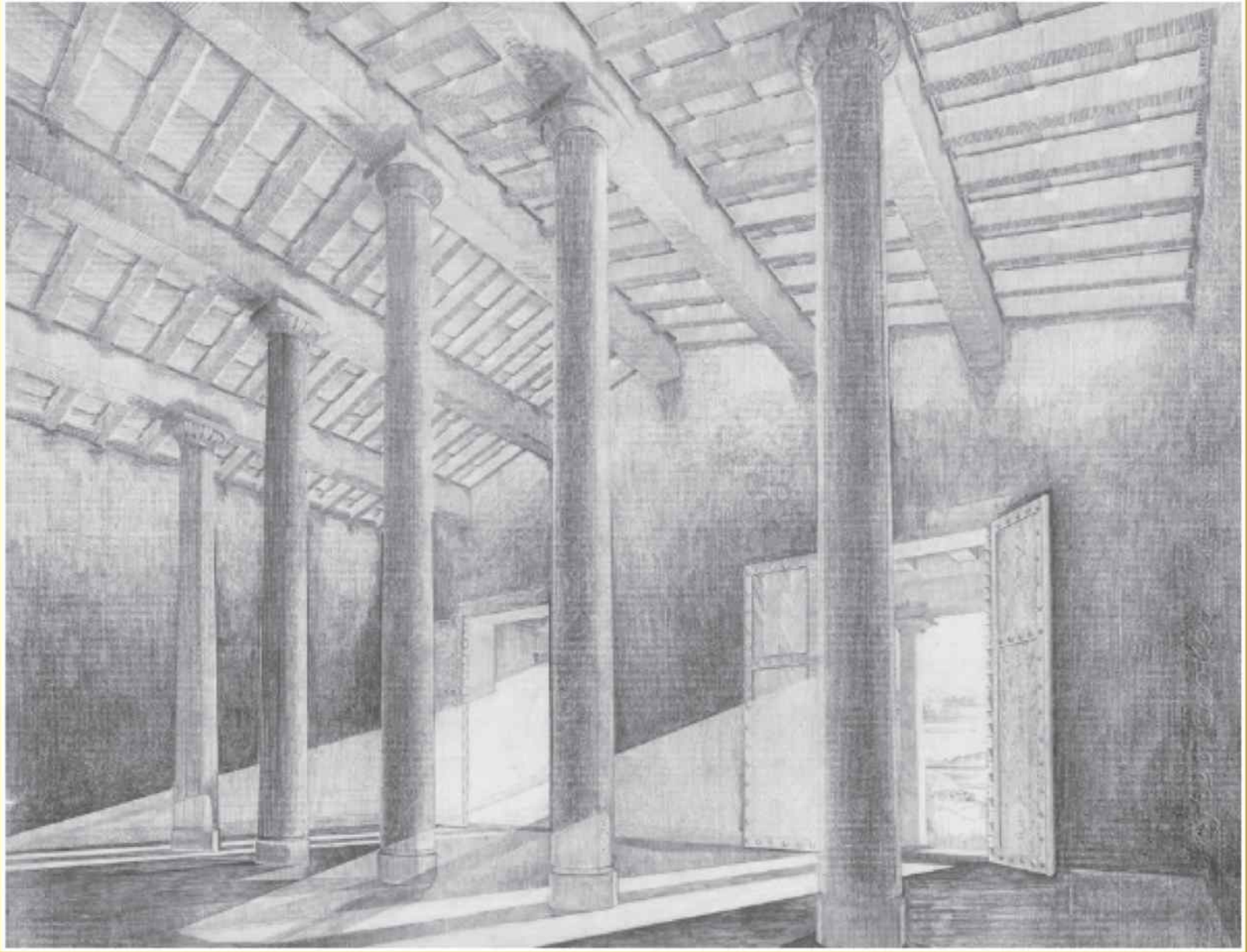

● Brunnen

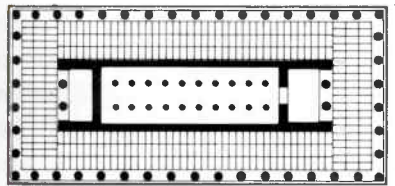
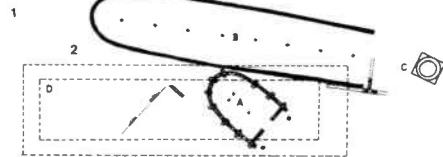
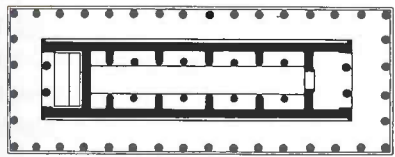
Lygos

Südostweg

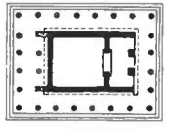
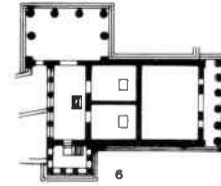
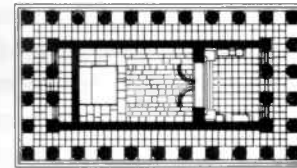
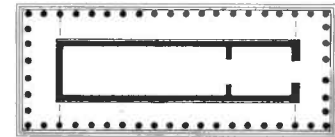
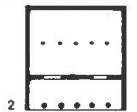
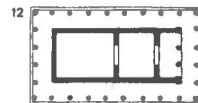
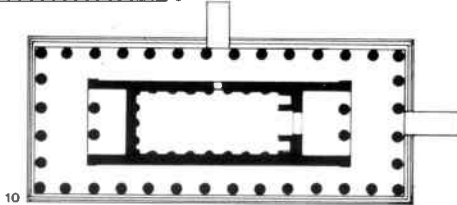
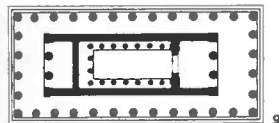
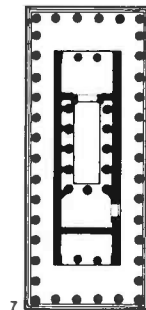
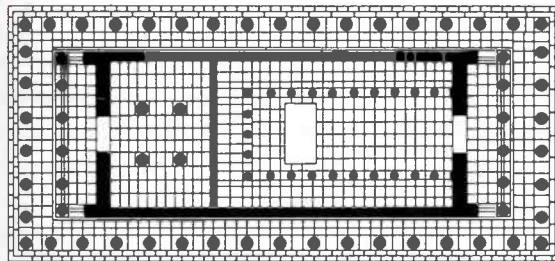
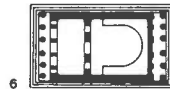
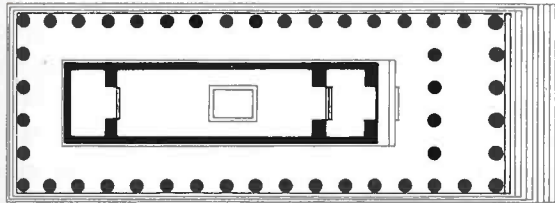
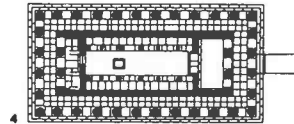

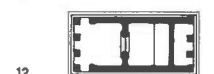
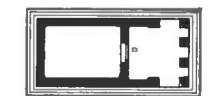
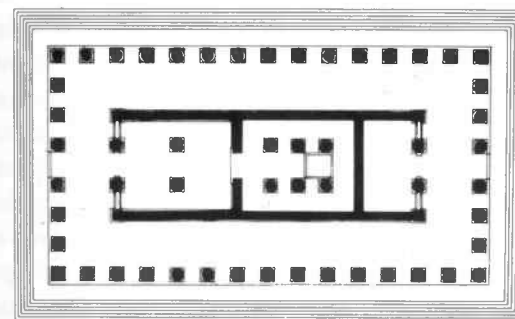
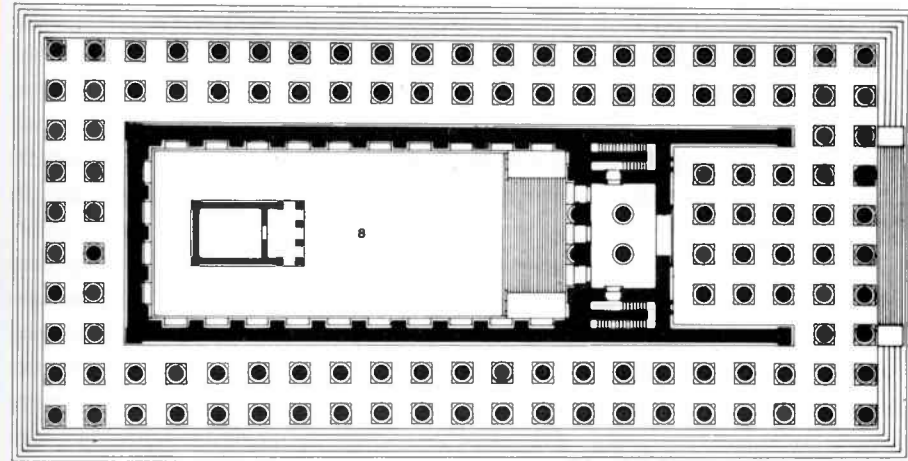
Ναός της Δήμητρας, Σαγκρί, Νάξος, με κεντρική κιονοστοιχεία.
Σχέδιο Μανόλης Κορρές.

0 10 20 30 40 50 M

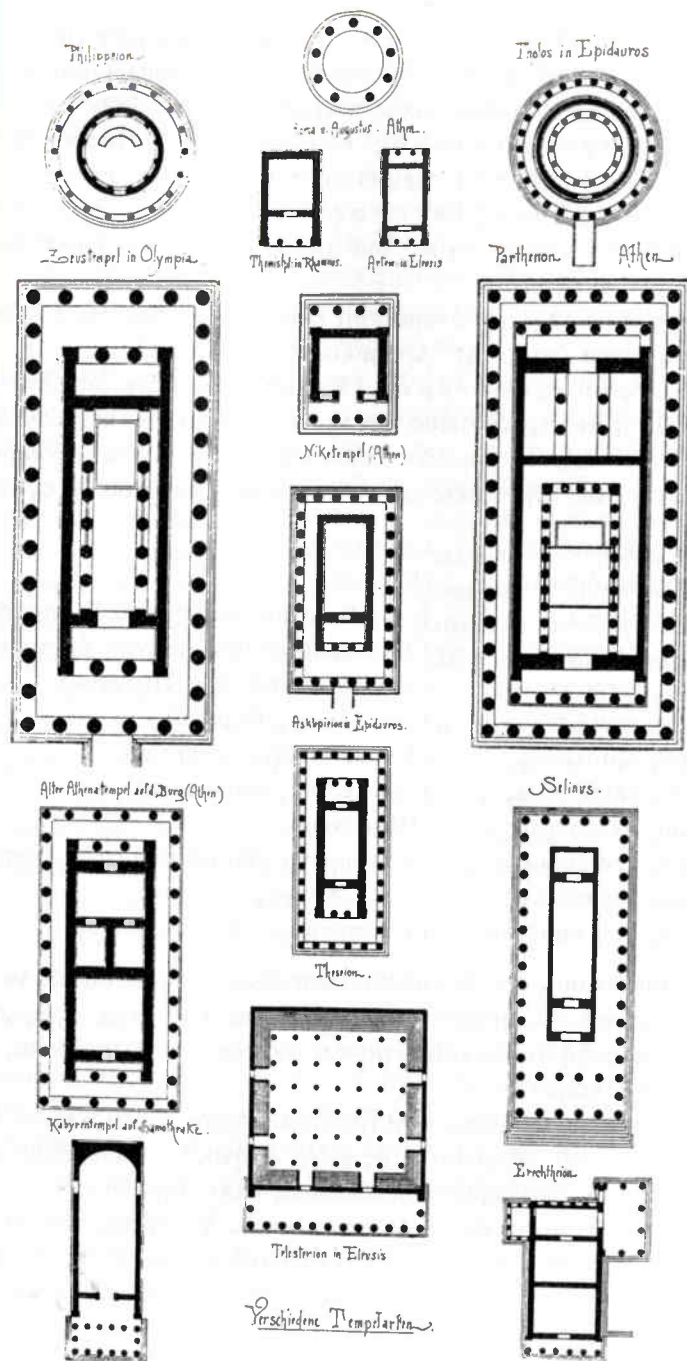

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 M

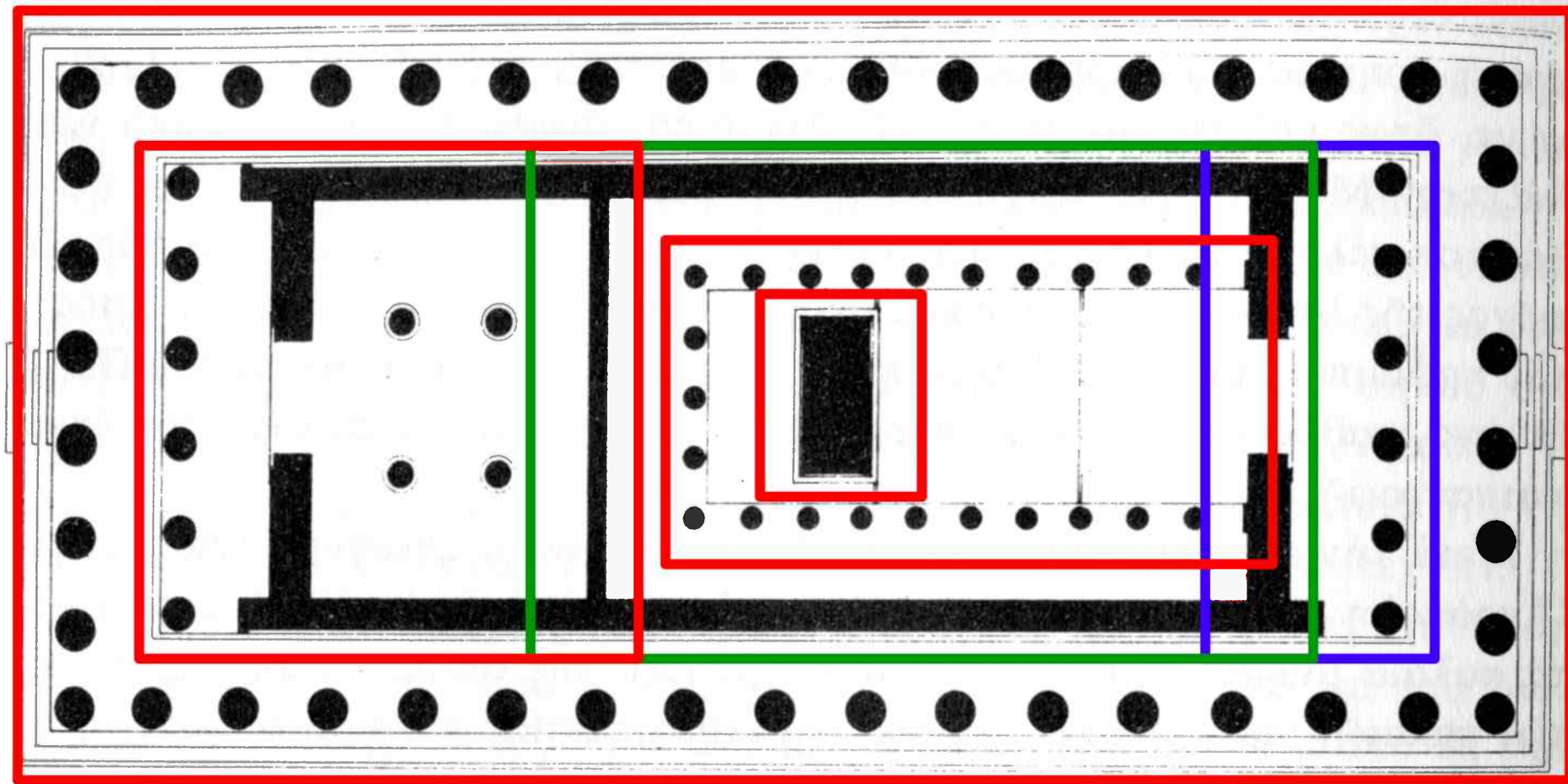

Εικ. 83. Κατόψεις δωρικών ναών (κλ. 1 : 1000): 1: Ολυμπία, Ηραίο (περί το 600/590 π.Χ.) 2: Ερέτρια, ναός του Απόλλωνα (Α = Δαφνηφόρειο, Β = ναός του 7ου αι. π.Χ., C = ναός του 6ου αι. π.Χ.) 3: Κέρκυρα, ναός της Αρτέμιδας (περί το 580 π.Χ.) 4: Αίγινα, ναός της Αφαίας (περί το 500 π.Χ.) 5: Σελινούντας, ναός C (περί το 550/530 π.Χ.) 6: Δήλος, ναός του Απόλλωνα ΙΙΙ (ο λεγόμενος ναός των Αθηναίων, 425/417 π.Χ.) 7: Βάσσεις - Φιγαλεία, ναός του Απόλλωνα (μετά το 429 π.Χ.) 8: Παρθενώνας (447 - 431 π.Χ.) 9: Αθήνα, ναός του Ηφαίστου (449/420 π.Χ.) 10: Τεγέα, ναός της Αθηνάς (μέσα του 4ου αι. π.Χ.) 11: Λίνδος, ναός της Αθηνάς (περί το 300 π.Χ.) 12: Πέργαμο, ναός της Αθηνάς (περί το 280/270 π.Χ.).

Εικ. 84. Κατόψεις ιωνικών ναών (κλ. 1 : 1000): 1: Σάμος, Ηραίο Ι (α' μισό του 8ου αι. π.Χ.) 2: Σαγκρί, ναός της Δήμητρας (περί το 530 π.Χ.) 3: Δήλος, οίκος των Ναξίων (αρχές του 6ου αι. π.Χ.) 4: Μεταπόντιο, ιωνικός ναός (α' τέταρτο του 5ου αι. π.Χ.) 5: Πριήνη, ναός της Αθηνάς (4. αι. π.Χ.) 6: Αθήνα, Ερέχθειο (421 - 414 π.Χ., 409 - 406 π.Χ.) 7: Λαβράνδα, ναός του Δία (μέσα του 4ου αι. π.Χ.) 8: Δίδυμα, ναός του Απόλλωνα ΙΙ (περί το 300 π.Χ.) 9: Μαγνησία επί του Μαιάνδρου, ναός της Αρτέμιδας (περί το 200 - 133 π.Χ.) 10: Μίλητος, ναός του Διονύσου (α' τέταρτο του 3ου αι. π.Χ.) 11: Μίλητος, ναός της Δήμητρας (περί το β' μισό του 3ου αι. π.Χ.) 12: Μαγνησία επί του Μαιάνδρου, ναός του Δία (αρχές του 2ου αι. π.Χ.).

1. Τύποι κατόψεων ἑλληνικῶν ναῶν (Durm).

2. Κάτοψη του Παρθενῶνος (Τραυλός).

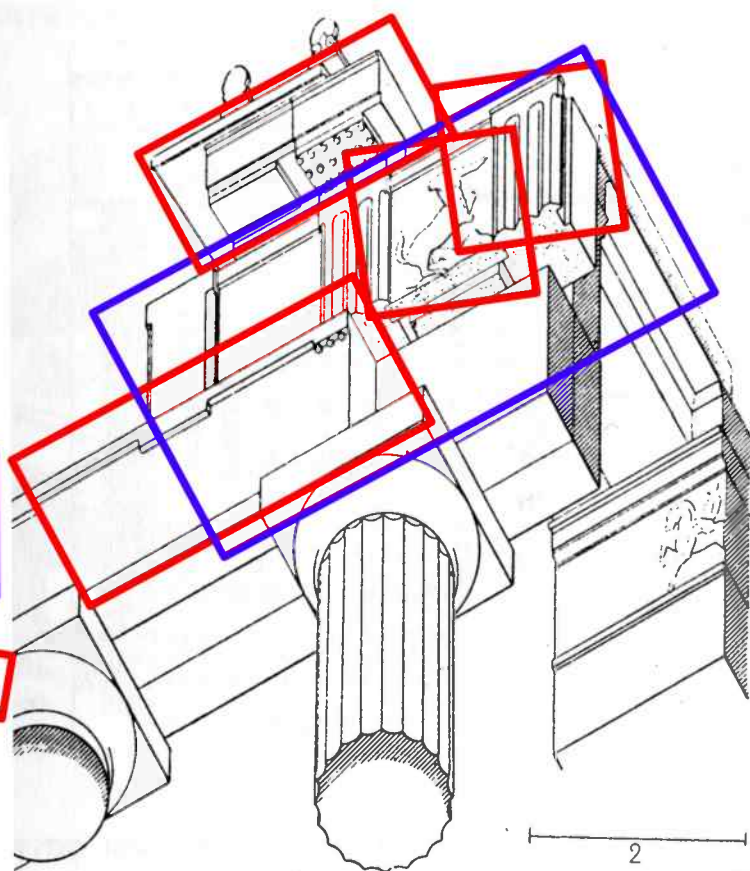
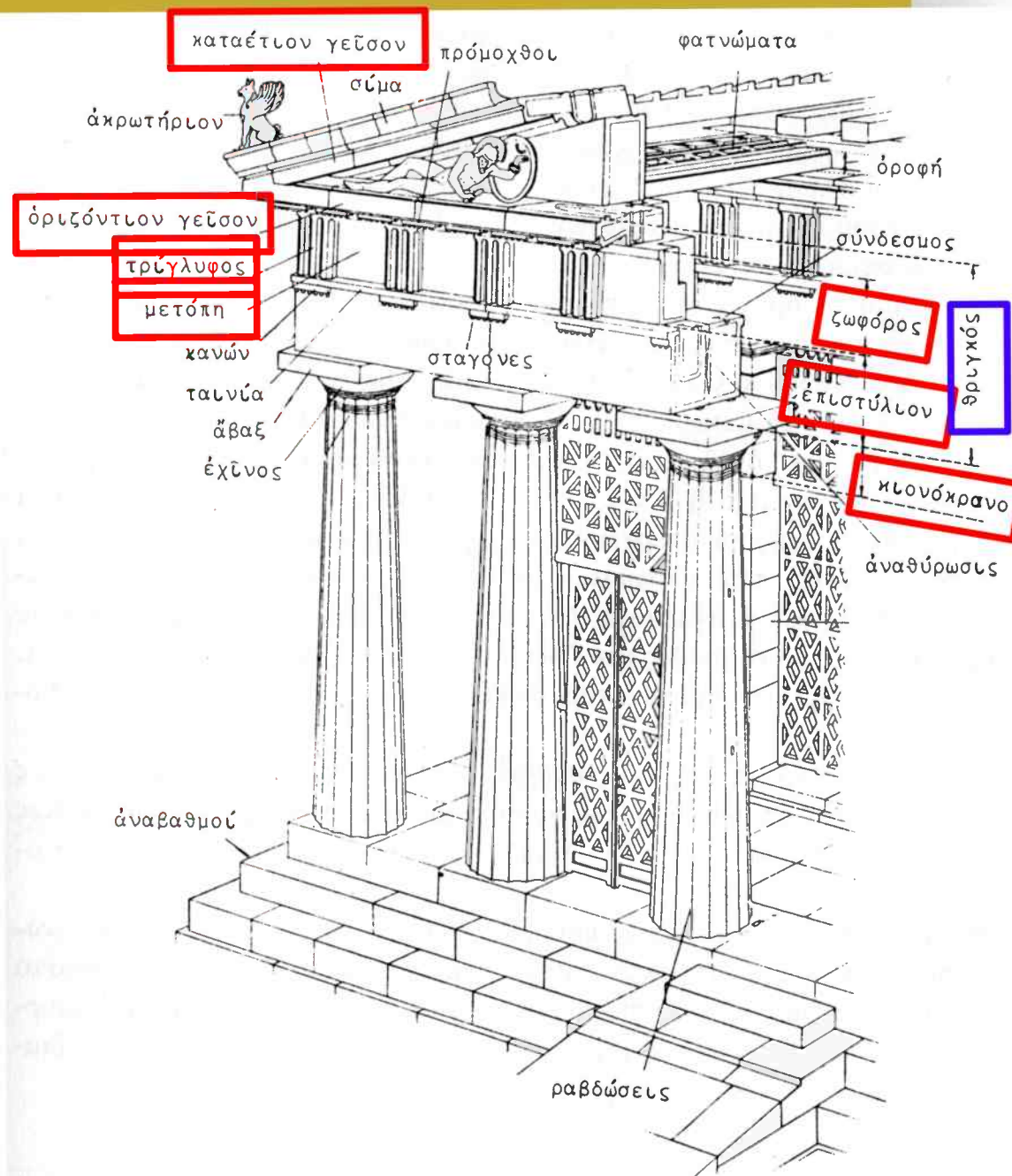
Κόκκινο: Περιστύλιο. Θαλασσί: Πρόναος. Πράσινο: Κυρίως ναός.
Κόκκινο: Οπισθόναος. Κιονοστοιχεία στον κυρίως ναό. Θέση του
λατρευτικού αγάλματος.

Αθήνα, Ακρόπολις,
Παρθενώνας,
(λατρευτικό;)
χρυσελεφάντινο άγαλμα
της Αθηνάς Παρθένου,
έργο του Φειδία.
Μοντέλο στο Ontario,
Καναδάς.

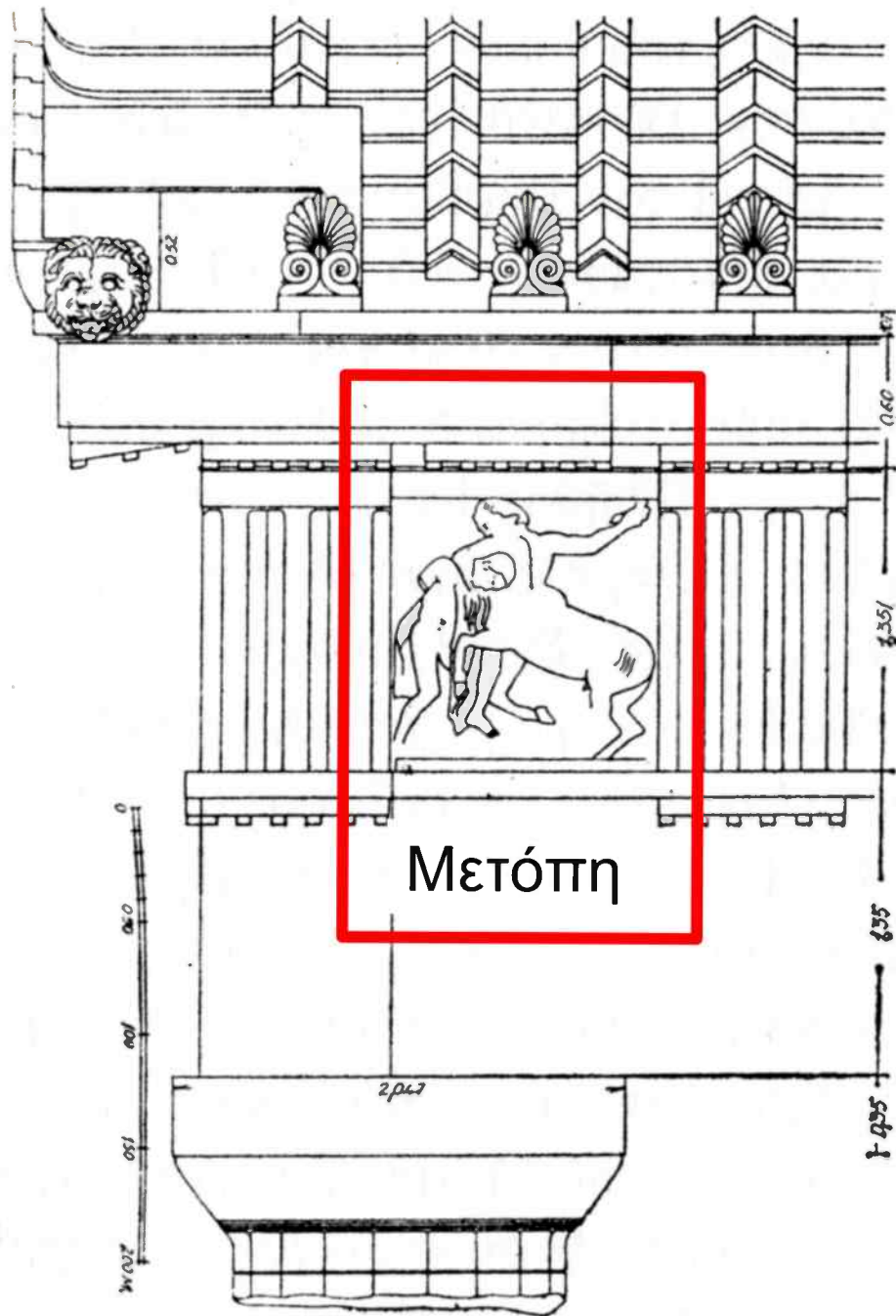

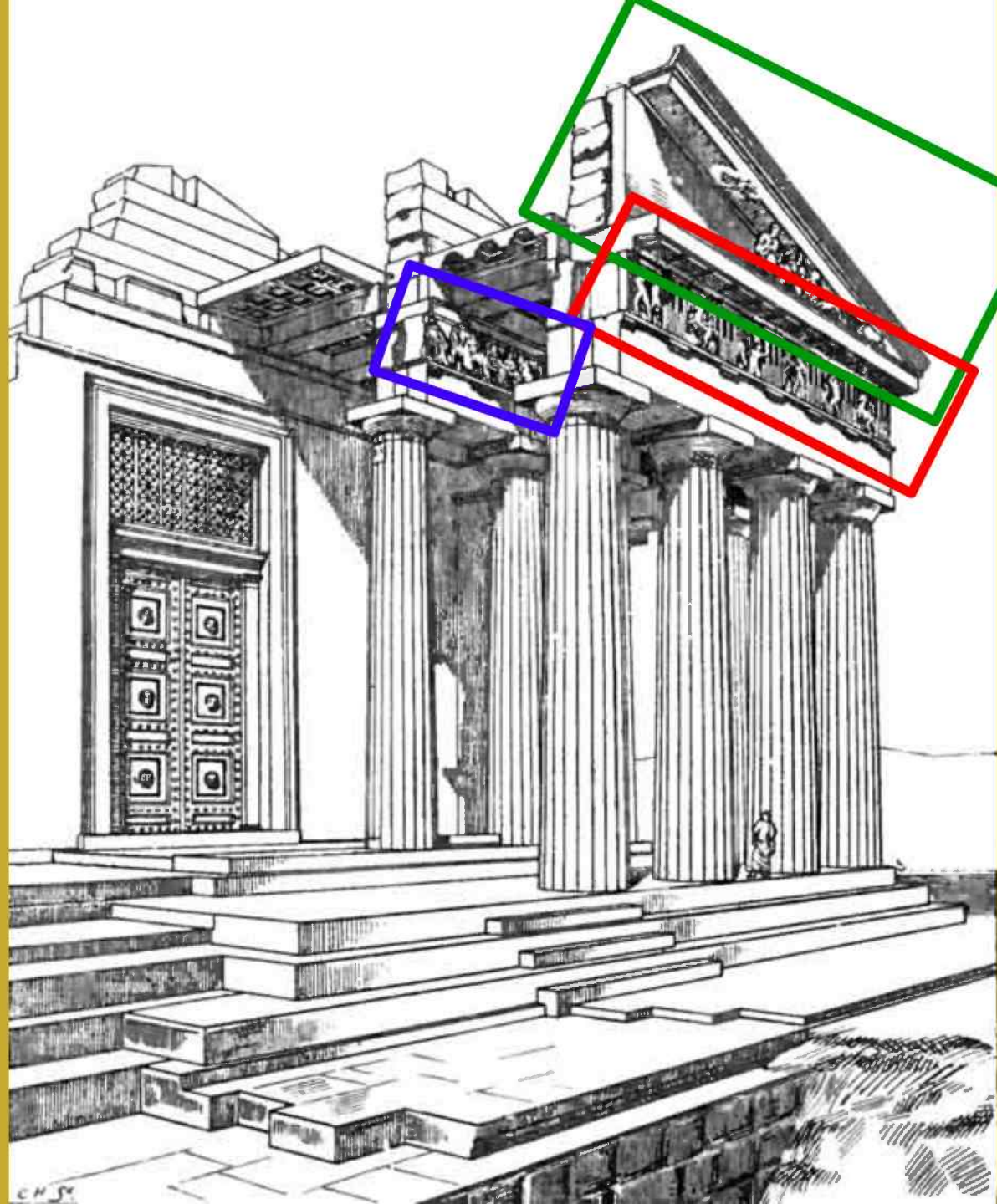
Αίγινα, ναός της Αφαίας με διόροφη εσωτερική κιονοστοιχεία.

3. Θριγκὸς καὶ στέγη
τοῦ Παρθενῶνος σὲ
ὄψη (Α.Κ. Ὁρλάνδος).

Παρθενώνας,
σχεδιαστική ανα-
παράσταση με τα
αετωματικά γλυπτά
(πράσινο), τις
μετόπες (κόκκινο) και
τη ζωφόρο (θαλασσί).

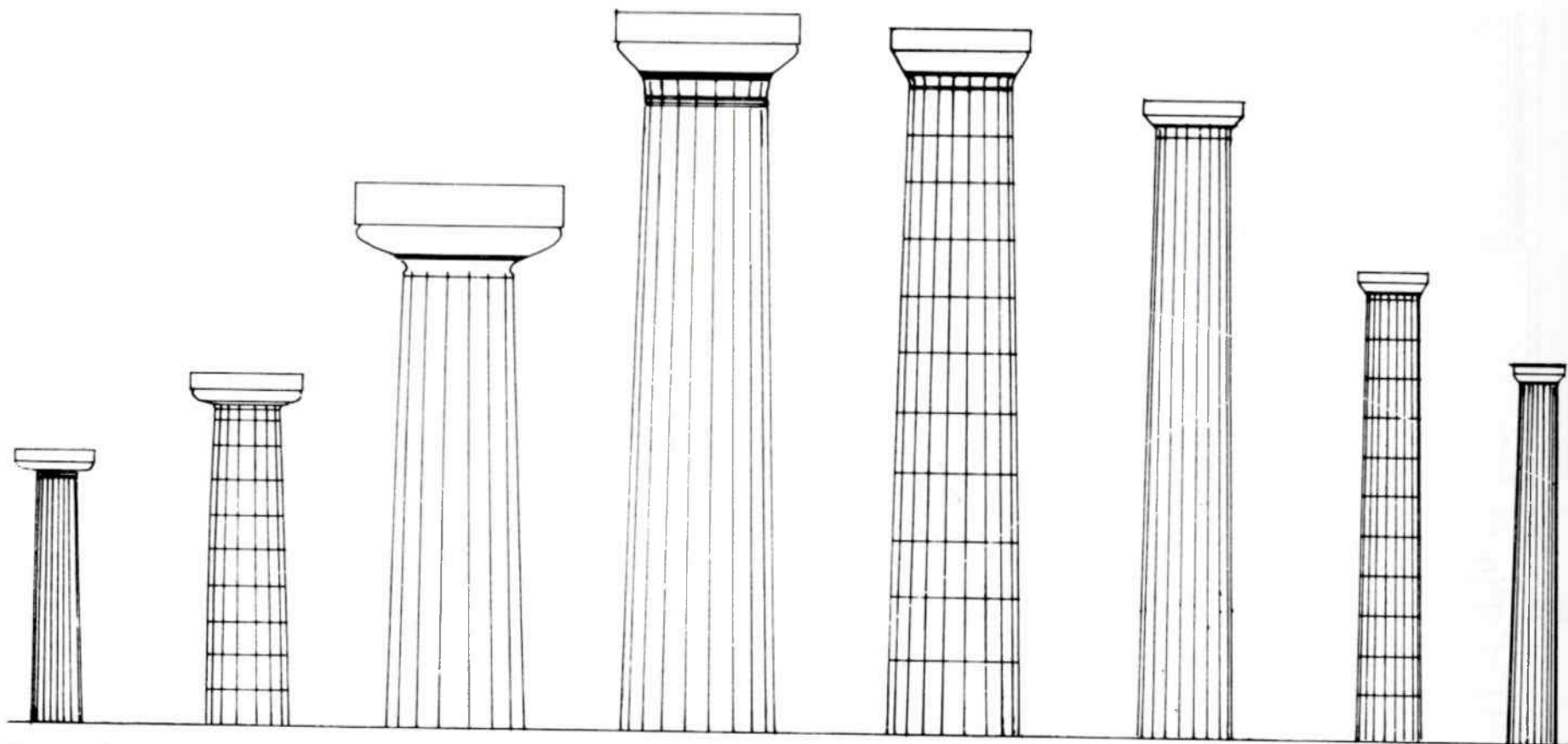

Δωρικοί κίονες του ναού της Ήρας στην αρχαία Ολυμπία που ήταν αρχικά ξύλινοι και αντικαταστάθηκαν κατά διαφορετικές χρονικές στιγμές με λίθινους (βλ. επόμενη εικόνα: τα κιονόκρανα έχουν διαφορετική μορφή).

Ο ναός, δωρικός περίπτερος με πρόναο και οπισθόδομο, όπως και ο Παρθενώνας, χρονολογείται από το τέλος του 7^{ου} αι. π.Χ. έως και τη ρωμαϊκή εποχή (αλλαγή των τελευταίων κιόνων).

Αίγινα Ι

Ολυμπία

Συρακούσες

Ολυμπία

Αθήνα

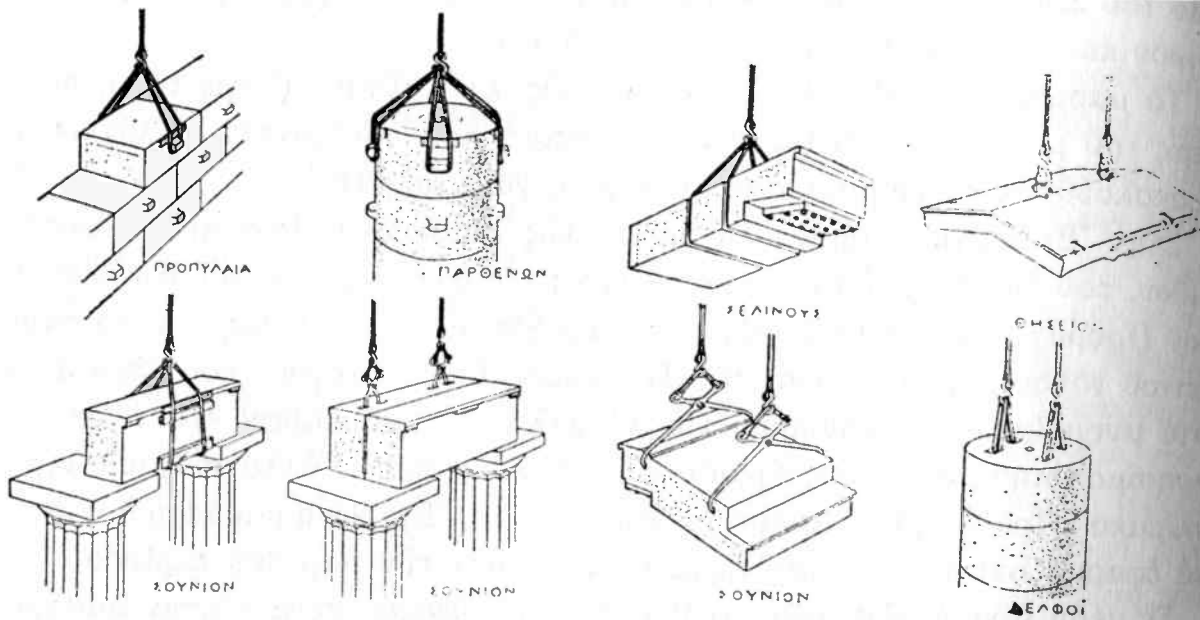
Νεμέα

Επίδαυρος

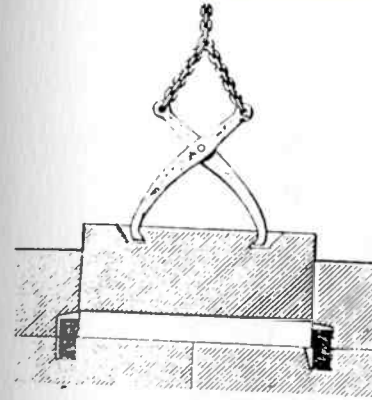
Λίνδος

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

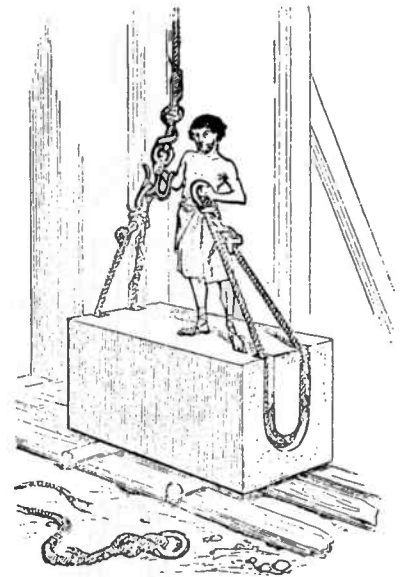
- Κατασκευαστικές λύσεις. Λεπτομέρειες κατασκευής.

1. Διάφορα συστήματα ανυψώσεως αρχιτεκτονικῶν μελῶν (Α. Κ. Ὁρλάνδος).

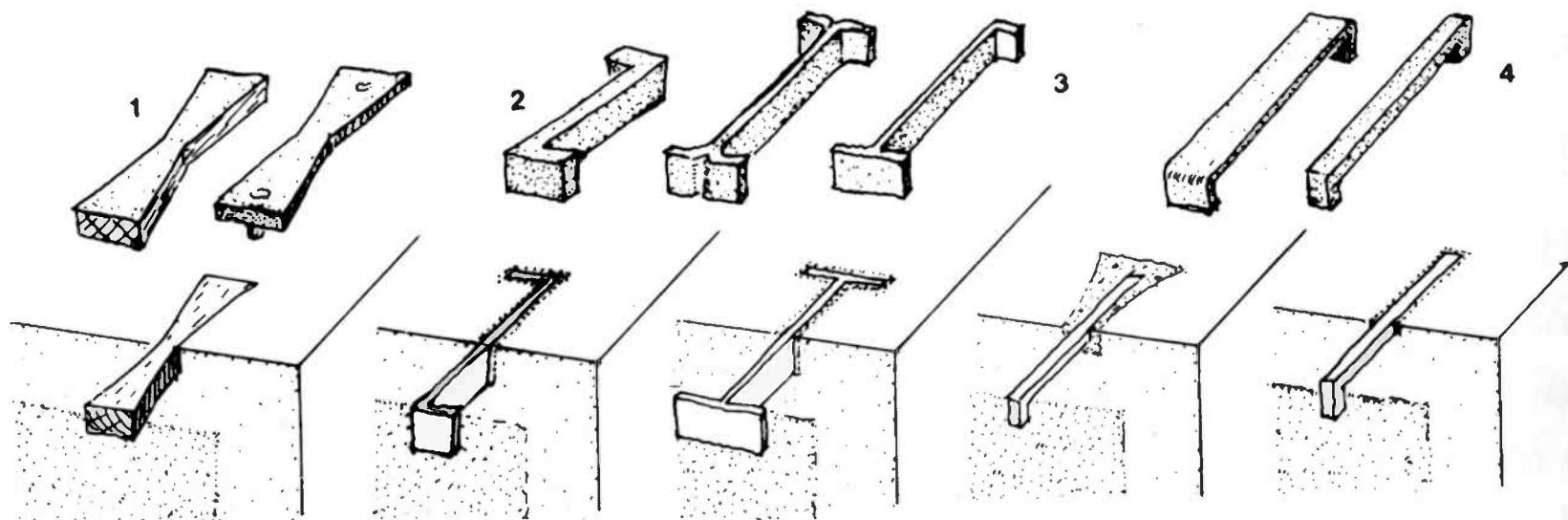
2. Ἀνάρτηση λιθοπλίνθου μετὰ τὴν βοήθεια καρκίνου, ἀπὸ τὴν τελευταία στρώση τοῦ Ἐρεχθείου (Α. Κ. Ὁρλάνδος).

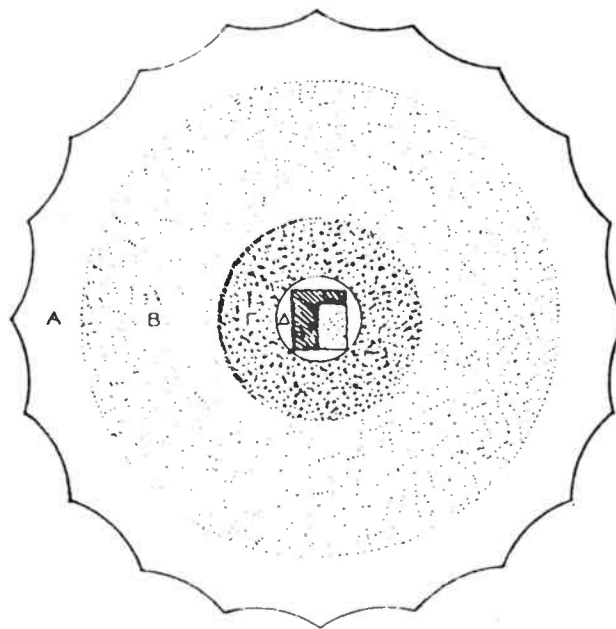
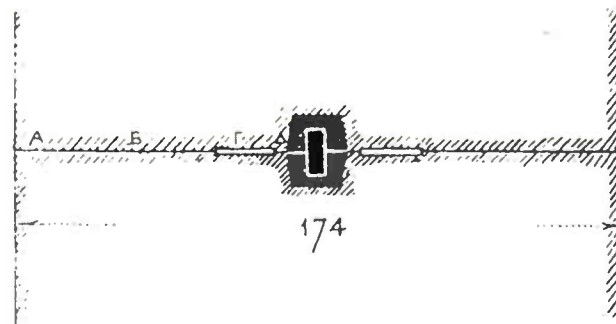
3. Ἀνάρτηση λιθοπλίνθου ἀπὸ αὐλακὲς ποὺ λαξεύθηκαν στοὺς ἄρμους ὥσεως (Viollet-le-Duc).

Μέθοδοι γιὰ τὴν ἀνύψωση ογκολίθων καὶ σπονδύλων.

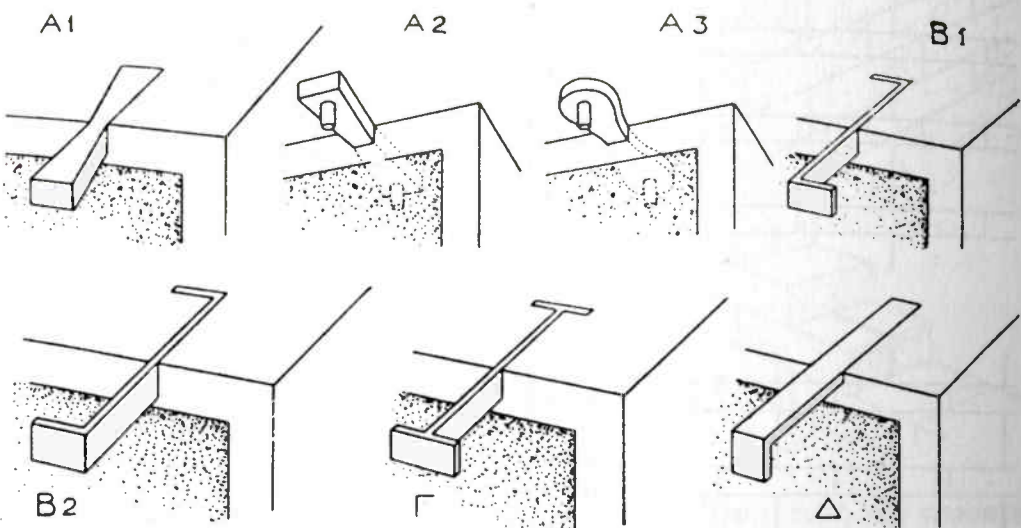

Εικ. 40. Μορφές συνδέσμων: 1: πελεκίνος 2: σύνδεσμος σχήματος Z 3: σύνδεσμος σχήματος διπλού T 4: πλατύς και κανονικός σύνδεσμος σχήματος Π.

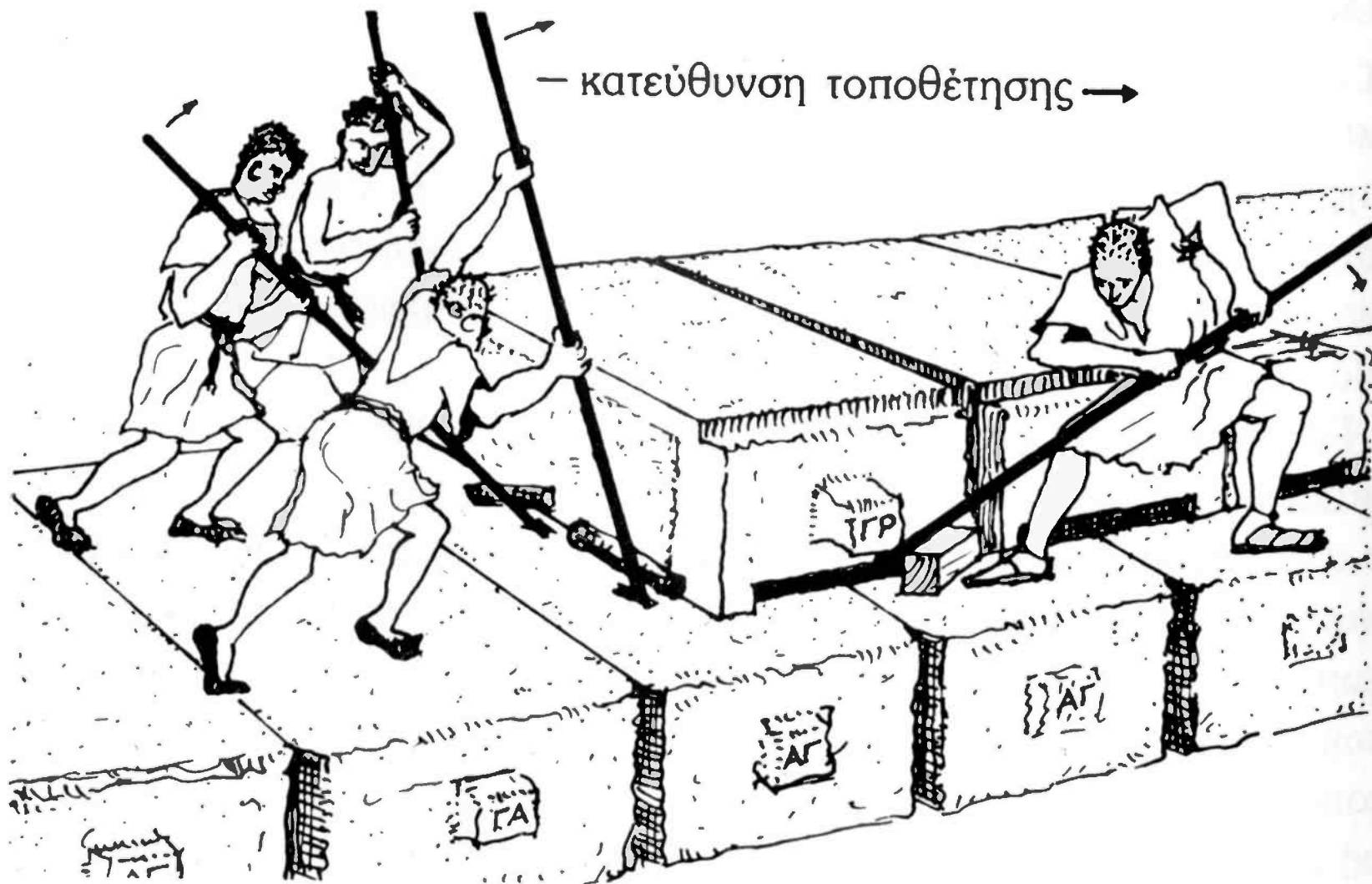

0 50 100 M

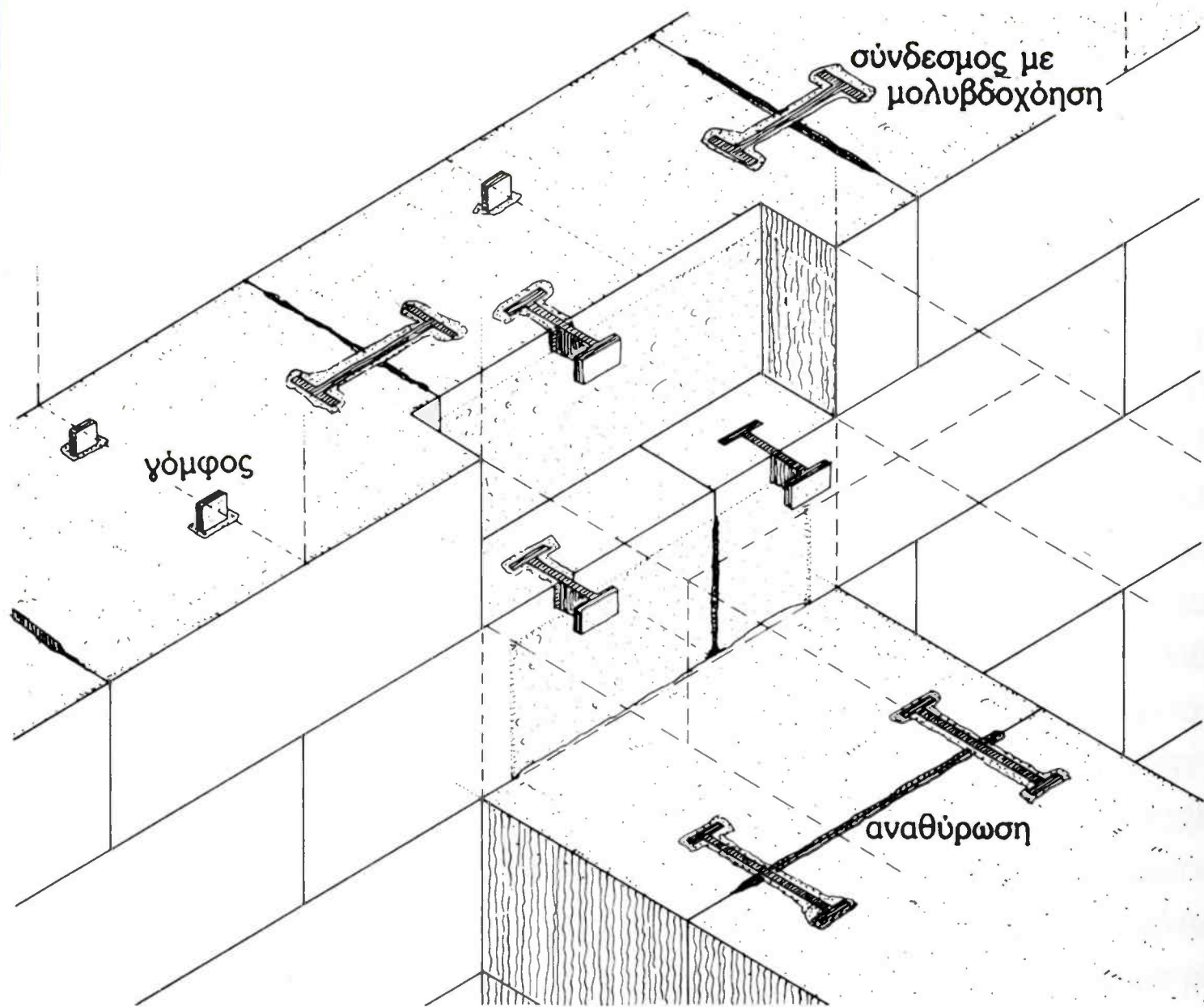
6. Κυκλική αναθήρωση σφονδύλων κιόνων, από τὸν Παρθενῶνα, σὲ κάτοψη καὶ τομή (Α. Κ. Ὁρλάνδος).

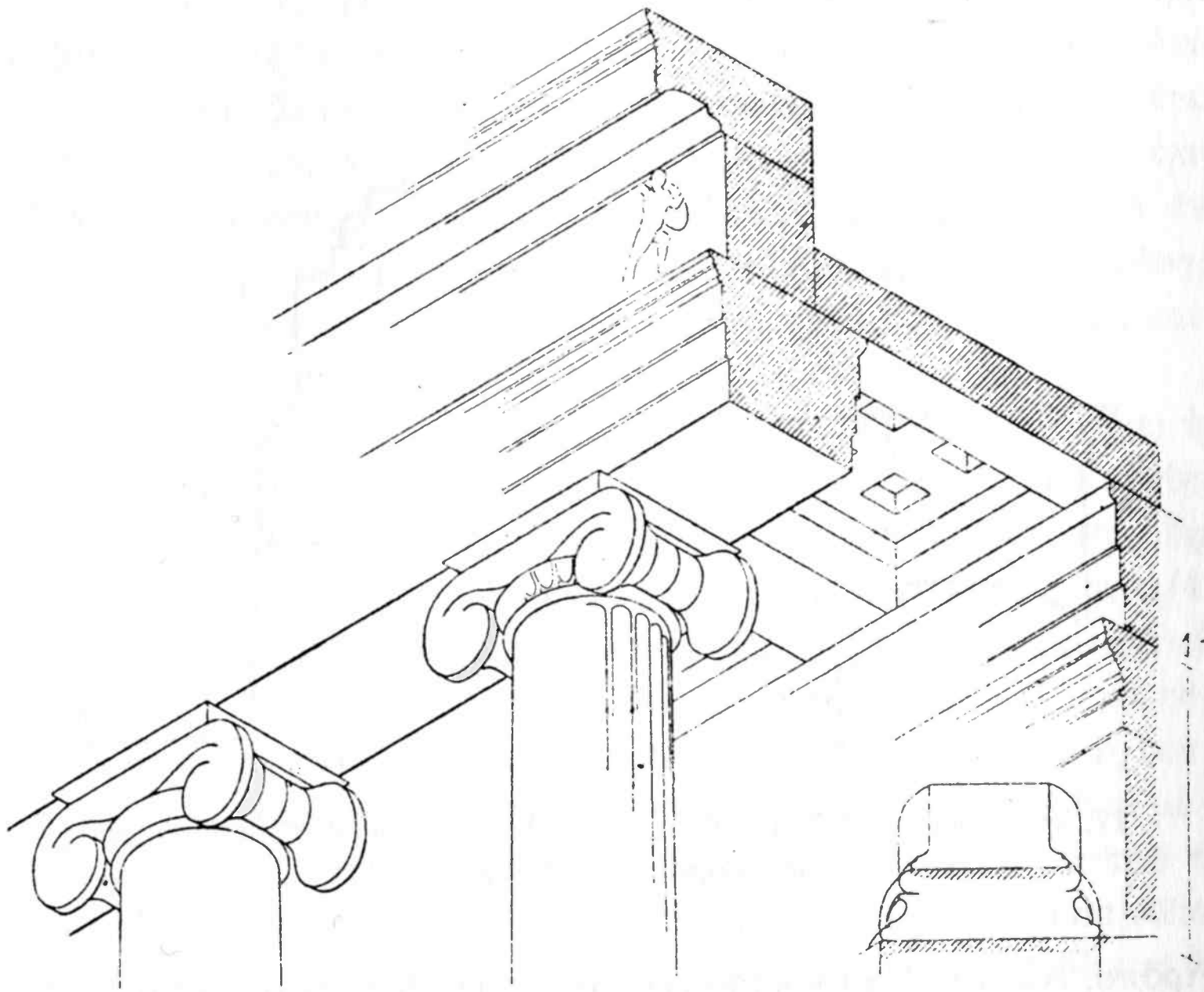
11. Μεταλλικοὶ σύνδεσμοι Α Πελεκίνος, Β ζητάμορφος, Γ σχήματος διπλοῦ ταῦ καὶ Δ σχήματος πεῖ (Α. Κ. Ὁρλάνδος).

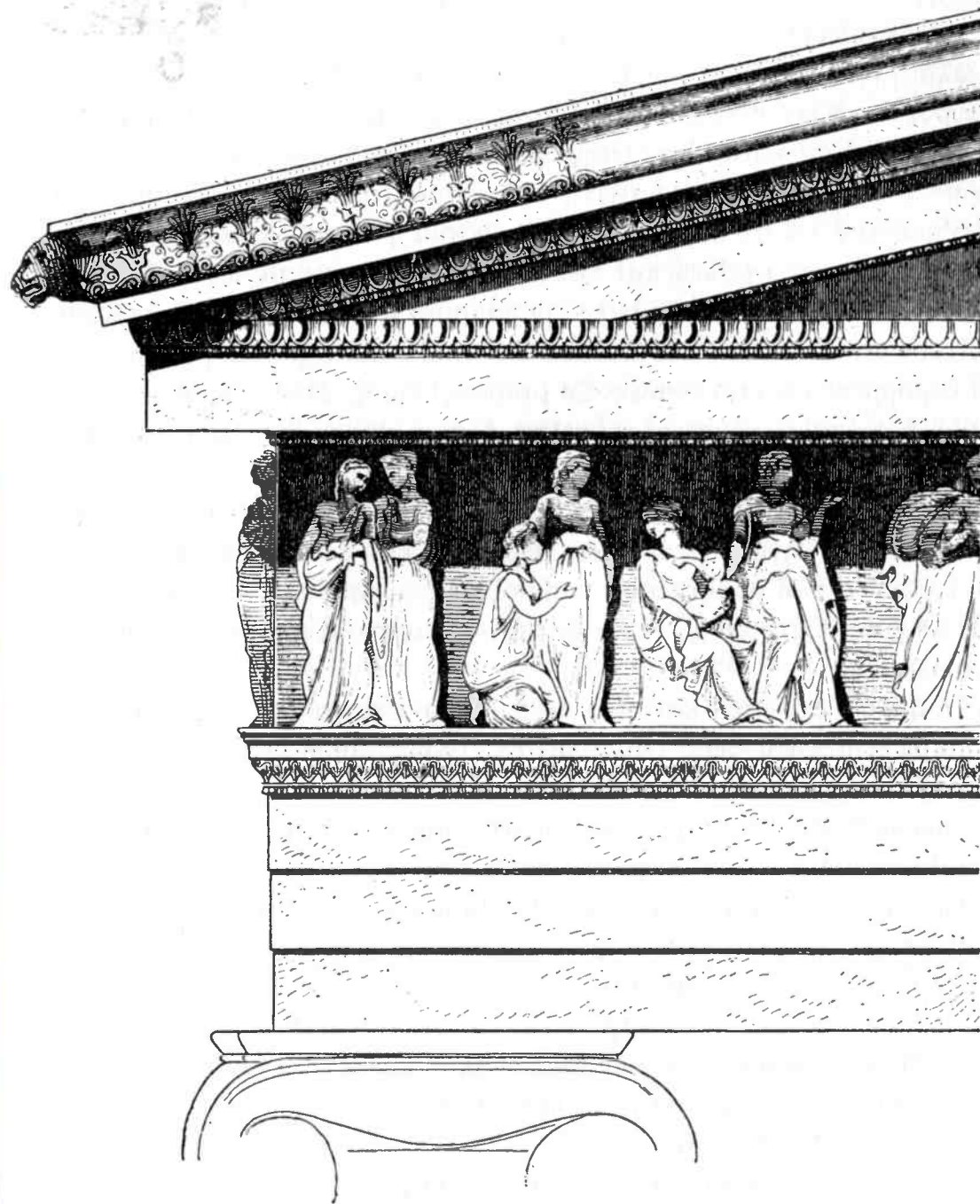
Εικ. 38. Τοποθέτηση λίθων με σιδερένιους μοχλούς, που μπαίνουν στα μοχλοβόθρια.

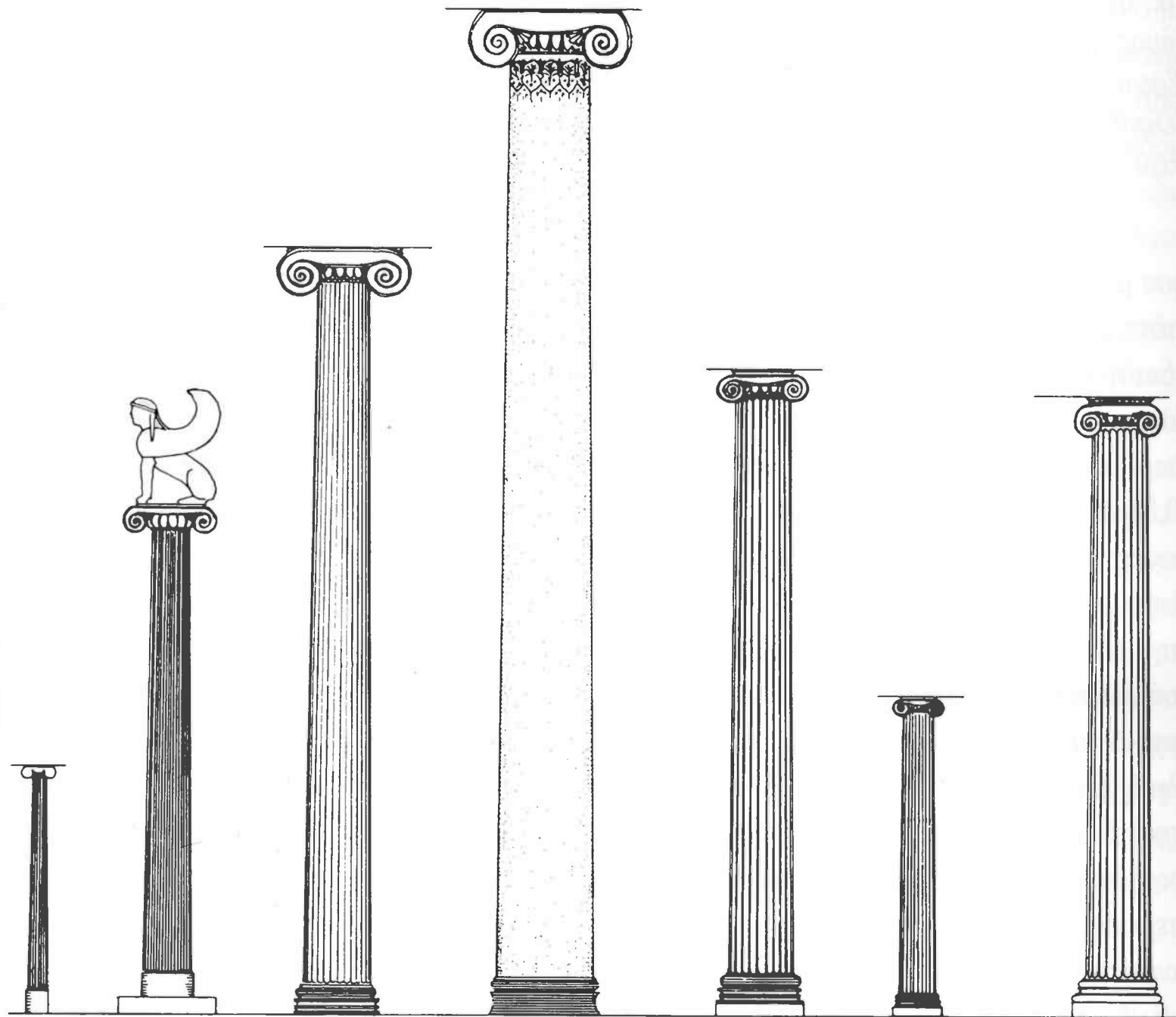
Εικ. 45. Σχέδιο σύνδεσης δύο τοίχων.

18. Ίσομετρικὴ τομὴ διατάξεως τοῦ θριγκοῦ καὶ τῆς φατνωματικῆς ὀροφῆς ἰωνικοῦ ναοῦ (τῆς Νίκης) (Choisy).

19. Θριγκὸς καὶ ἀέτωμα τοῦ Ἑρεχθείου, σὲ ὄψη (Durm).

Δήλος

Δελφοί

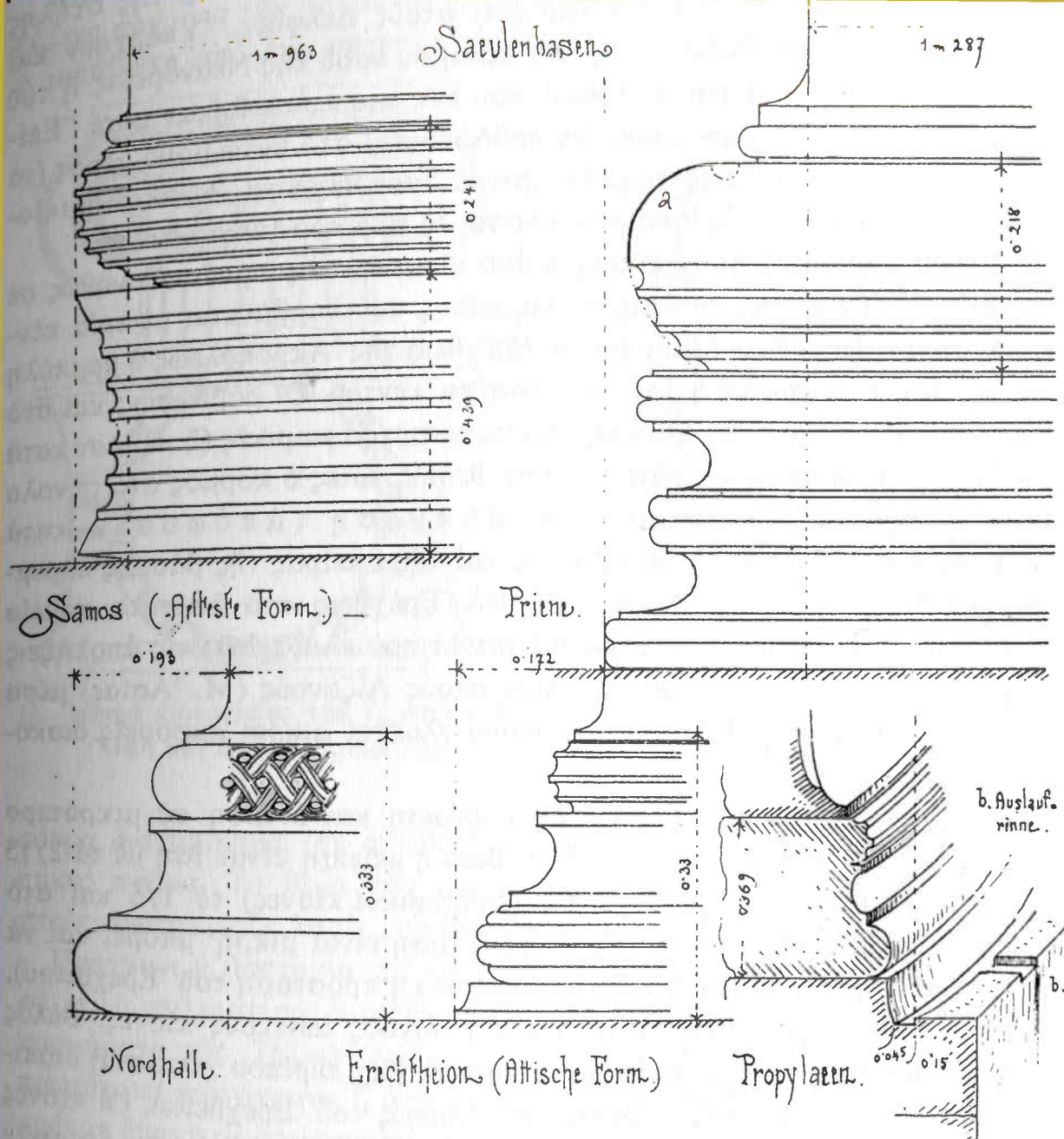
Δίδυμα Ι

Σάμος

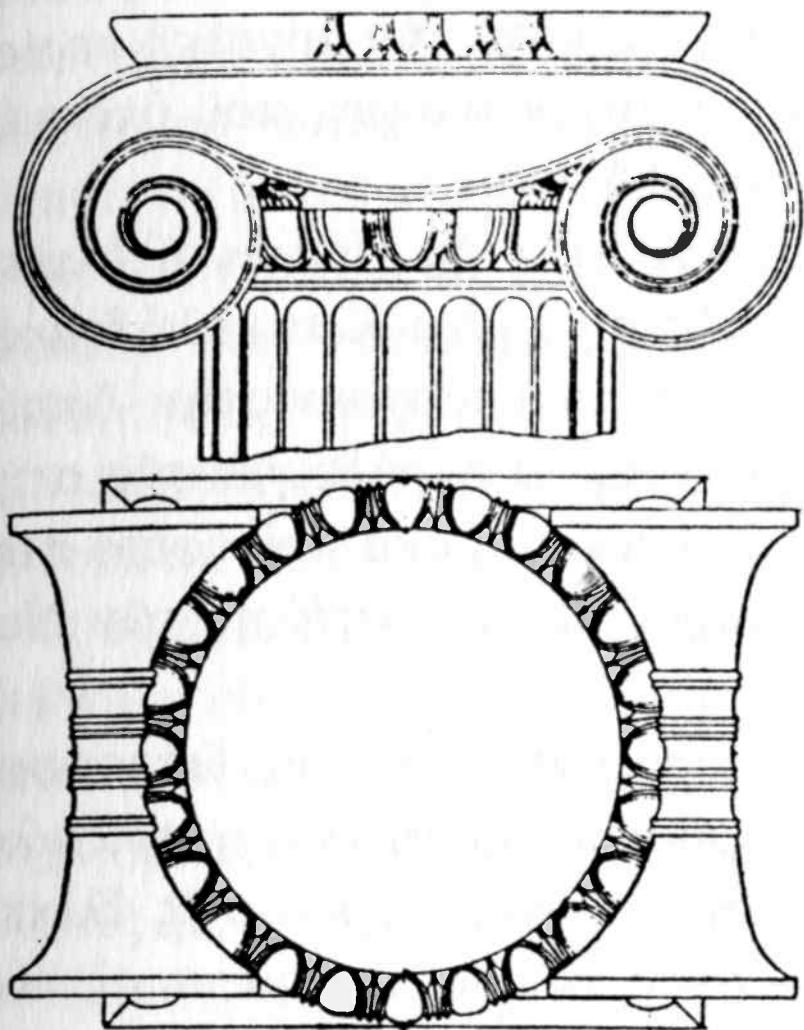
Πριήνη

Λαβράνδα

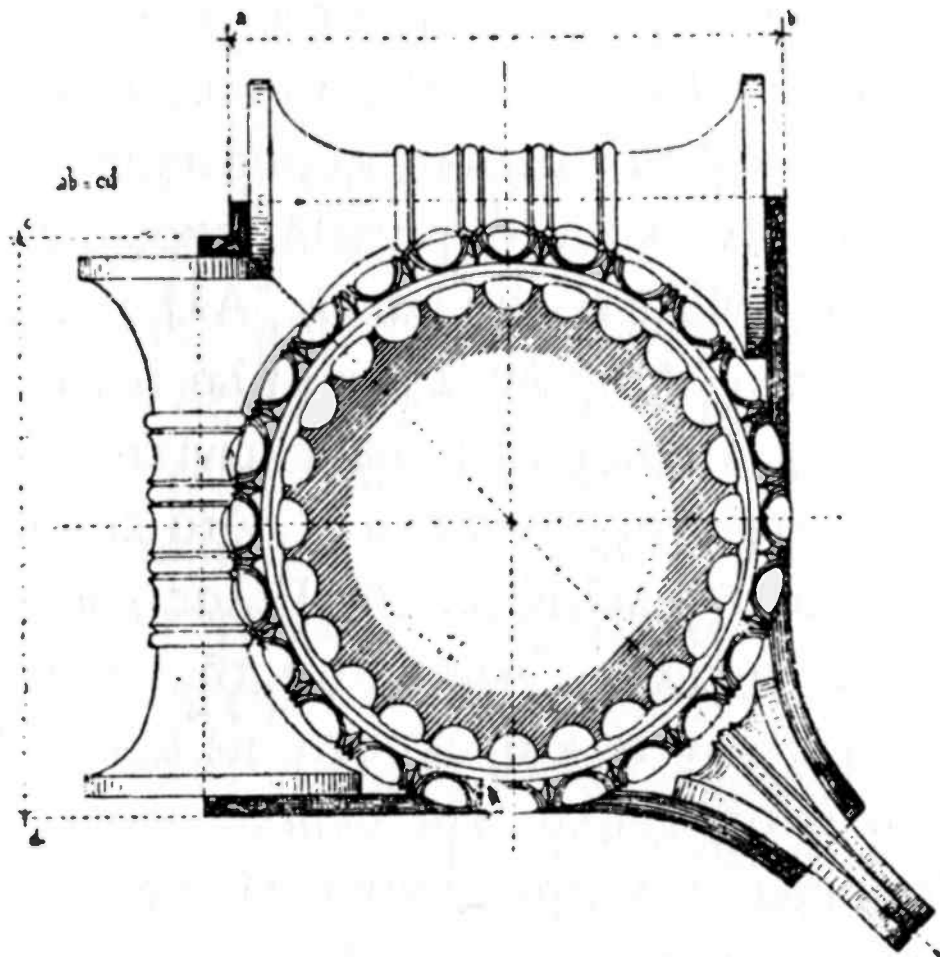
Μαγνησία

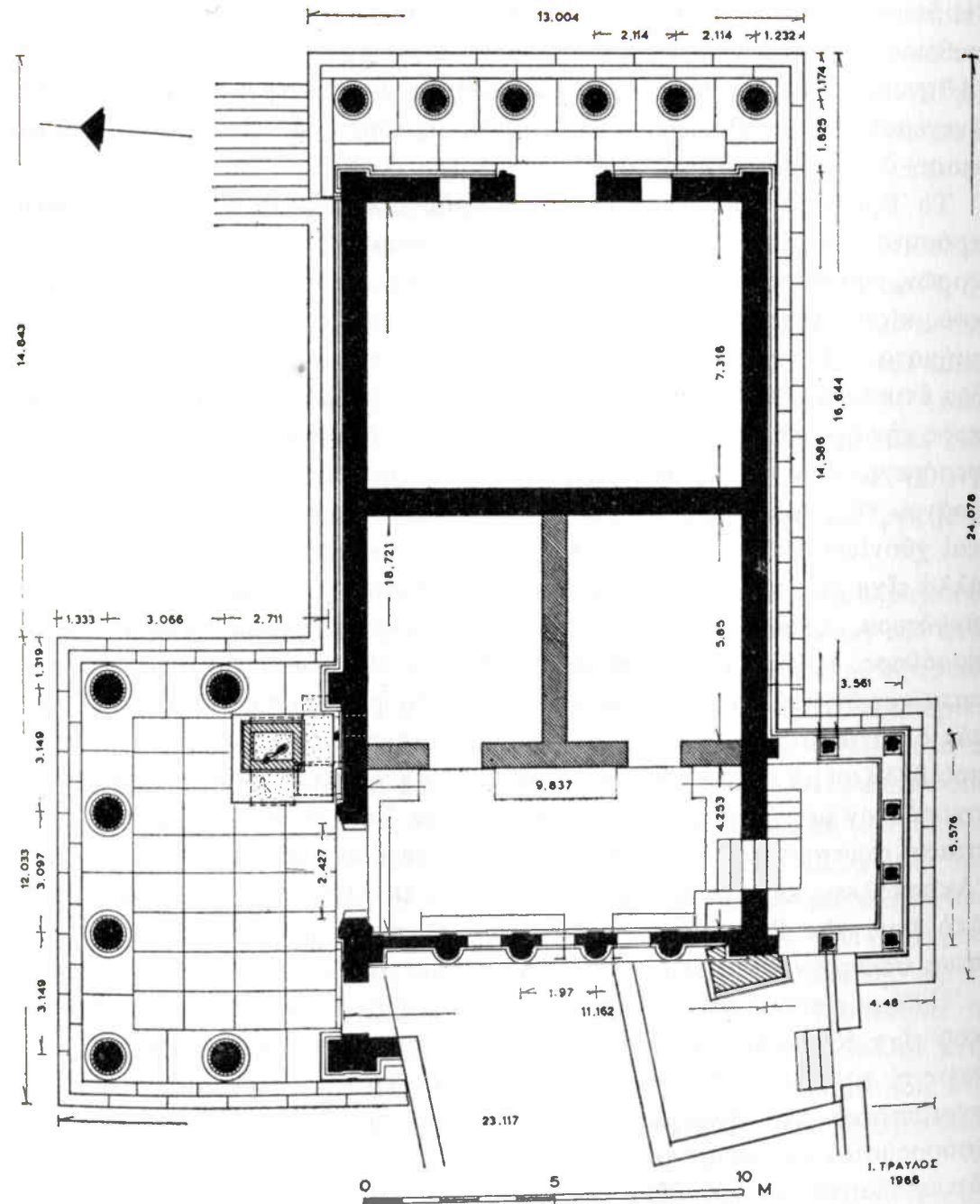
12. Ἴωνικὲς βάσεις σὲ ὄψῃ. Ναῶν Σάμου, Πριήνης, τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ Ἐρεχθείου (Durm).

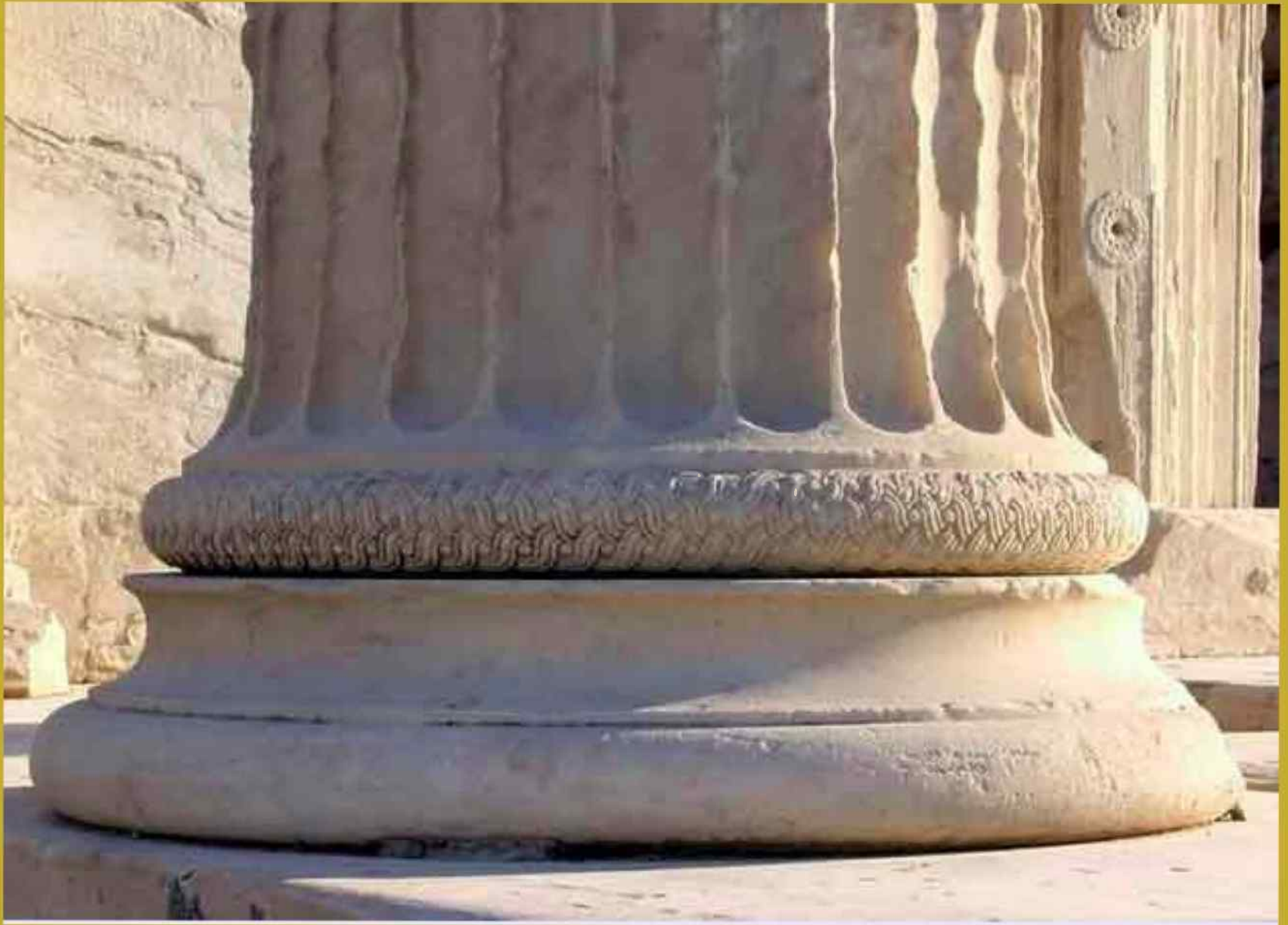
13. Ἴωνικὸ κιονόκρανο τῶν Προπυλαίων.
Ὅψη καὶ ἄνοψη (Robertson).

14. Ἄνοψη γωνιακοῦ Ἴωνικοῦ κιονοκράνου
(ναοῦ Ἀθηνᾶς Νίκης) (Durm).

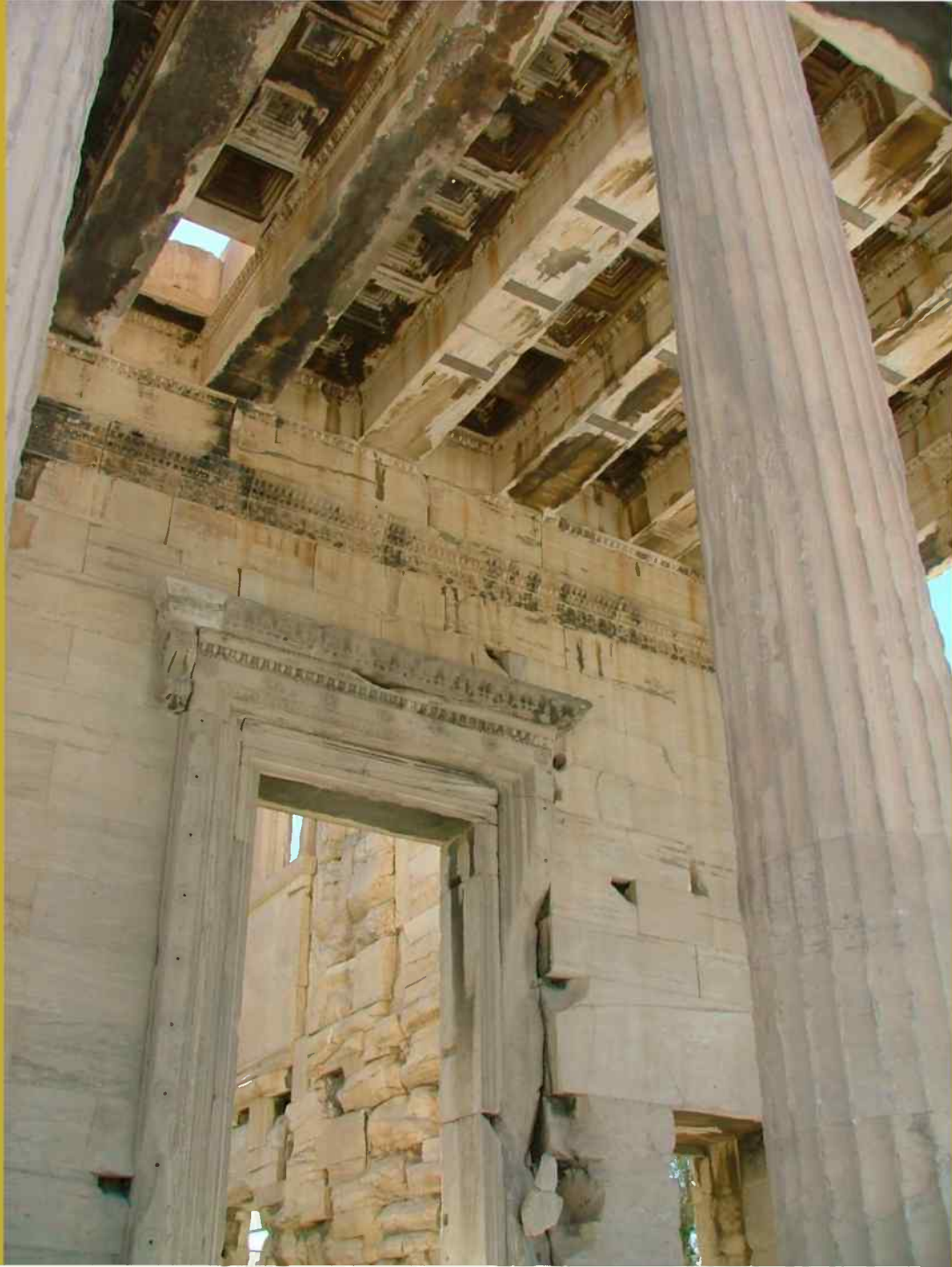
4. Κάτοψη του Ἑρεχθείου σὲ ἀναπαράσταση (Τραυλός).

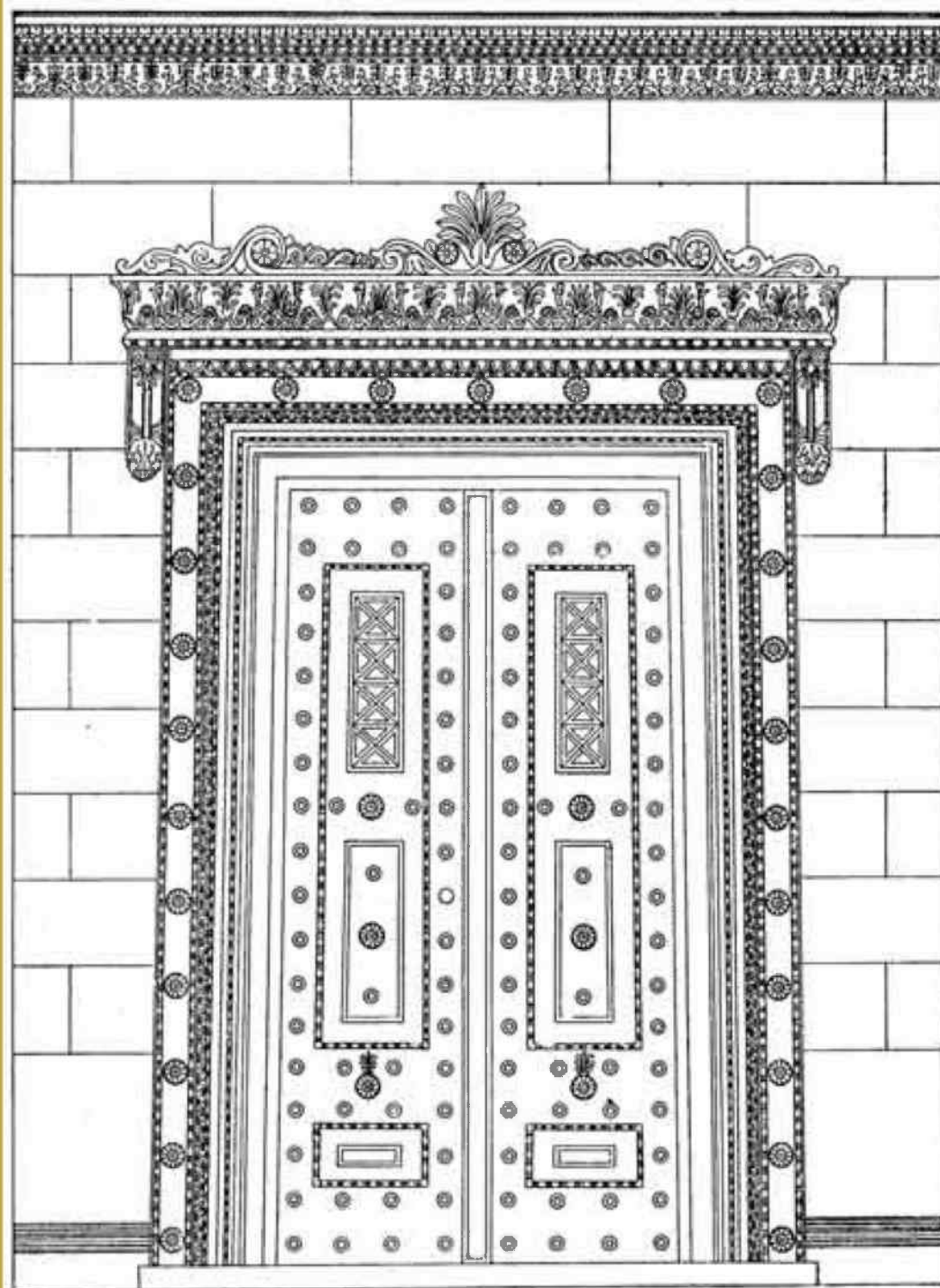

TEMPEL D. APOLLON-DIDYMÄOS MILET

DENKMAL D. LYSIKRATES ATH.

ANTENKAPITAL ELEUSIS

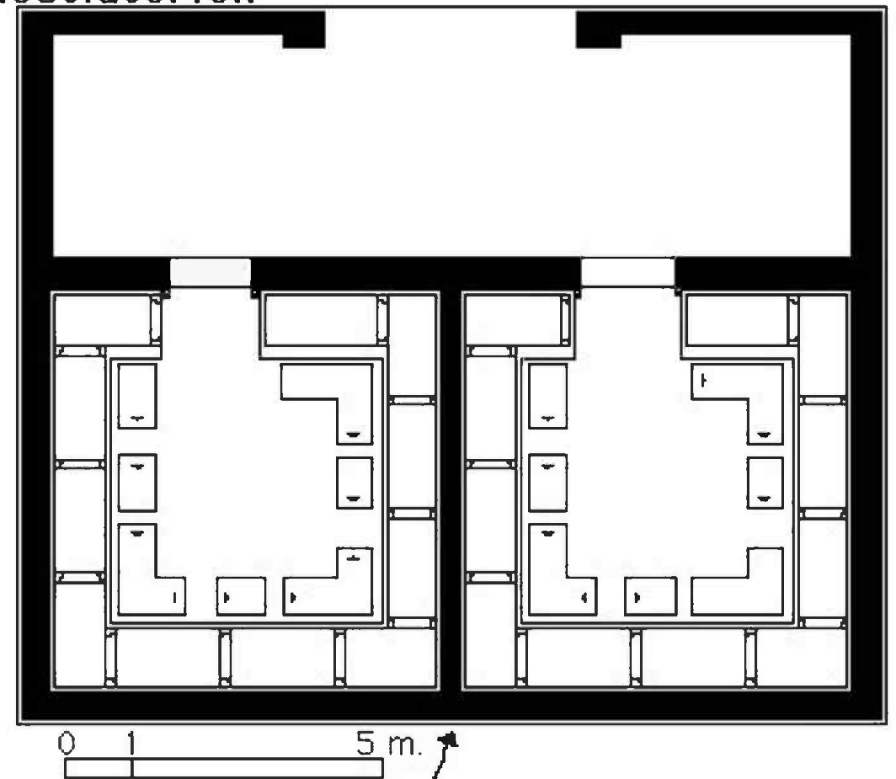

Αθήνα, Ναός του Ολυμπίου Διός. Κορινθιακός ρυθμός. Άρχισε να κτίζεται από τον Πεισίστρατο (6^{ος} αι. π.Χ.), με συνέχεια από τον Αντίοχο Δ΄ της Συρίας (π. 175 π.Χ.) και τον αυτοκράτορα Αδριανό (π. 130 μ.Χ.). Είχε 104 κίονες.

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ιερά: Εστιατόρια.

Εστιάτοριο σε Ιερό.
Χώρος εισόδου και δύο
Αίθουσες με κλίνες για τις
ανάγκες των επισκεπτών
του Ιερού της Ήρας στην
Περαχώρα κοντά στο
Λουτράκι.

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ιερά: Εμφάνιση.

Το ιερό του Απόλλωνα στους Δελφούς. Ιερά Οδός που οδηγεί από την είσοδο του περιβόλου στον ναό, με αναθήματα (κτίρια, μνημεία) δεξιά και αριστερά της.

Τυπική εμφάνιση ιερού της αρχαϊκής έως και ρωμαϊκής εποχής.

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ιερά: Θησαυροί (θησαυροφυλάκια).

Το ιερό του Απόλλωνα στους Δελφούς: «Θησαυρός» των Αθηναίων
Ανέγερση π. 510/480 π.Χ.

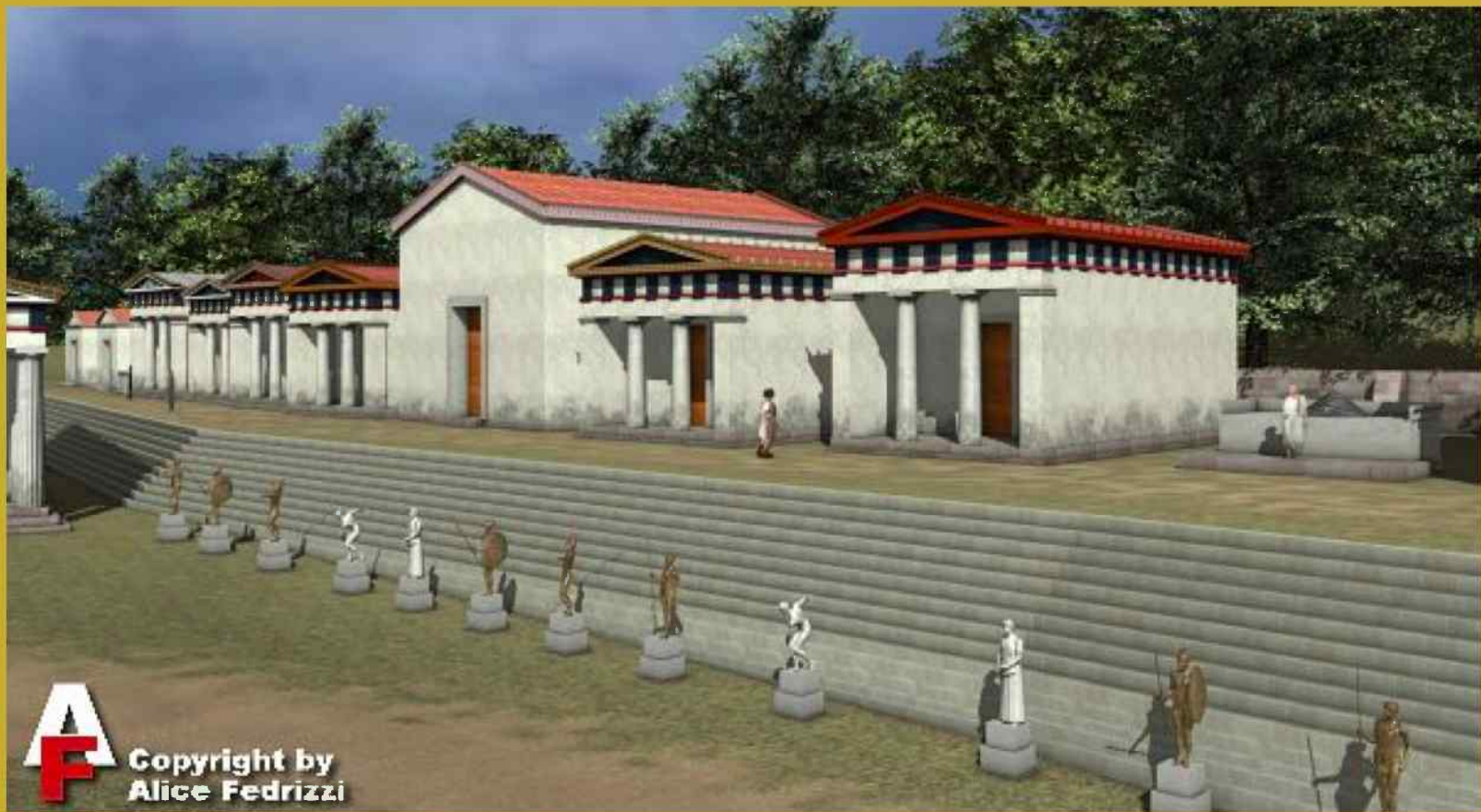
Τυπική εμφάνιση κτιρίου-θησαυροφυλάκιου σε ελληνικό ιερό.

Το ιερό του Δία στην Ολυμπία: Άνδηρο με «θησαυρούς» στην πλαγιά του λόφου Κρονίου.
Ανέγερση π. 600/401 π.Χ. Σχεδιαστική αναπαράσταση.

Το ιερό του Δία στην Ολυμπία: Άνδρηρο με «θησαυρούς» στην πλαγιά του λόφου Κρονίου.
Κάτω δεξιά ο ναός της Ήρας.

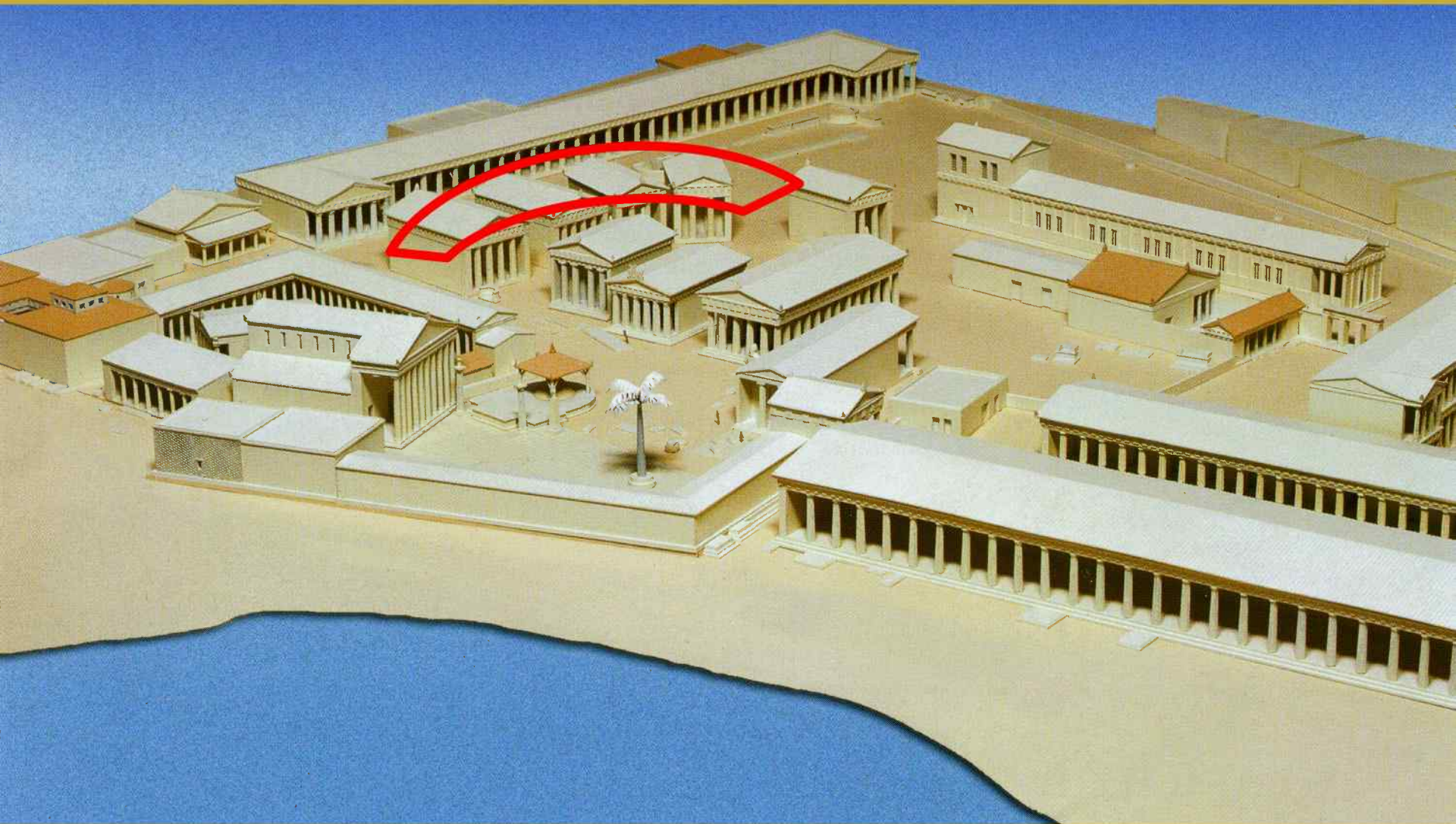

Το ιερό του Δία στην Ολυμπία: Άνδρηρο με «θησαυρούς» στην πλαγιά του λόφου Κρονίου.
Κάτω δεξιά οι «Ζάνες», αγάλματα αθλητών που είχαν βρεθεί απατεώνες στους Ολυμπιακούς Αγώνες (αναβολικά και παρόμοια). Η τιμωρία τους ήταν η έκθεση σε δημόσια θέα, με τα ονόματά τους αναγεγραμμένα στις βάσεις των αγαλμάτων.

Το ιερό του Δία
στην Ολυμπία:
«Θησαυρός»
στην πλαγιά του
λόφου Κρονίου.
Λεπτομέρεια.

Copyright by
Alice Fedrizzi

Το ιερό του Απόλλωνα στη Δήλο: «Θησαυροί» πίσω από τους τρεις ναούς του Απόλλωνα.

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ιερά: «Εξέδρες».

Το ιερό του Απόλλωνα στη Δήλο: «Εξέδρα», πάγκος για τους επισκέπτες του ιερού. Στο βάθρο υπήρξαν τρία αγάλματα επιφανών πολιτών.

Αρχαία αρχιτεκτονική

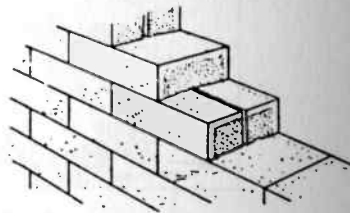
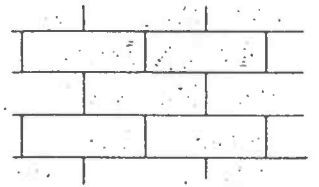
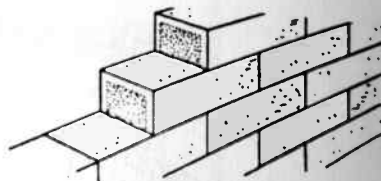
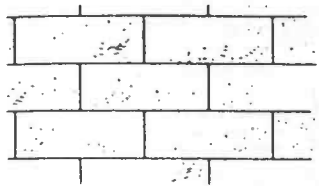
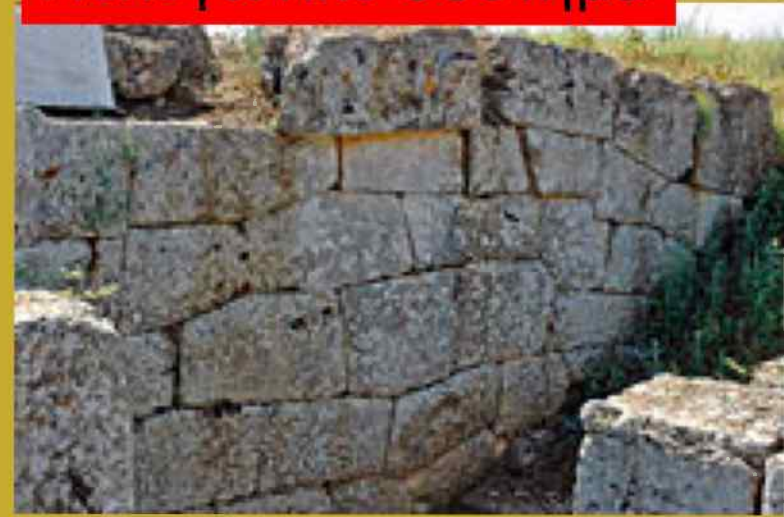
- Λεπτομέρειες κατασκευής.

Πολυγωνικό σύστημα

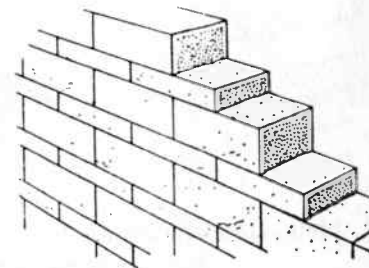
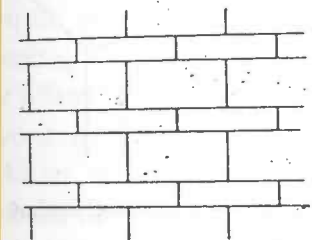
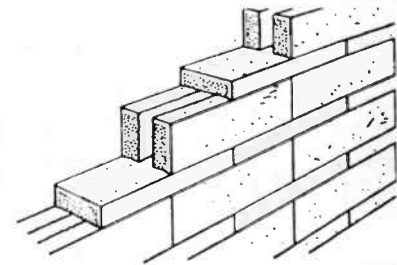
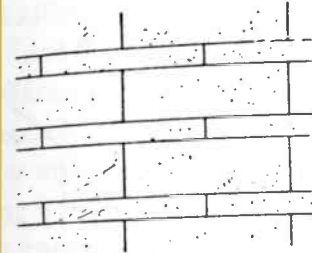
8. Πολυγωνικό σύστημα τοιχοποιίας, από το κατώτερο άνδραιο των Δελφών (Α. Κ. Όρλάνδος).

Πολυγωνικό σύστημα

9. Ίσόδομο σύστημα τοιχοποιίας σε δύο παραλλαγές. Όψη, τομή και προοπτικό (Α. Κ. Όρλάνδος).

Ψευδισόδομο σύστημα

ς. Όψη, τομή και

Ίσόδομο σύστημα

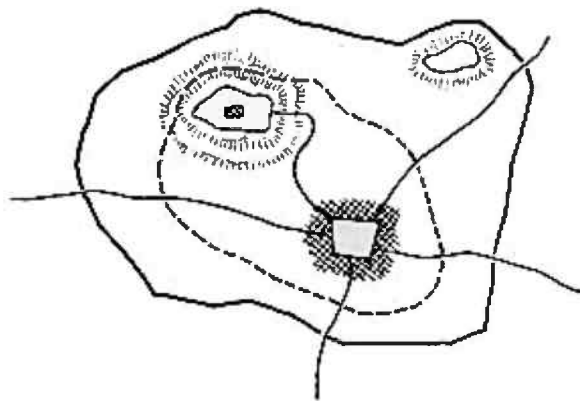
Κατασκευαστικές λύσεις:

Θολωτή κατασκευή
(«καμάρα») με χρήση
τούβλων και τσιμέντου,
ρωμαϊκής εποχής, στο
σκηνικό οικοδόμημα του
θεάτρου της Πριήνης στη
Μικρά Ασία.

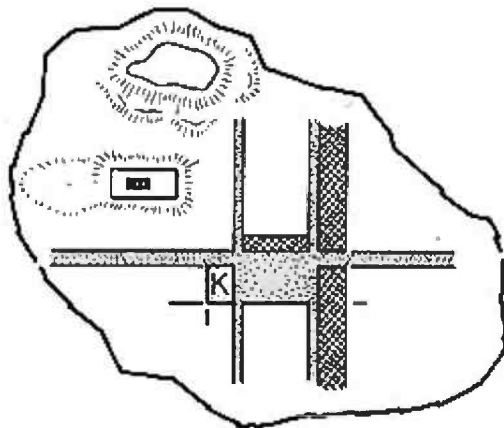

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

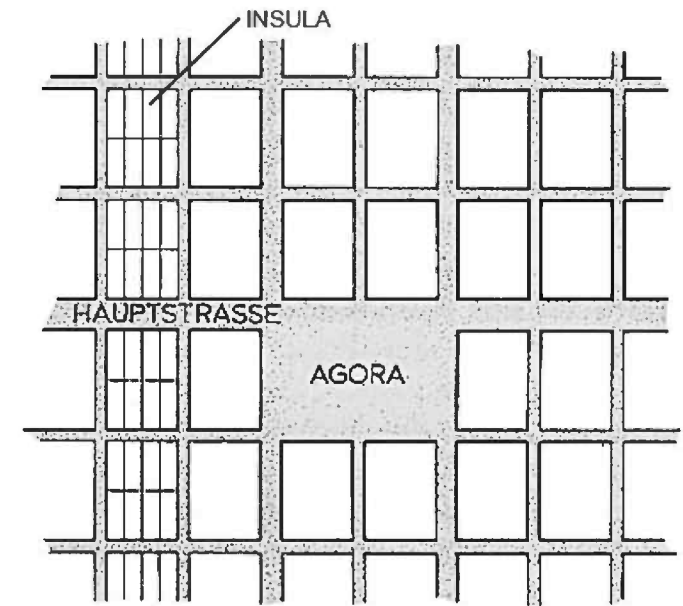
- Σχέδια πόλεων.

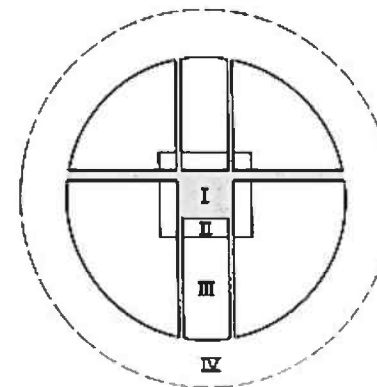
GEWACHSENE STADT

GEGRÜNDETE STADT

HIPPODAMISCHE STADT

POLIS MITTLERER GRÖSSE

- I AGORA
- II OFF. BAUTEN
- III WOHNSTADT
- IV NEKROPOLIS

Πολεοδομικές λύσεις: «Φυσικά» δομημένη πόλη (άνω αρ.), πόλη που κτίστηκε βάσει σχεδίου (κάτω αρ., άνω δε. «Ιπποδάμειο» σχέδιο, κάτω δε. «I Αγορά, II Δημόσια κτίρια, III Οικίες, IV Νεκρόπολις»).

Κάτω: «Ιπποδάμειο»
σχέδιο:
Σελινούς, Σικελία, 7^{ος}
αι. π.Χ.

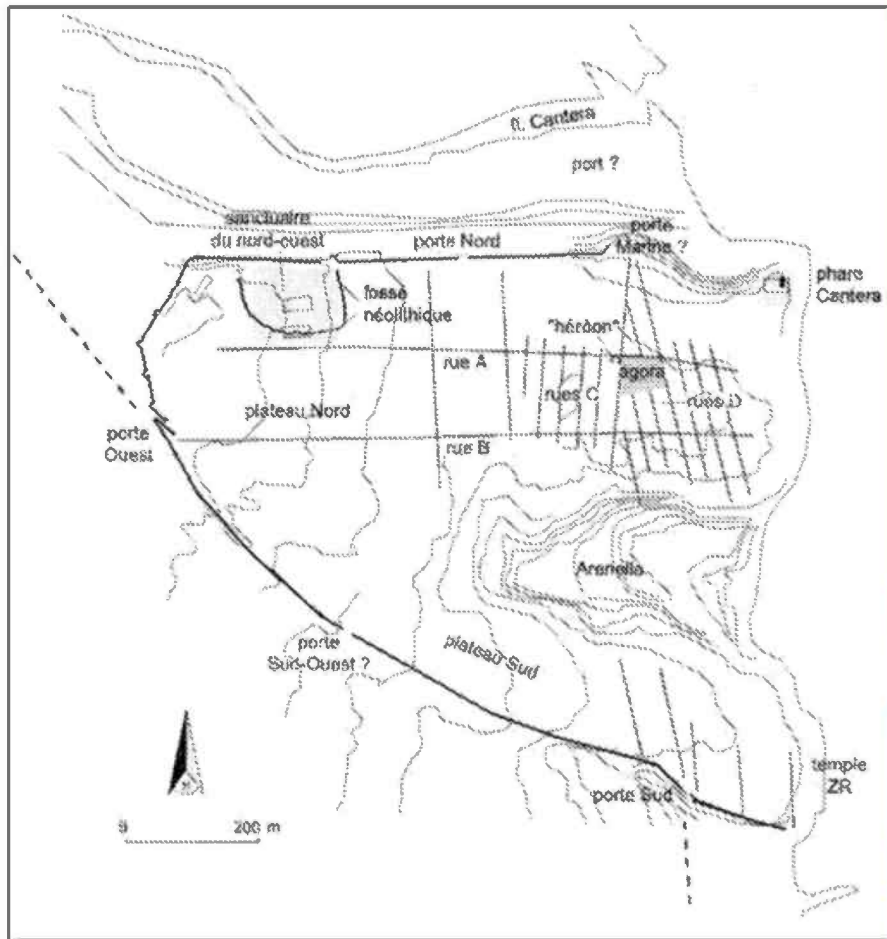
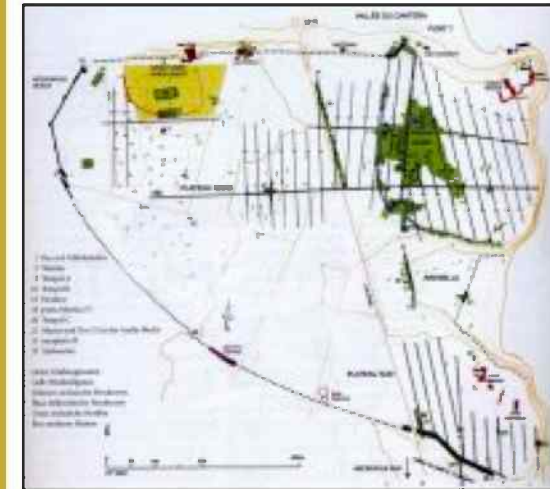

Figure 2: Mégara Hyblaea à l'époque archaïque (H. Tréziny).

Άνω: «Ιπποδάμειο»
σχέδιο πριν από τη
γέννηση του Ιππόδαμου:
Υβλαία Μέγαρα, Σικελία,
8^{ος} / 7^{ος} αι. π.Χ.

Μέγαρα Υβλαία (άνω δε.), Σελινούς (κάτω δε.) και Μεταπόντιο (κάτω) με οικοδομικά τετράγωνα σε ορθογώνια διάταξη. Στην τελευταία περίπτωση το ορθογώνιο σύστημα επεκτείνεται και στα περικείμενα χωράφια.

Hippodamische System. Megara Hyblaea, Stadtplan.

Aus: MERTENS 2006, Fig. 72

Hippodamische System. Metapont, Stadtplan.

Aus: MERTENS 2006, Fig. 276

Hippodamische System. Selinunt, Stadtplan.

Aus: MERTENS 2006, Fig. 303

Κασσώπη
(Ζάλογγο),
Ήπειρος

Πριήνη (Μικρά Ασία), δεύτερο μισό του 4^{ου} αι. π.Χ.

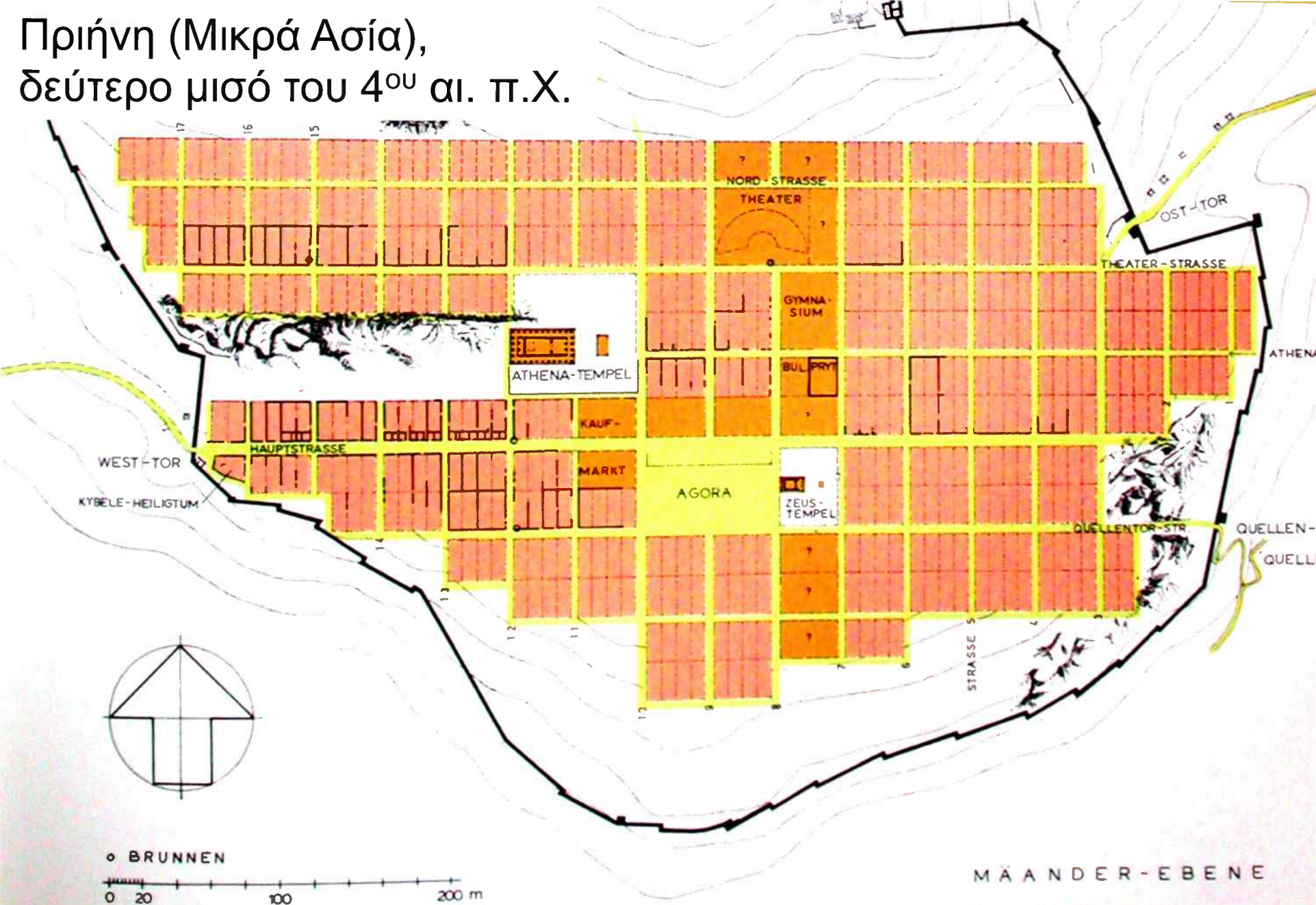
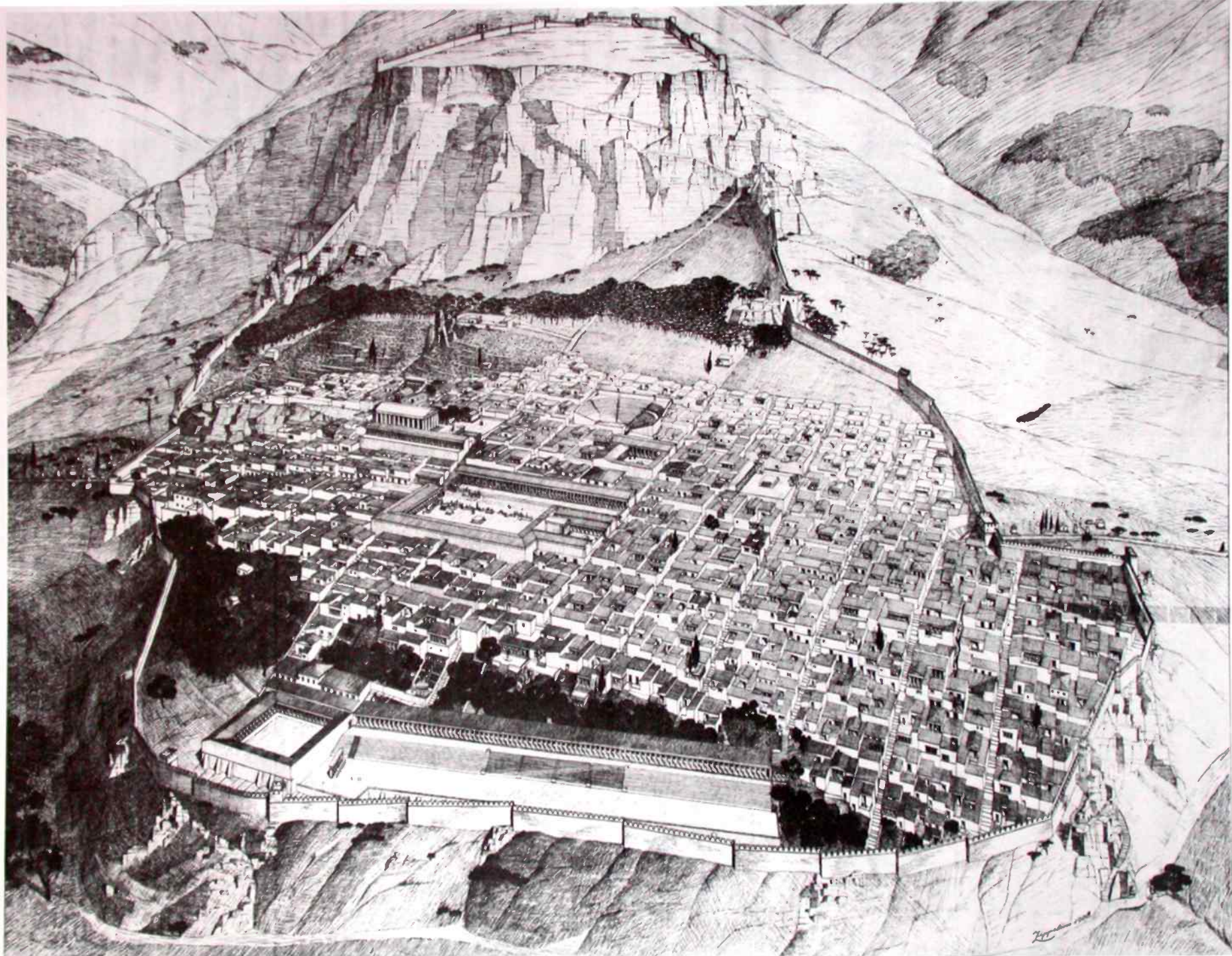
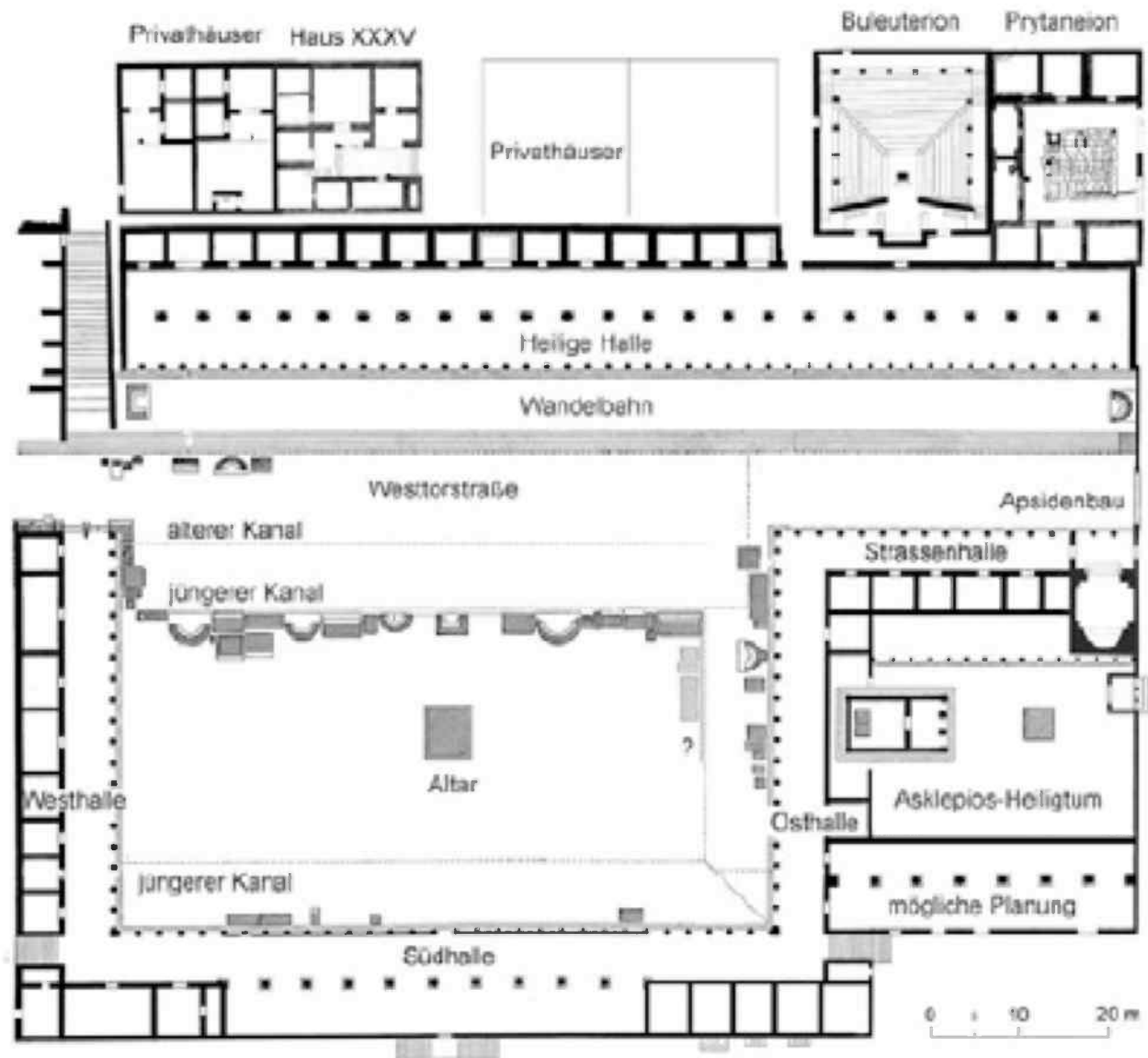

Abb. 140 Priene. Rekonstruktion der Stadtanlage des Pytheos von 352 v. Chr., M 1:4000. Staatsgebiet M 1:600 000.

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Η κεντρική πλατεία: πολιτική αγορά.

Πριήνη (Μικρά Ασία), Αγορά (όπως ήταν στον 3^ο αι. μ.Χ.)

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Ύδρευση: κρήνες.

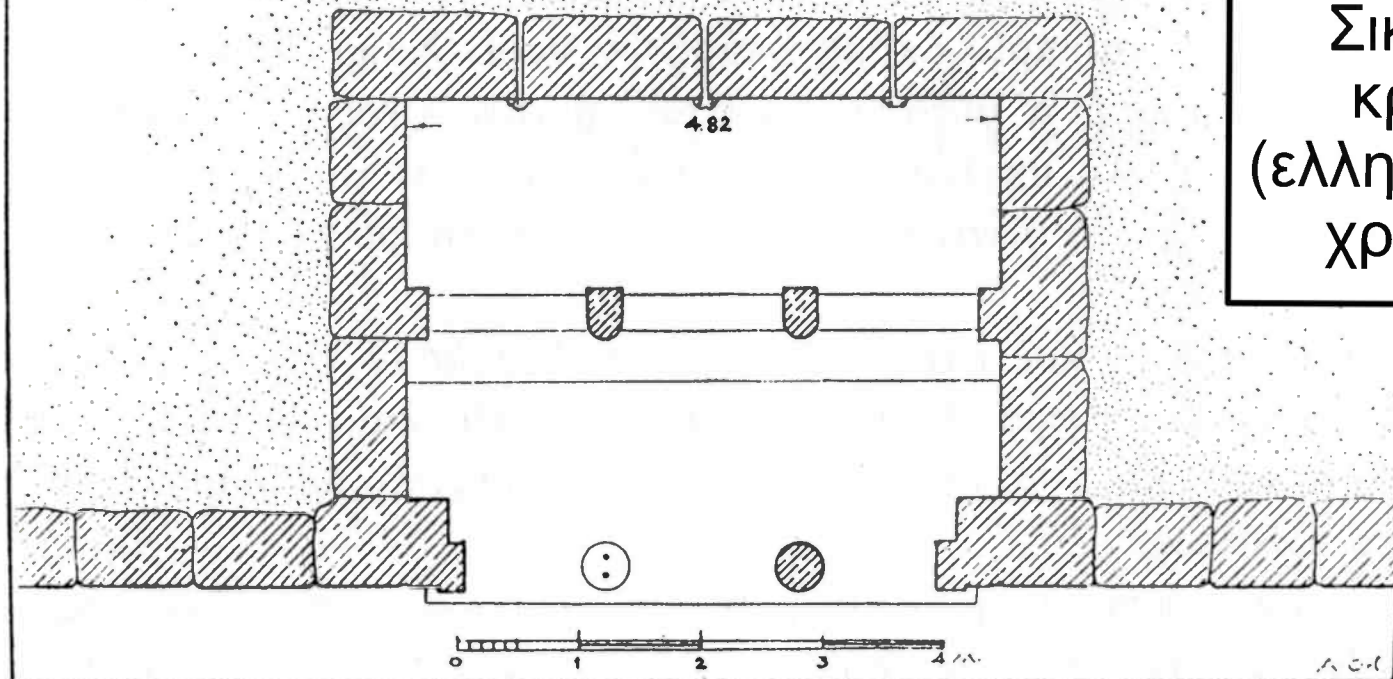
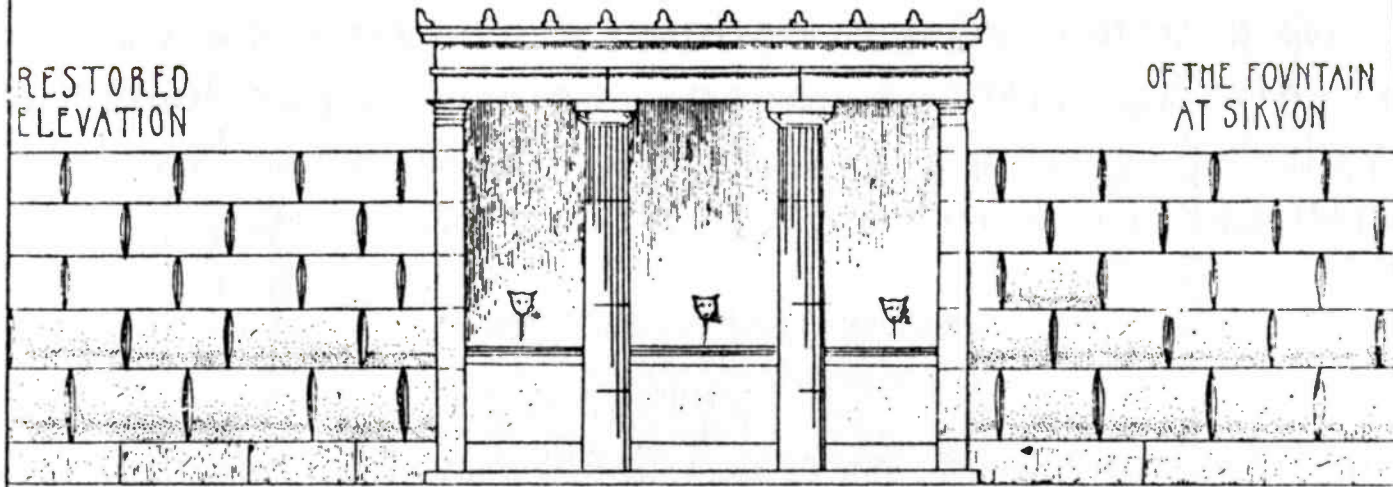
Κόρινθος, η κρήνη Πειρήνη (όπως ήταν στον 3^ο / 4^ο αι. μ.Χ.)

Σικυών (κοντά στο Κιάτο,
Κορινθία),
κρήνη στη
Αγορά(ελληνιστικών
χρόνων)

RESTORED
ELEVATION

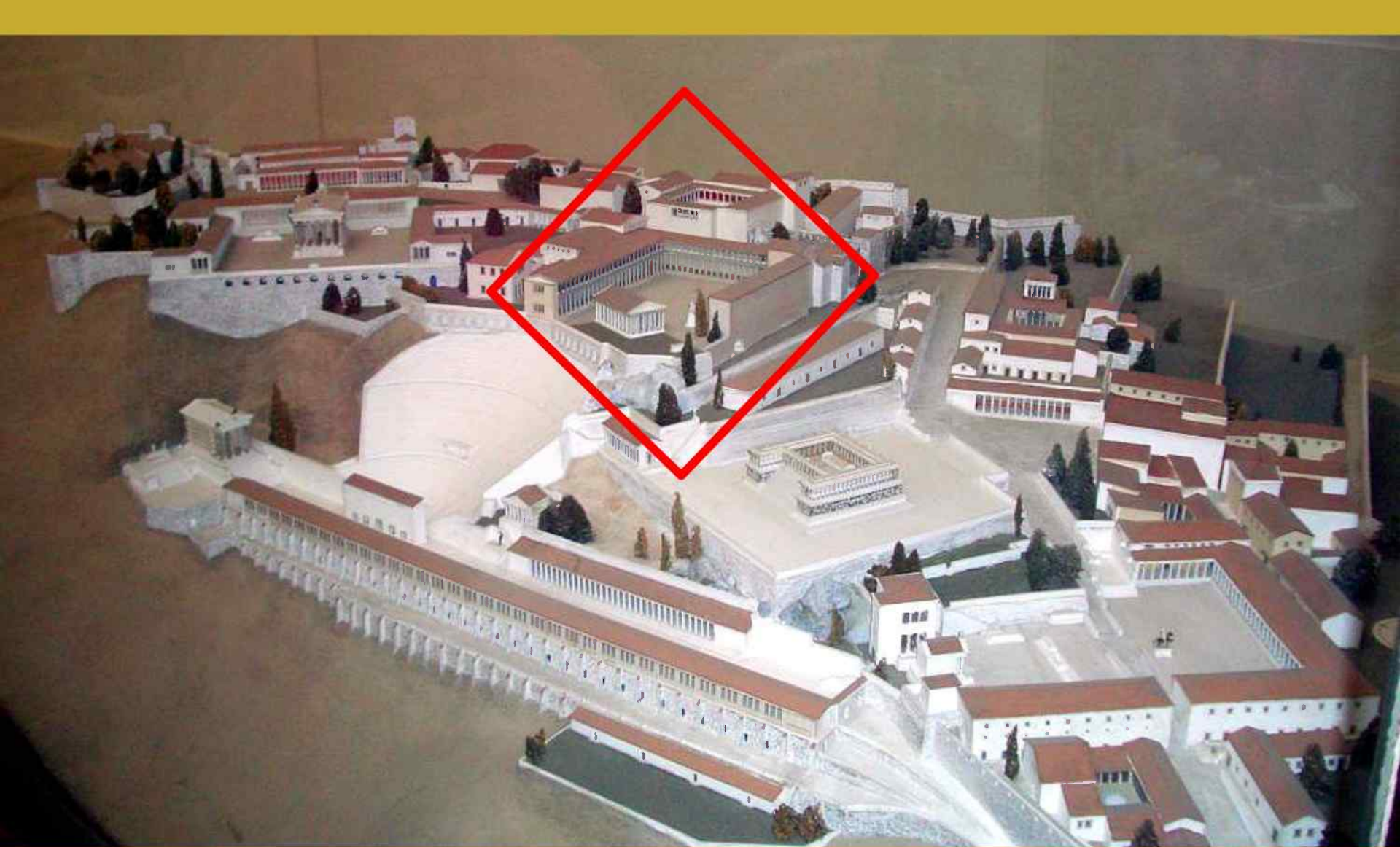
OF THE FOUNTAIN
AT SIKYON

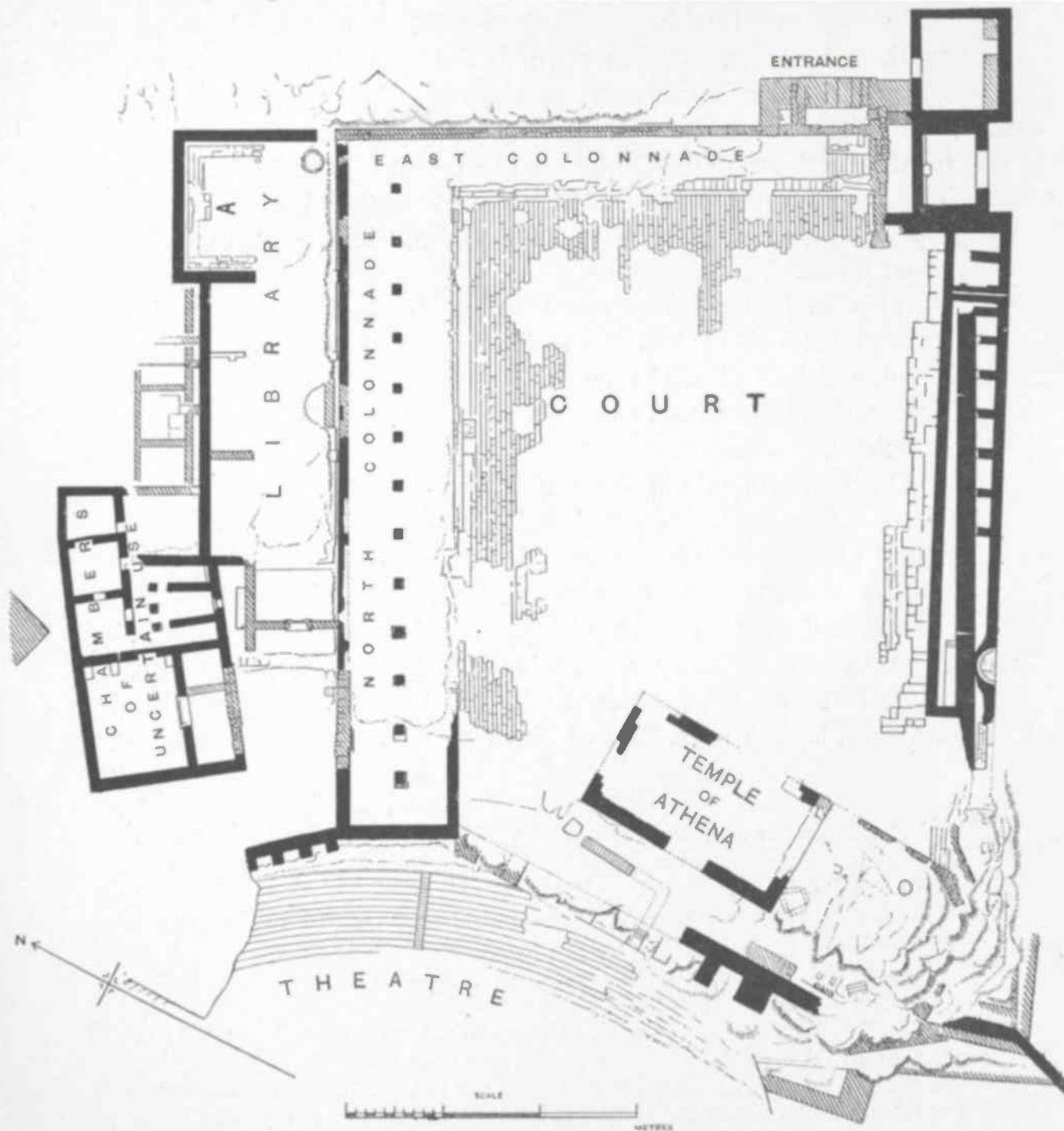
ΣΙΚΥΩΝ,
κρήνη
(ελληνιστικών
χρόνων)

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Βιβλιοθήκες.

Πέργαμος (Μικρά Ασία), βιβλιοθήκη γύρω από το ναό της Αθηνάς(ελληνιστικών χρόνων)

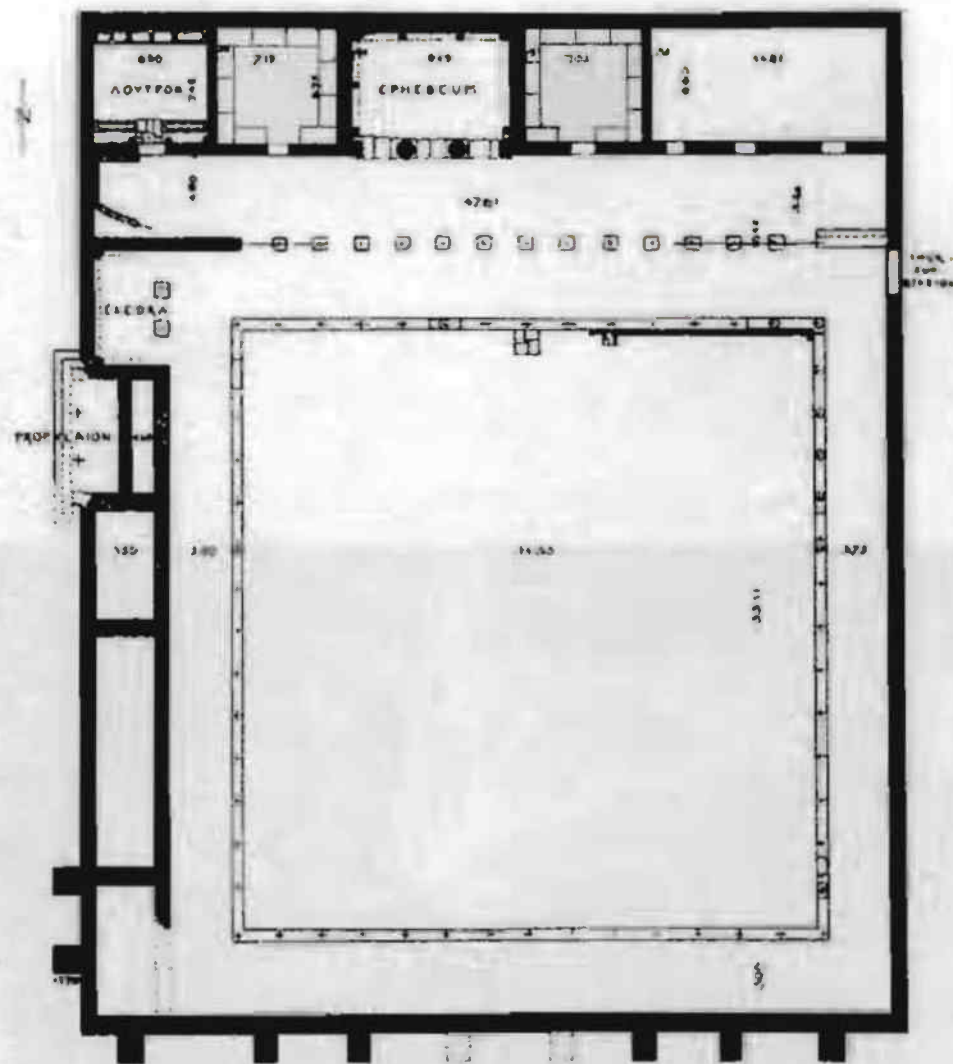
Πέργαμος (Μικρά Ασία), βιβλιοθήκη (ελληνιστικών χρόνων).
Πρόσοψη (αρ.) και ερείπια (δε.).

Πέργαμος, βιβλιοθήκη. Λεπτομέρεια της πρόσοψης.

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Εγκαταστάσεις για σωματική αγωγή: γυμνάσια, παλαίστρες, στάδια.

Vorschläge für Speiseräume mit hypothetischer KLINENANORDNUNG (MANGO)

Πριήνη (Μικρά Ασία), γυμνάσιο (ελληνιστικών χρόνων).

ΕΥΡΟΥ

ΟΤΟΤΤΟ
ΑΡΙΣΤΗ
ΠΟΥΤΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΜΕ

ΟΤΟΤΤΟ
ΜΟΝΙΜΟΥ
ΑΠΟΛΛΩΝ
ΝΟΥΝΟΥ
ΜΗΝΟΥ
ΟΤΟΤΤΟ

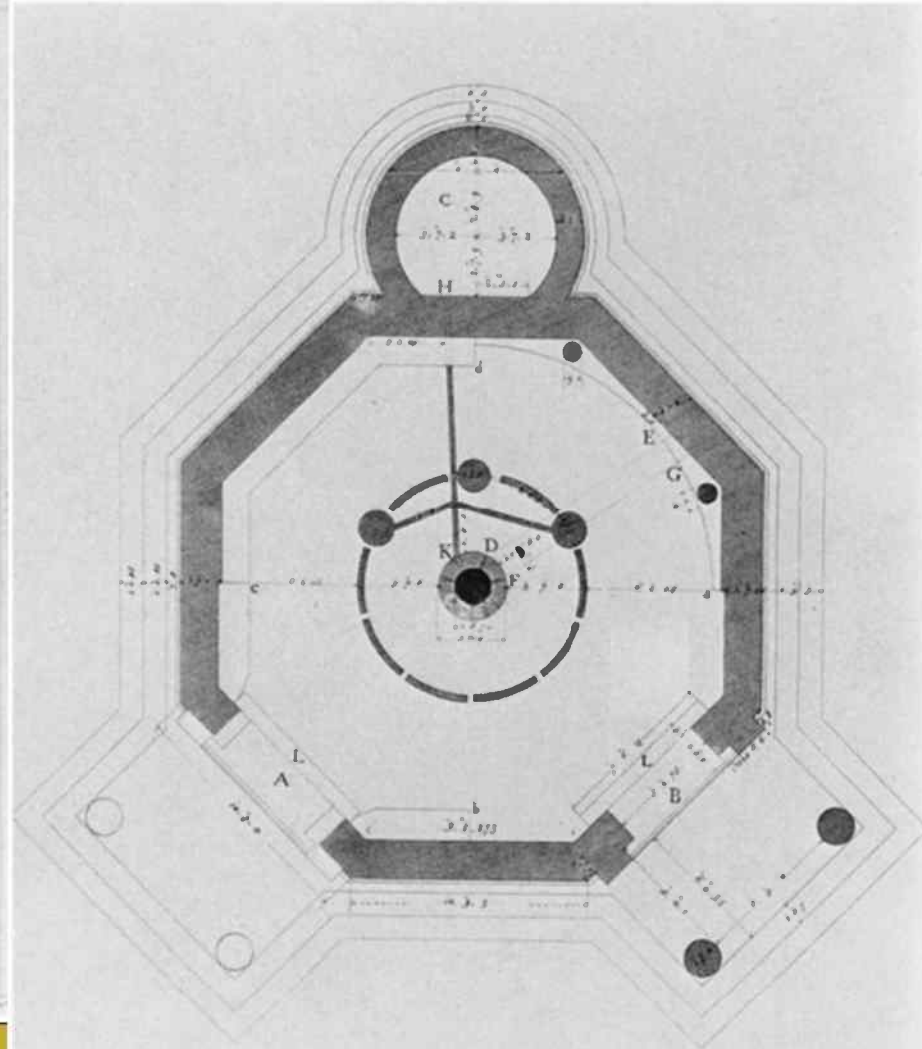

Πριήνη (Μικρά Ασία), στάδιο (ελληνιστικών χρόνων).

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Δημόσιο ορολόγιο για τις ανάγκες της εμπορικής αγοράς.

Αθήνα, υδραυλικό ρολόι
(υστεροελληνιστικών [;] χρόνων),
όψη (αρ.) και κάτοψη (κάτω).

«Αέρηδες», «πύργος των
ανέμων», «Ὁρωλόγιον Κυρρήστου»

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Η ιδιωτική οικία. Το παλάτι.

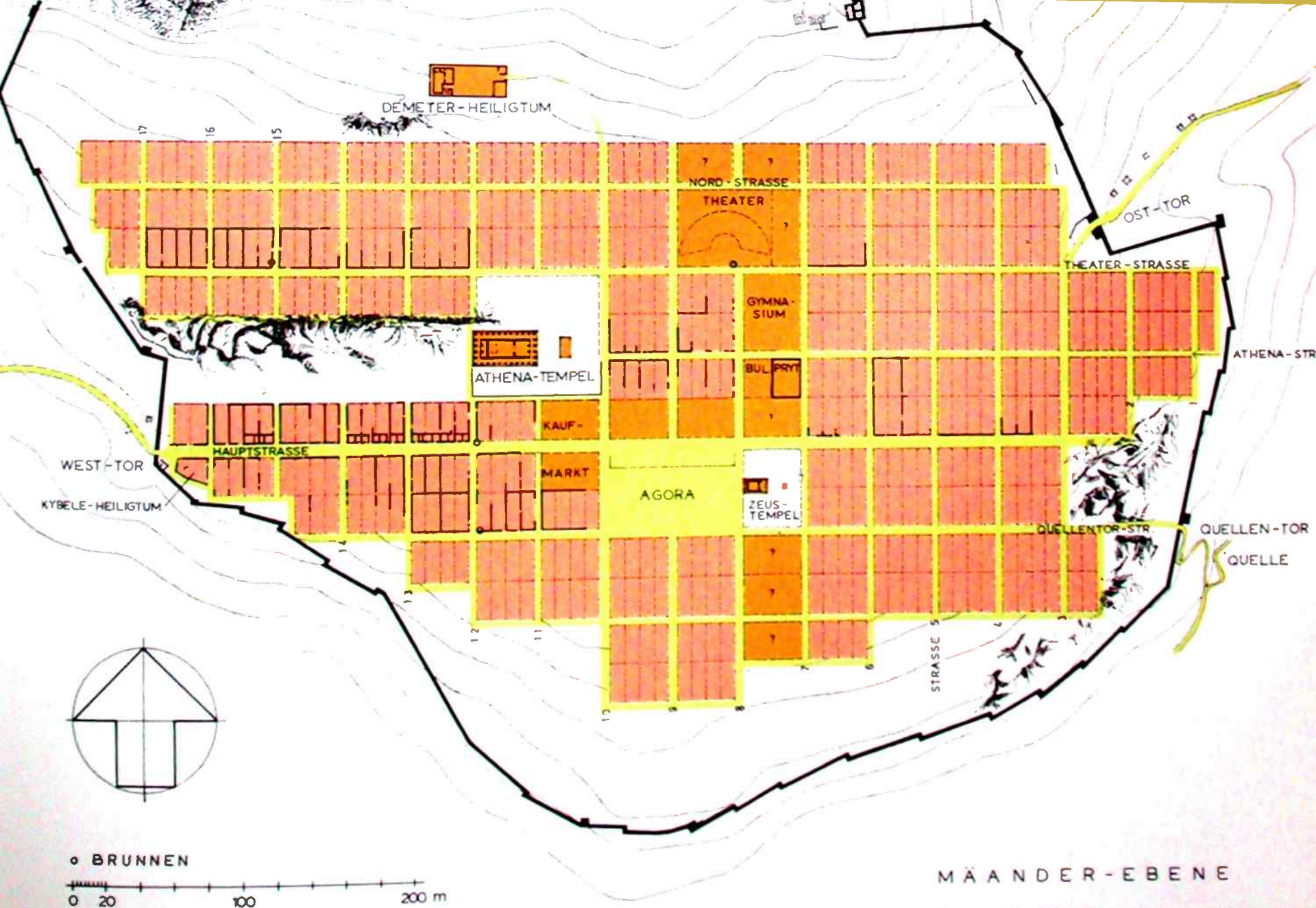

Abb. 140 Priene. Rekonstruktion der Stadtanlage des Pytheos von 352 v. Chr., M 1:4000. Staatsgebiet M 1:600 000.

Ιδιωτική οικία (στο
παράδειγμα της
Πριήνης / Μικρά Ασία),
των ελληνιστικών
χρόνων.

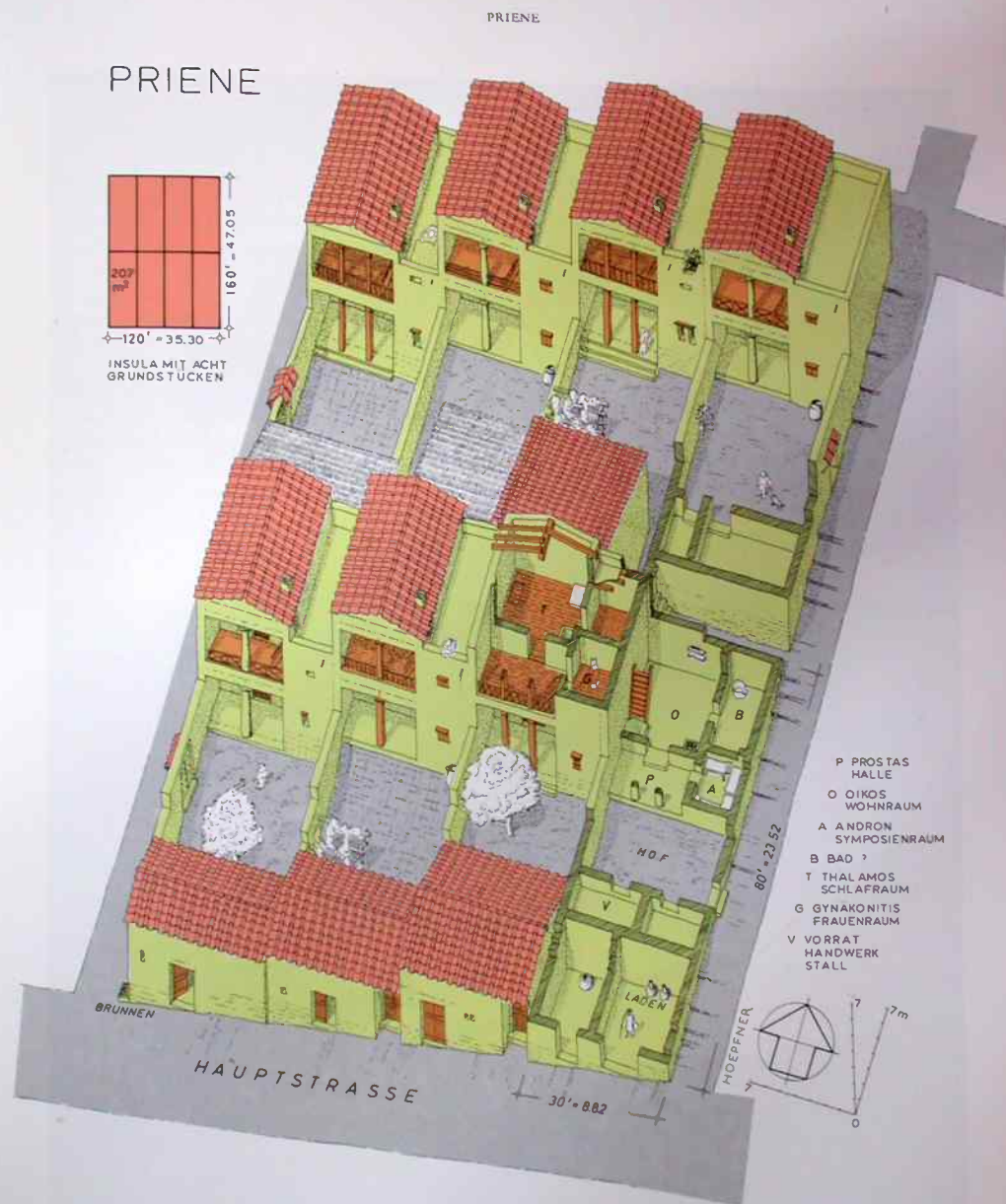

Abb. 172 Priene. Isometrische Rekonstruktion einer Insula aus acht Typenhäusern.

P PROSTA
HALLE

O OIKOS
WOHNRAUM

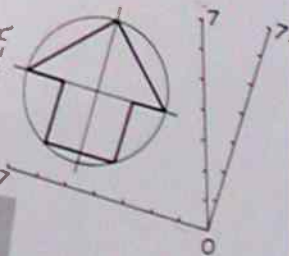
A ANDRON
SYMPOSIE

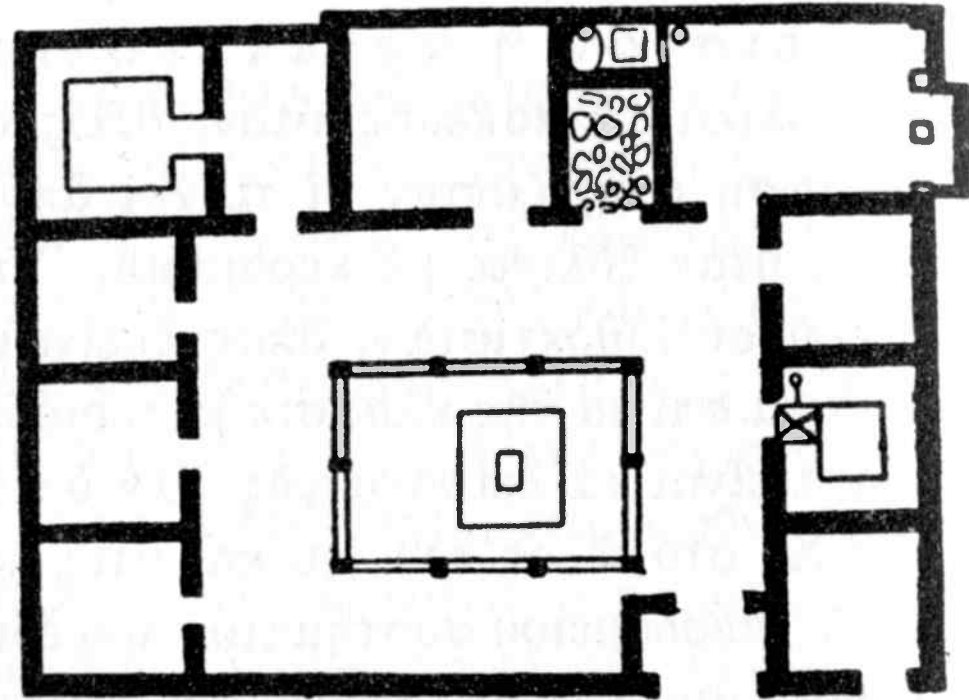
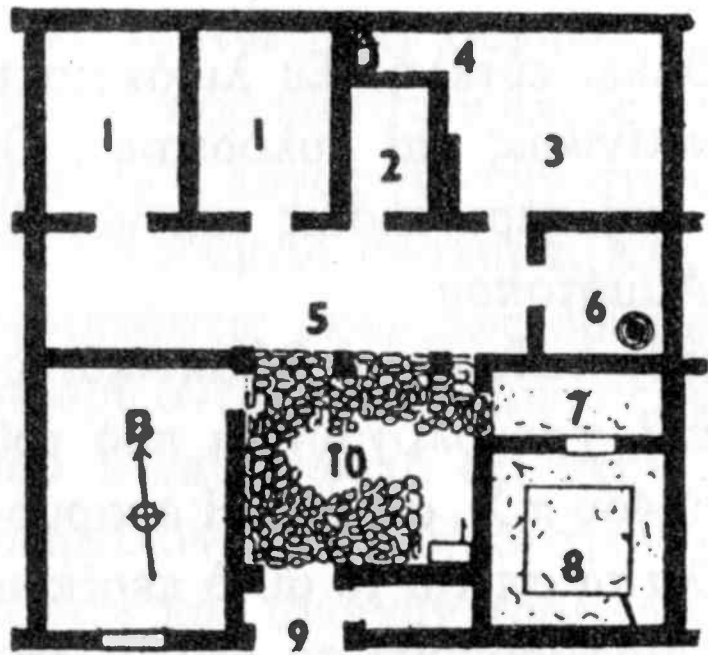
B BAD ?

T THALAMOS
SCHLAFRAUM

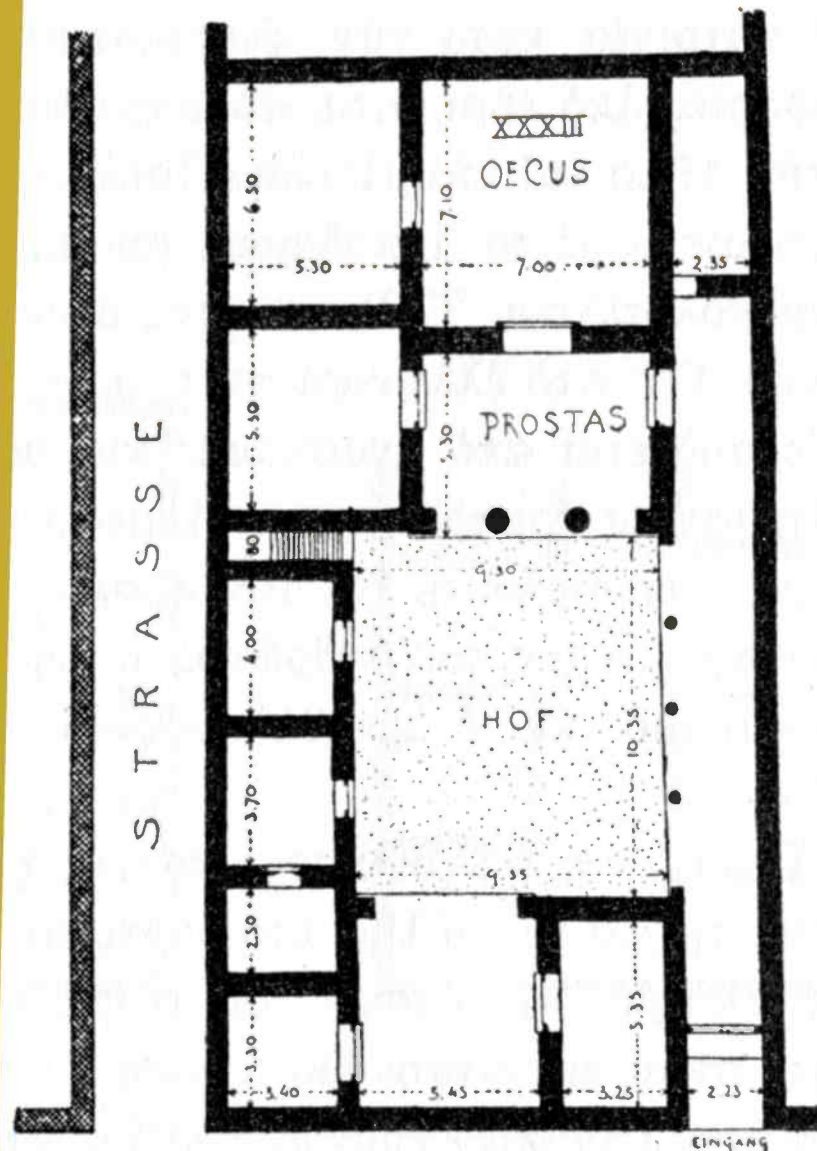
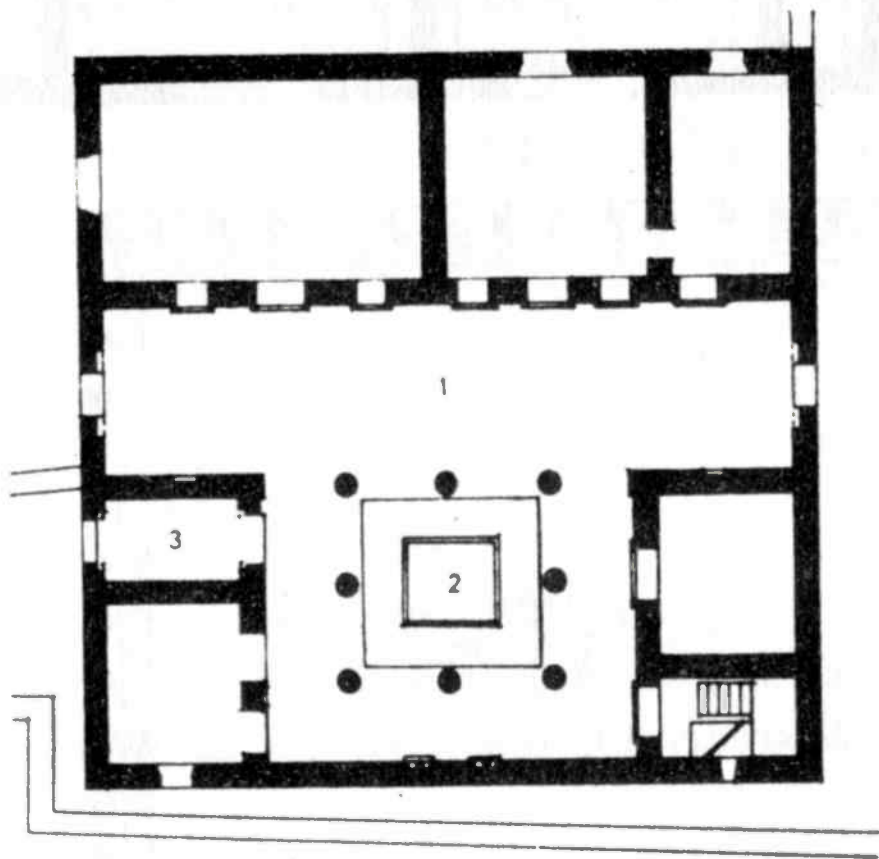
G GYNÄKONITIS
FRAUENRAUM

V VORRAT
HANDWERK
STALL

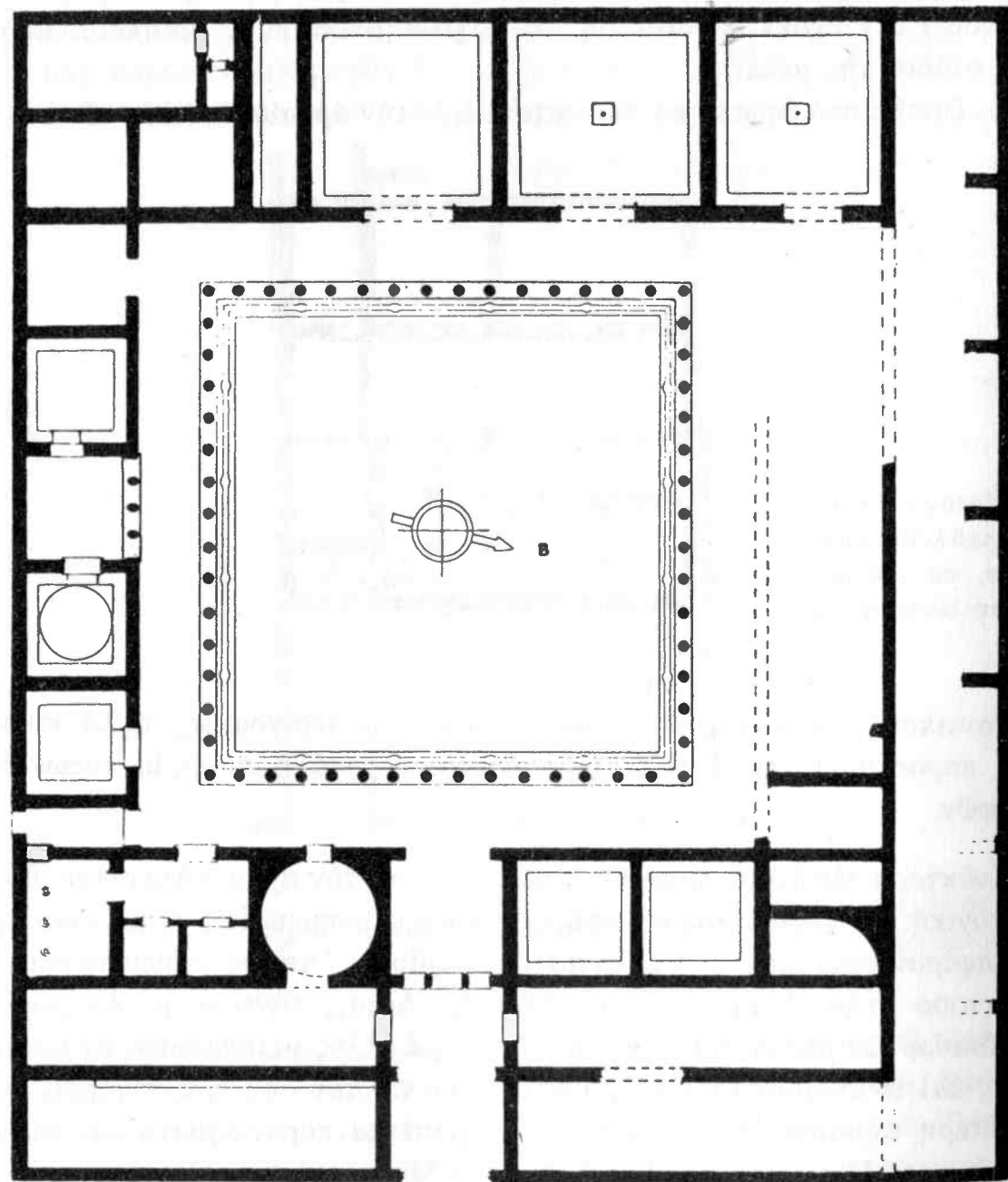

Ιδιωτικές οικίες στην Όλυνθο / Χαλκιδική, των υστεροκλασικών χρόνων.

Ιδιωτικές οικίες των ελληνιστικών χρόνων στη Δήλο / Κυκλάδες (αρ.) και την Πριήνη / Μικρά Ασία (δε.).

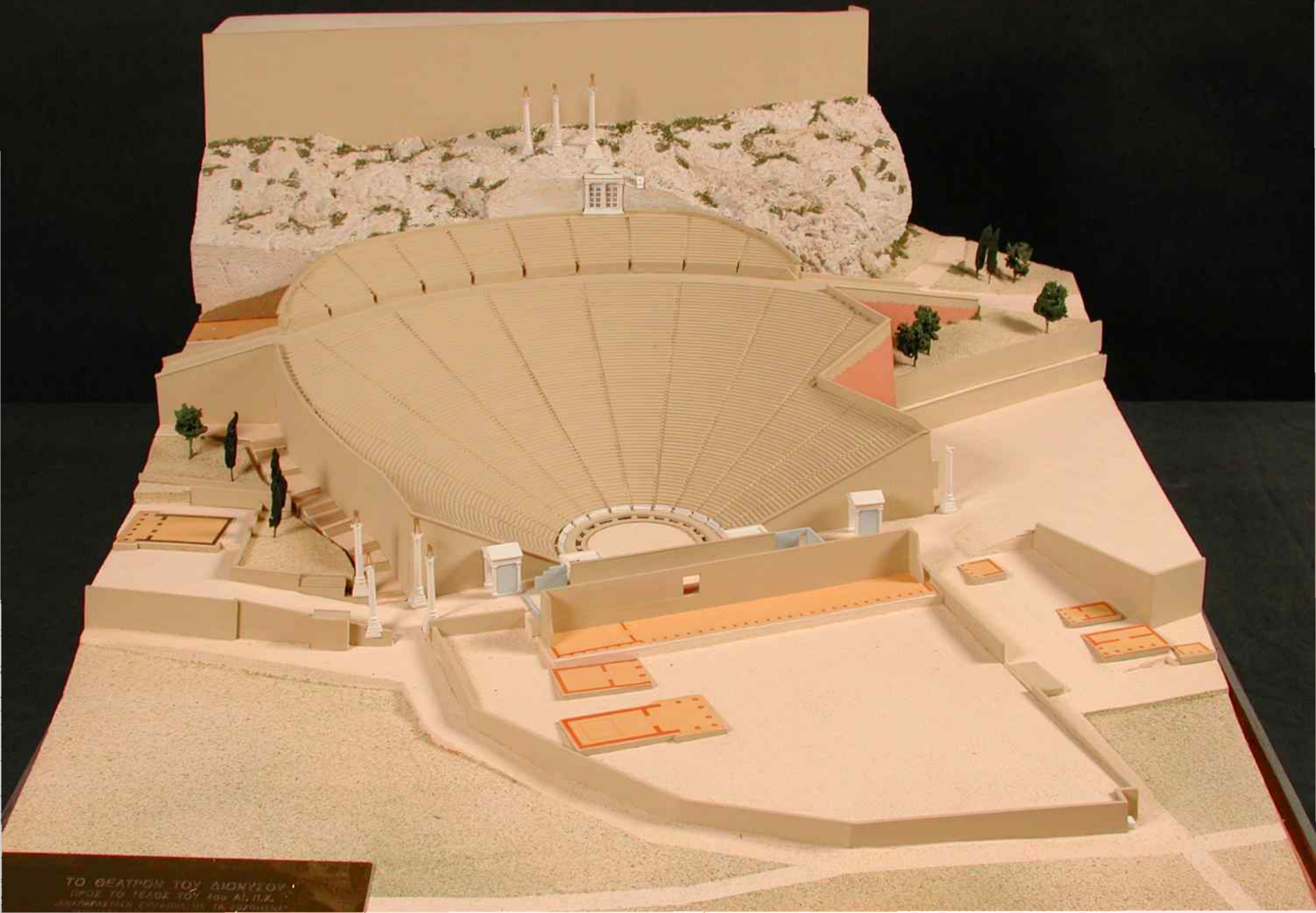
Βεργίνα (Μακεδονία), παλάτι (ελληνιστικών χρόνων).

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

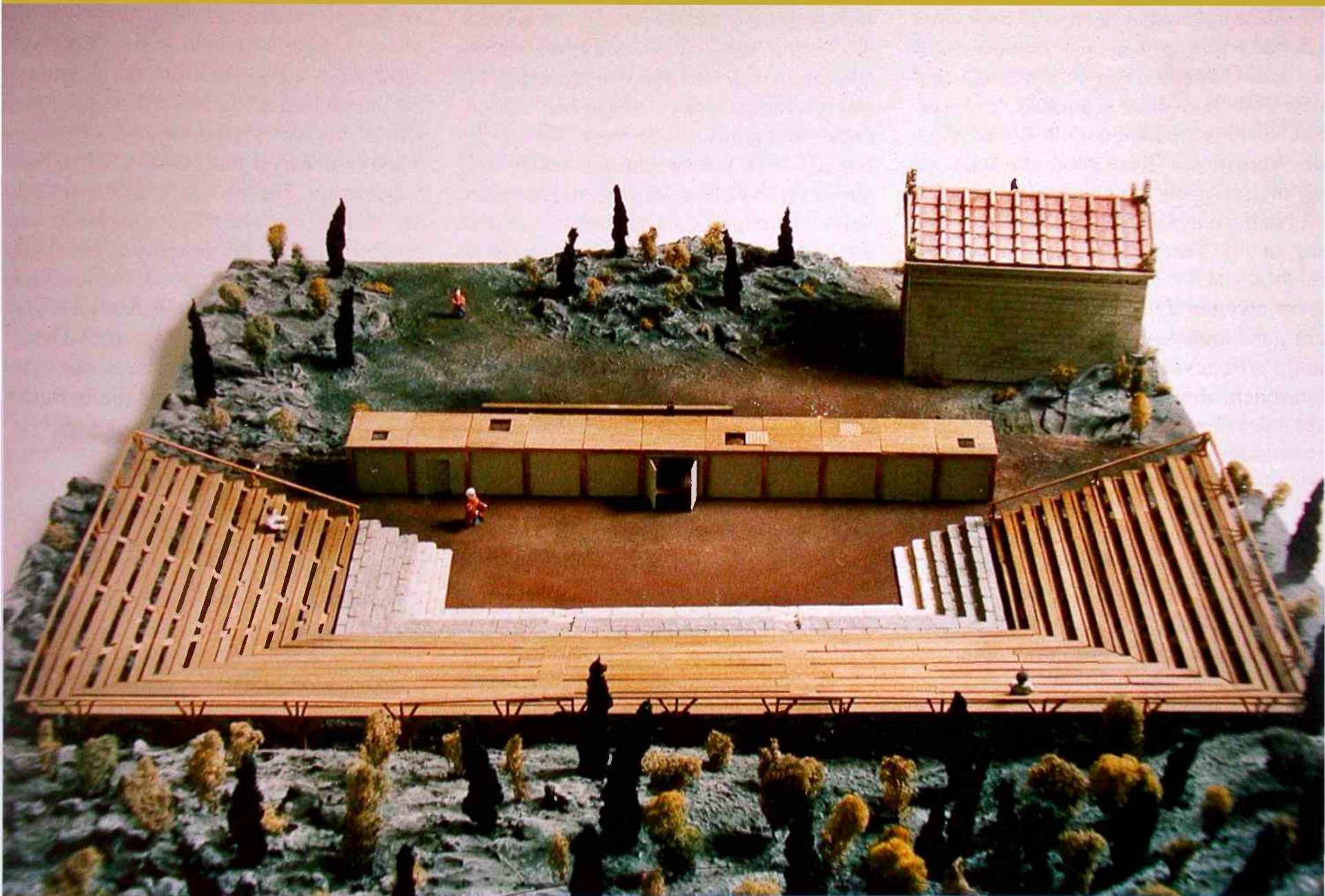
- Θέατρα.

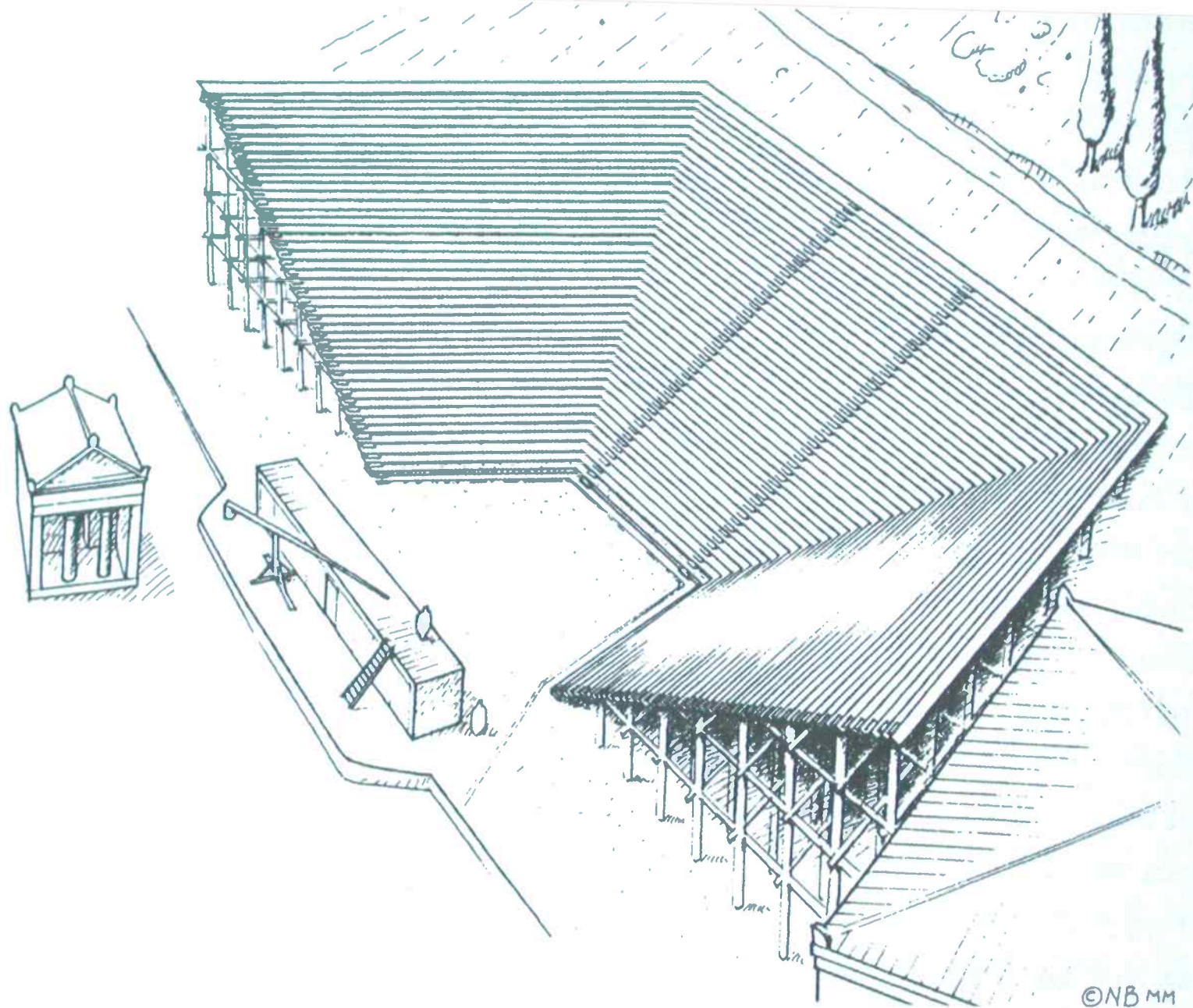
Θέατρα. Εξέλιξη:

- Θέατρο Διονύσου στην Αθήνα: Ορθογώνια ορχήστρα.
- Θέατρο Πριήνης, σκηνή με προσκήνιο (με ανελκυστήρα;).
- Θέατρο Επιδαύρου, προσκήνιο. Πρόσβαση από δύο κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες).
- Μοντέλα για την εξέλιξη του σκηνικού οικοδομήματος: με παρασκήνια, με προσκήνιο, με την πρόσοψη ρωμαϊκών χρόνων («*scaenae frons*»).

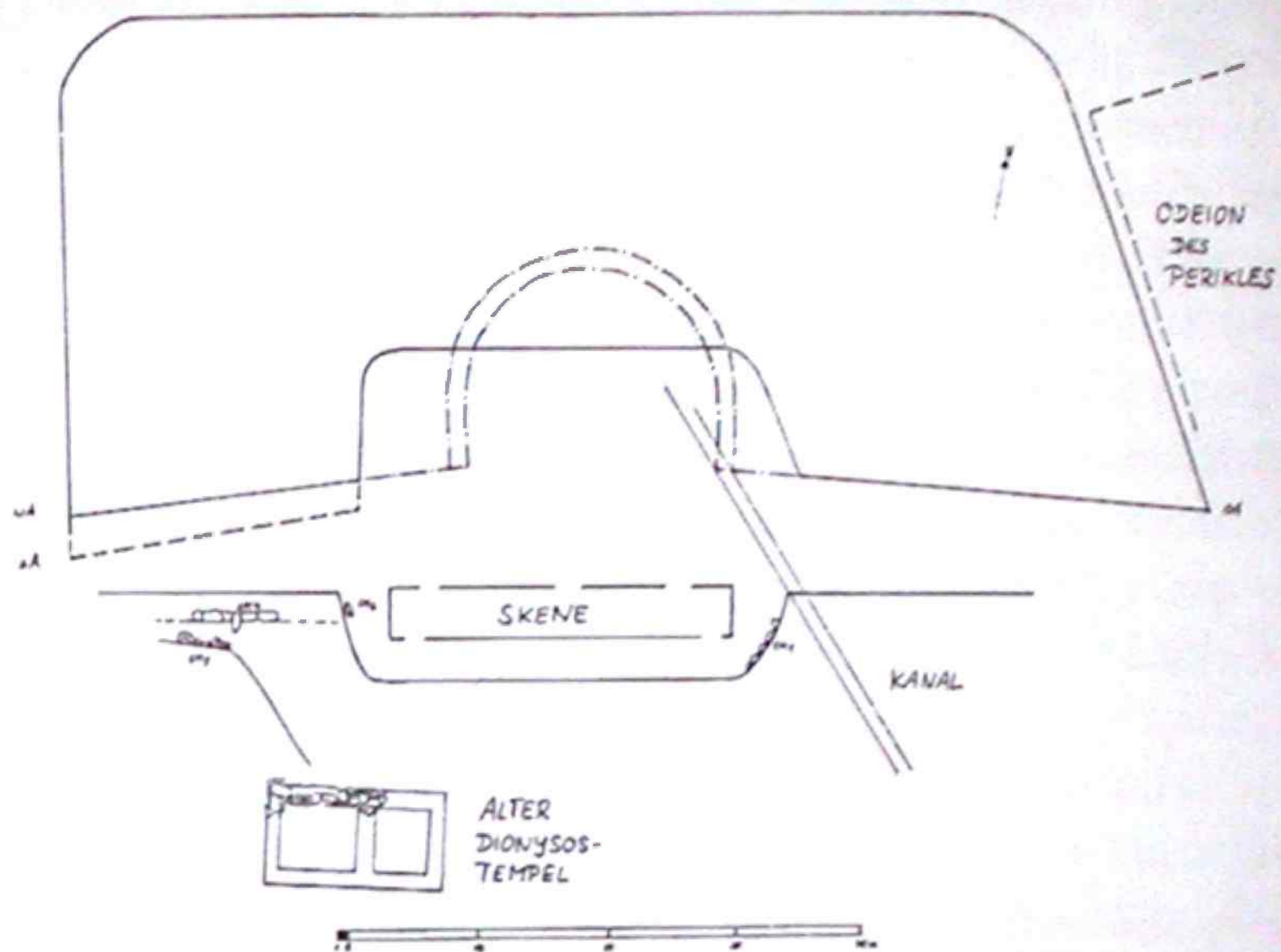

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 4ου ΑΙ. Π.Χ.
ΑΠΟΛΟΓΩΣΤΕΙΟΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΕΡΕΥΡΗΜΑΤΑ

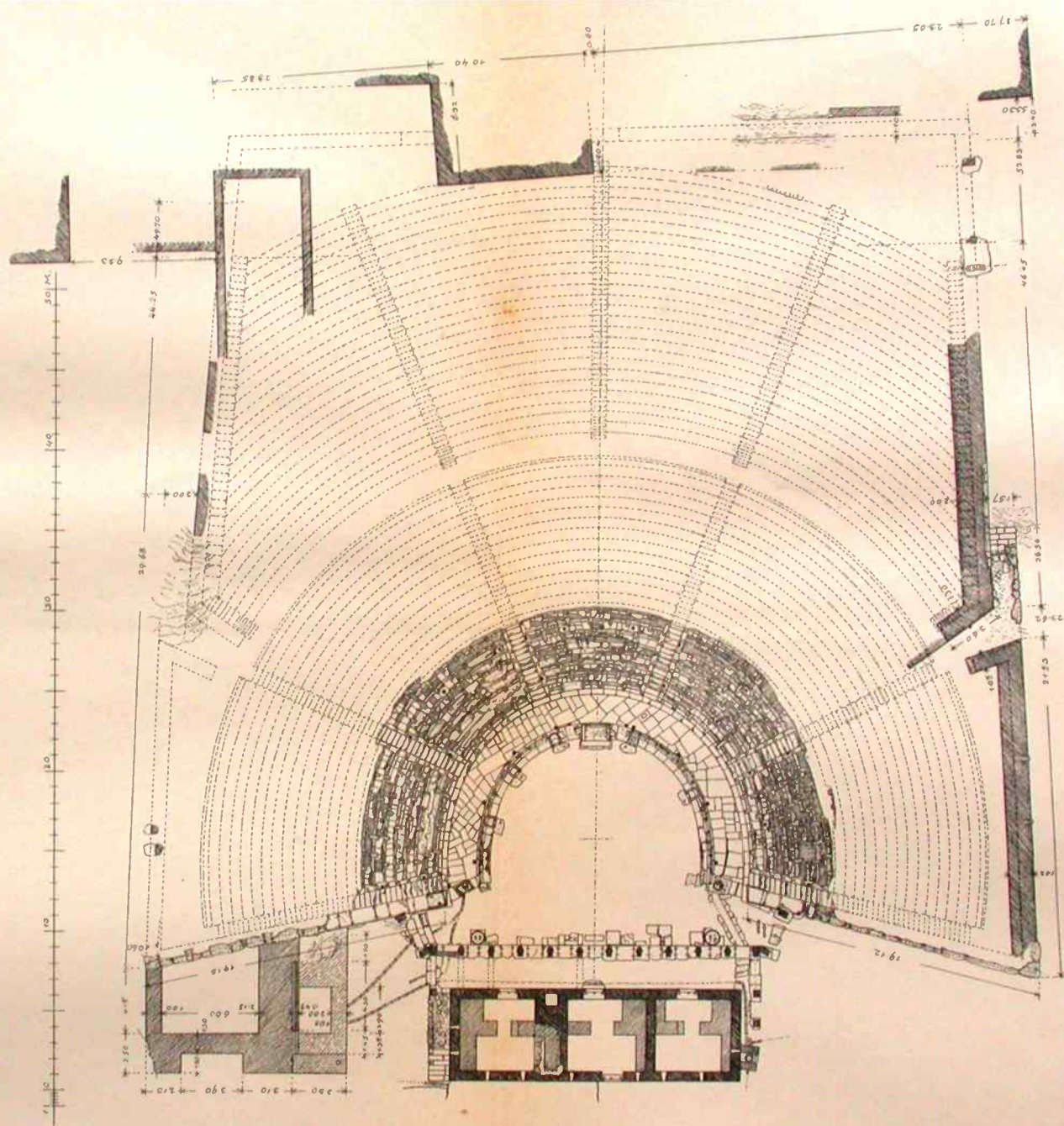

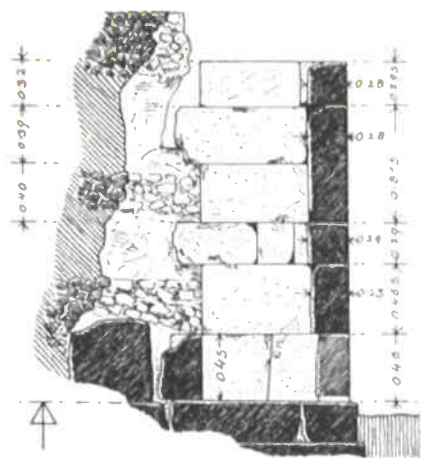
Εικόνα 6: Το θέατρο της Αθήνας στο δεύτερο μισό του 5ου αι. π.Χ.: αποκατάσταση.

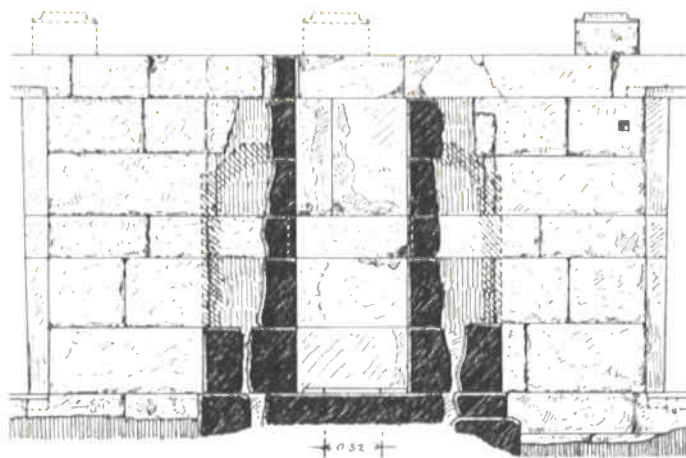
Πριήνη (Μικρά Ασία), θέατρο (ελληνιστικών χρόνων).

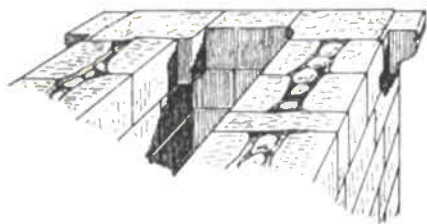
1. Schnitt nach Westen.

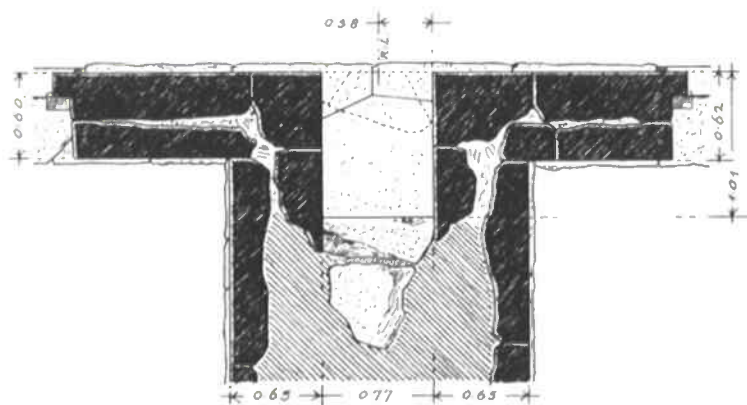
2. Schnitt nach Norden.

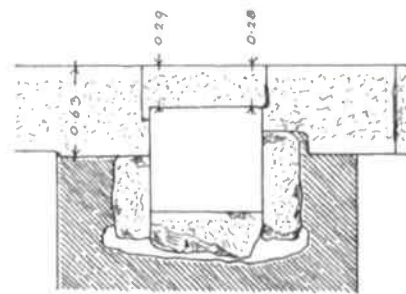
3. Schnitt nach Osten.

4. Steinverband in der Schicht der Konsolsteine.

5. Grundriß.

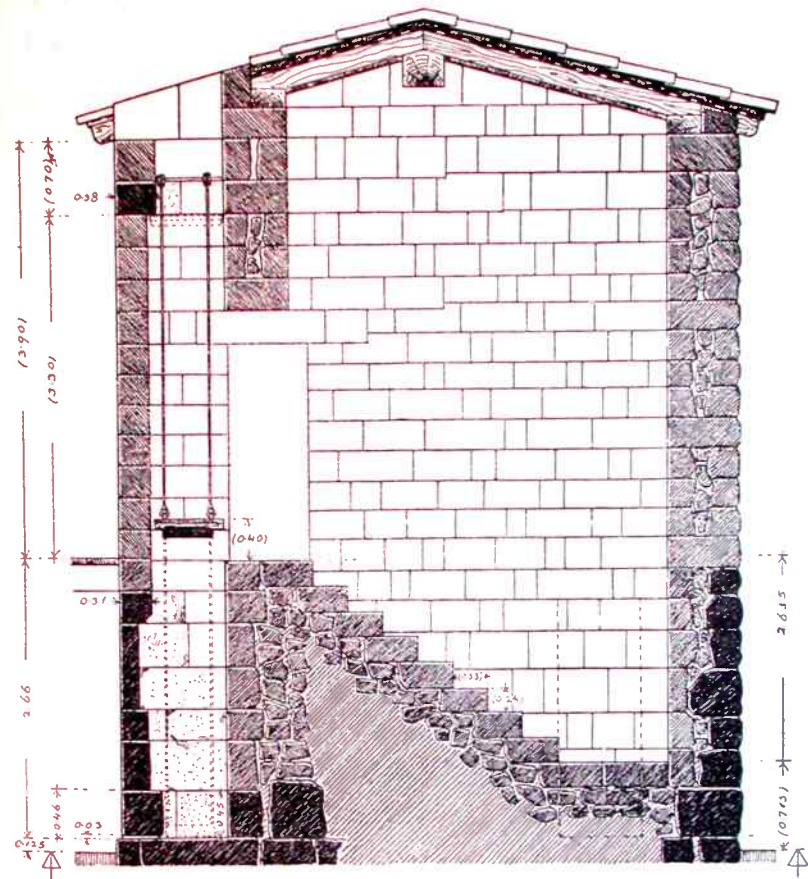
6. Grundriß in der Höhe der dritten Schicht.

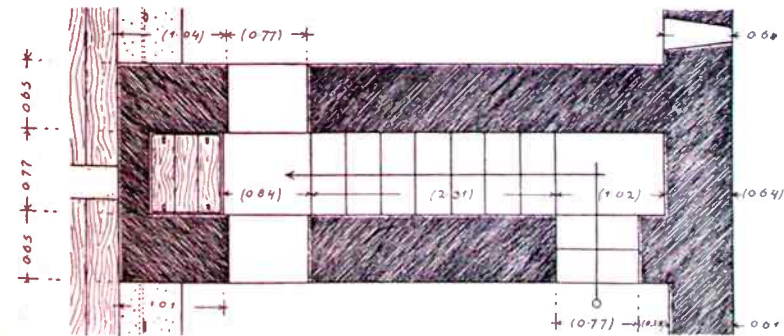
Πριήνη, θέατρο. Φρεάτιο στον τοίχο του σκηνικού οικοδομήματος με υποτιθέμενη χρήση για μηχανικό ανελκυστήρα.

Πριήνη, θέατρο. Τομή του
σκηνικού οικοδομήματος
με το φρεάτιο στον τοίχο
και αναπαράσταση του
μηχανικού ανελκυστήρα.

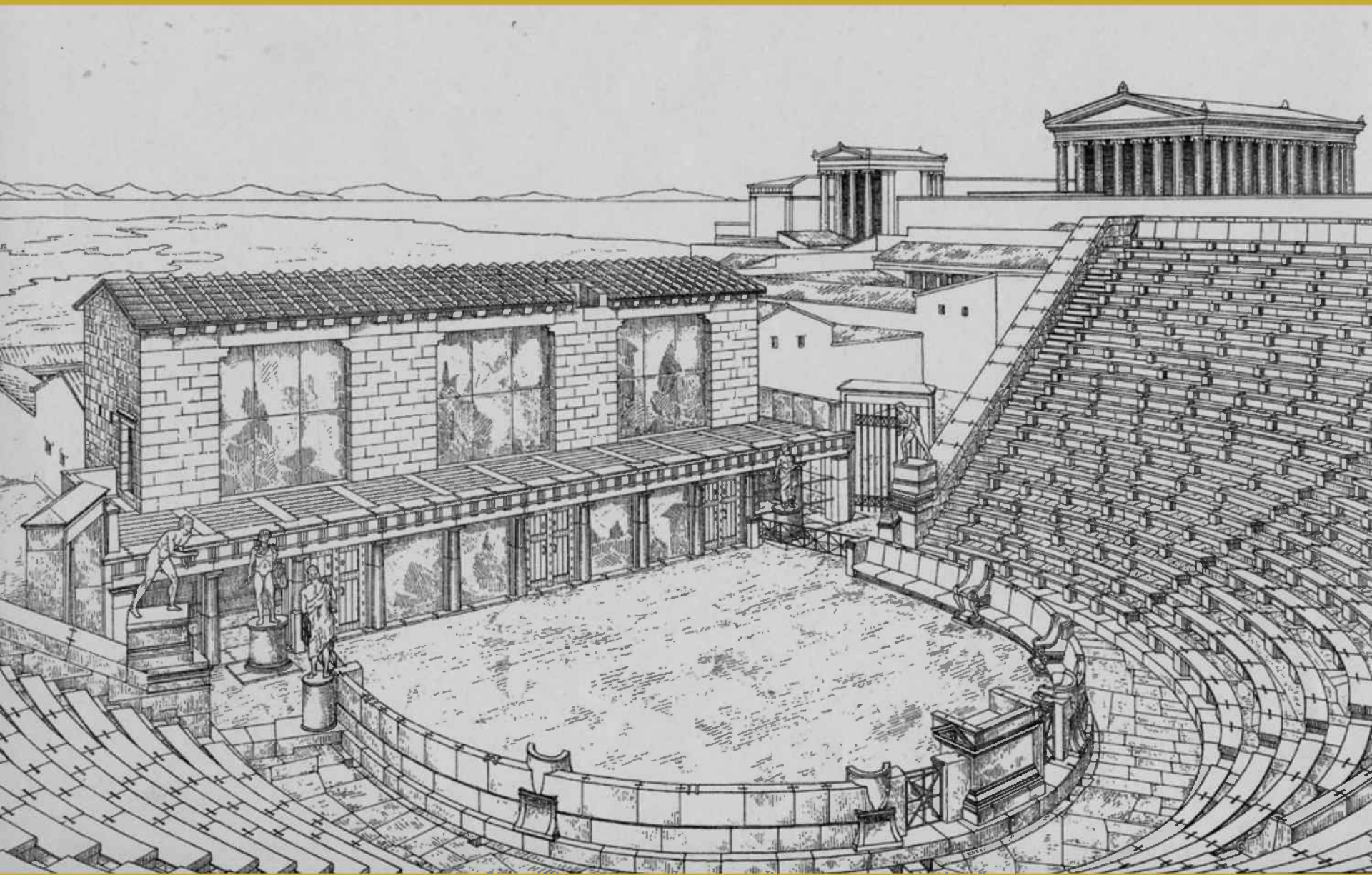

a) Querschnitt.

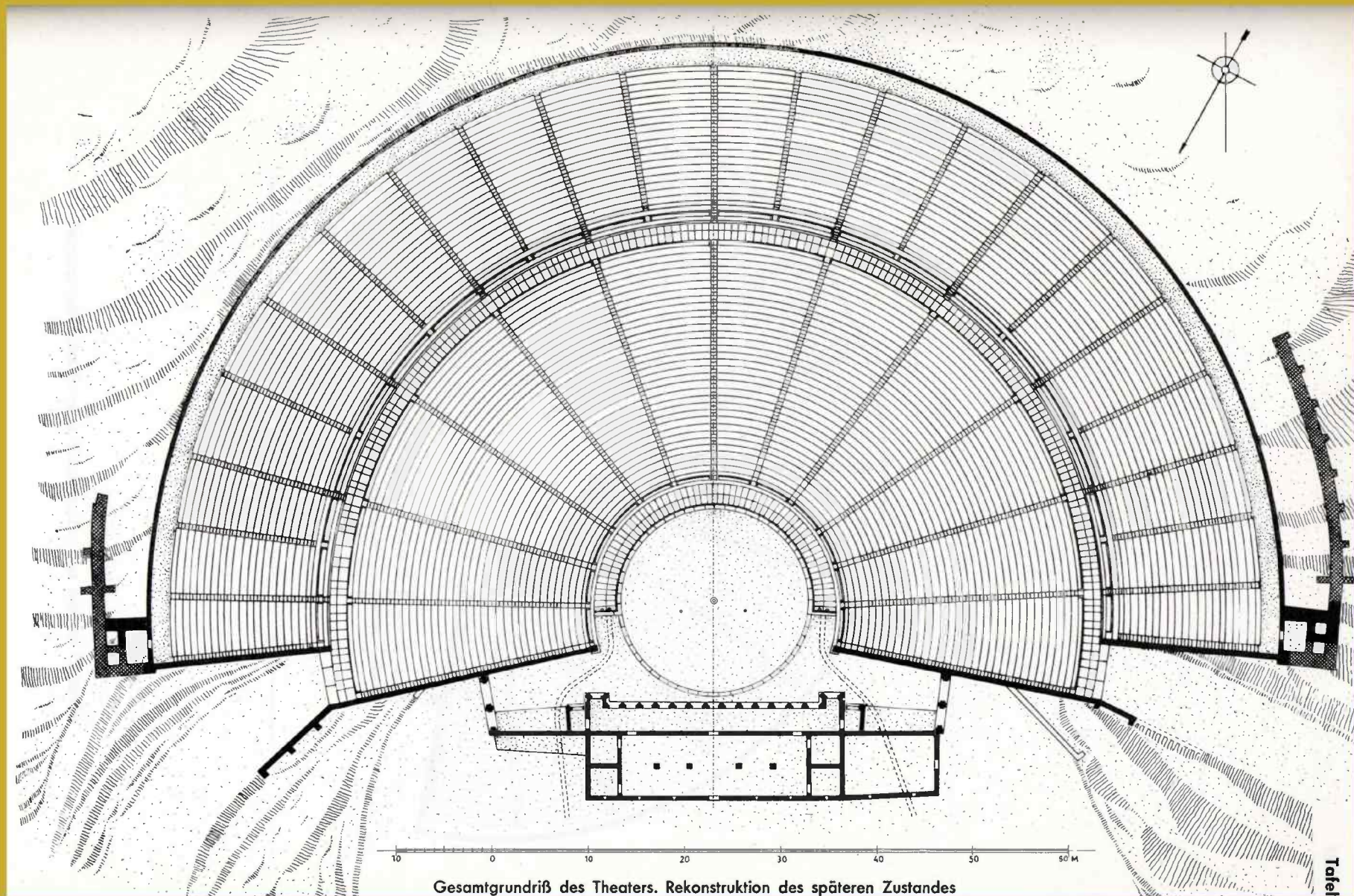

b) Grundriß.

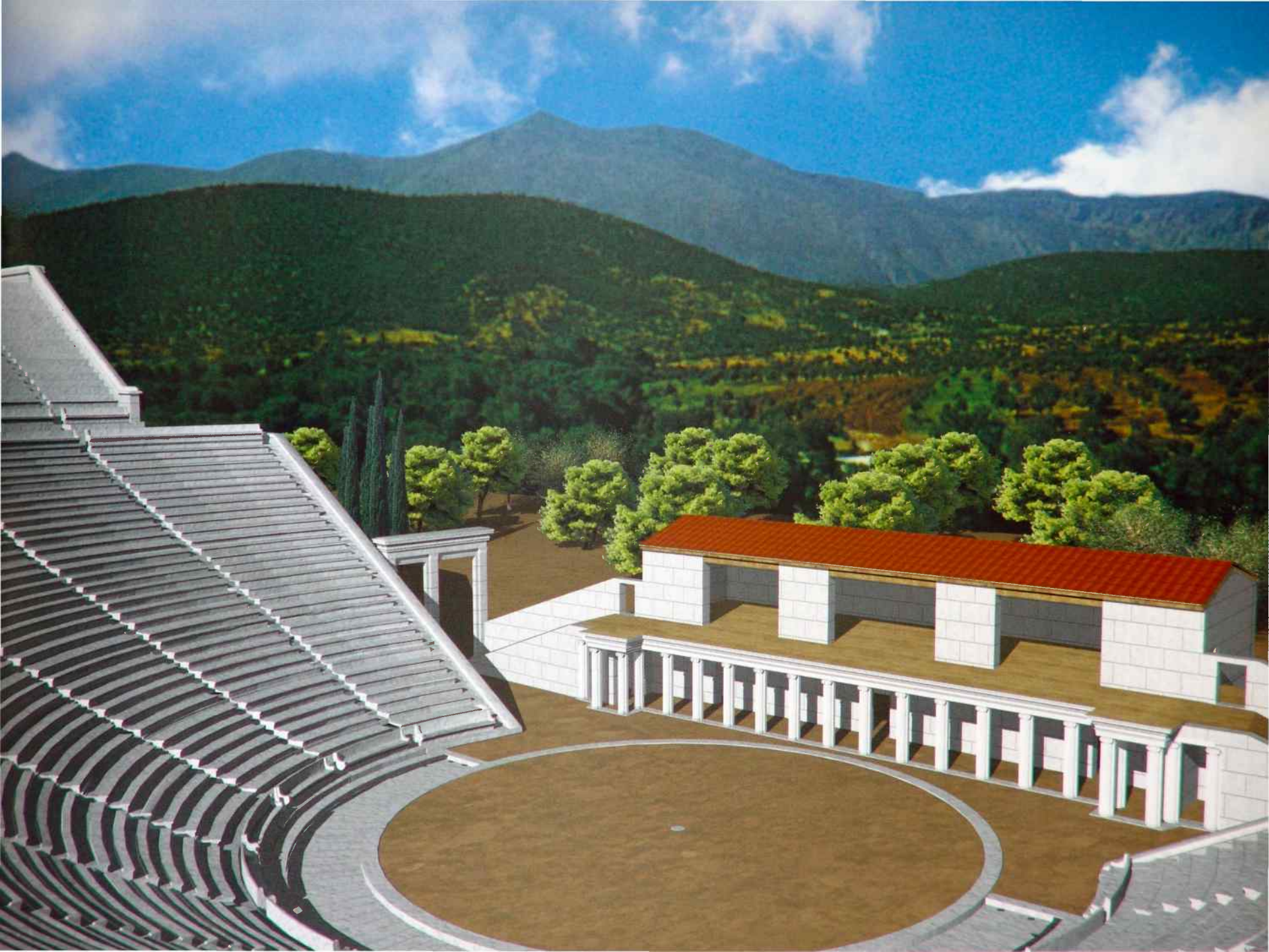
Πριήνη (Μικρά Ασία), θέατρο (ελληνιστικών χρόνων).

Επίδαυρος (Πελοπόννησος), θέατρο (ελληνιστικών χρόνων).

Επίδαυρος (Πελοπόννησος), θέατρο (ελληνιστικών χρόνων).

Μοντέλο σκηνής με παρασκήνια (κλασικών χρόνων).

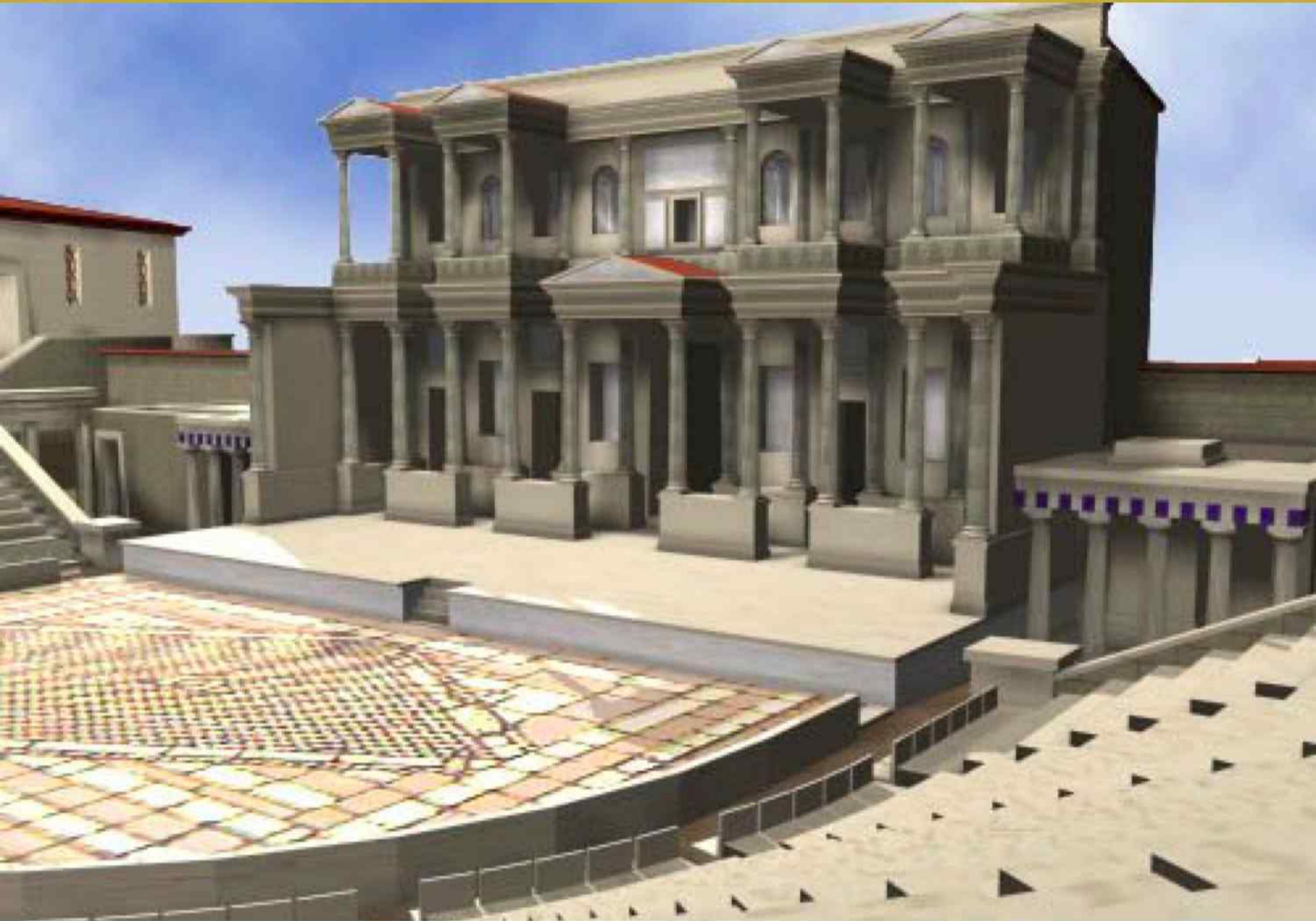

Μοντέλο σκηνής με προσκήνιο (ελληνιστικών χρόνων).

Αρχαία αρχιτεκτονική

- Θέατρα της ρωμαϊκής εποχής.

Μοντέλο σκηνής ρωμαϊκών χρόνων με διόροφη πρόσοψη (*scaenae frons*).

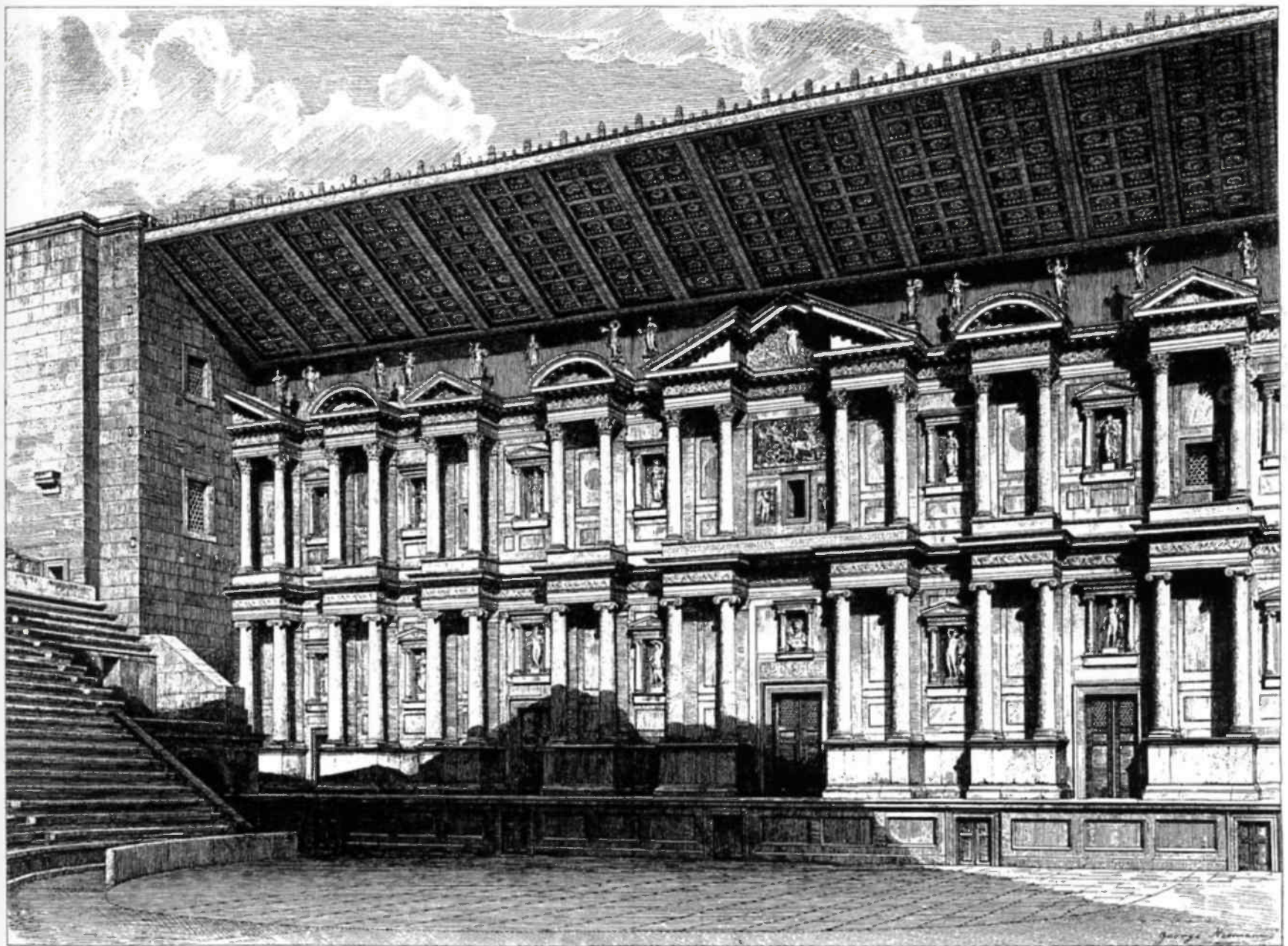

Θέατρο ρωμαϊκών χρόνων με τριόροφη *scaenae frons*
(αναστηλωμένη) στη Σαμπράθα της Λιβύης.

Θέατρο ρωμαϊκών χρόνων στην Άσπενδο της Μικράς Ασίας (Παμφυλία). Ενιαίο αρχιτεκτονικό σύνολο.

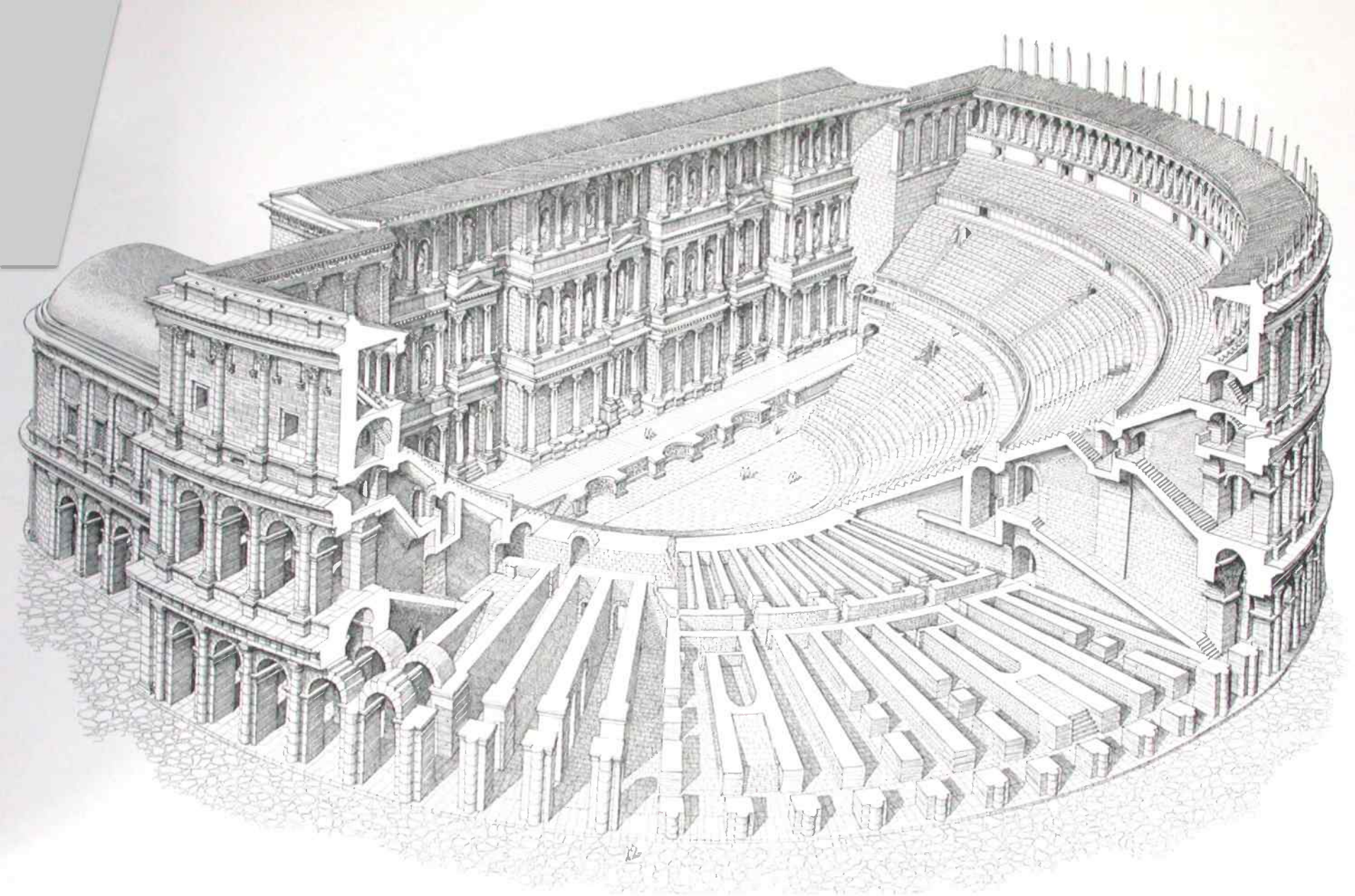

Reproduction for U. S. Military Geographic Institute

Druck der Landkarten-Verlagsanstalt Wagner & Debes

FIG.24. Apendus, reconstruction of *scaenae frons* showing roof over stage

Σχεδιαστική αναπαράσταση θεάτρου ρωμαϊκών χρόνων με τριόροφη *scaenae frons*. Ένα μέρος αποδίδεται σε τομή.

Αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική

- Μνημεία χορηγών.

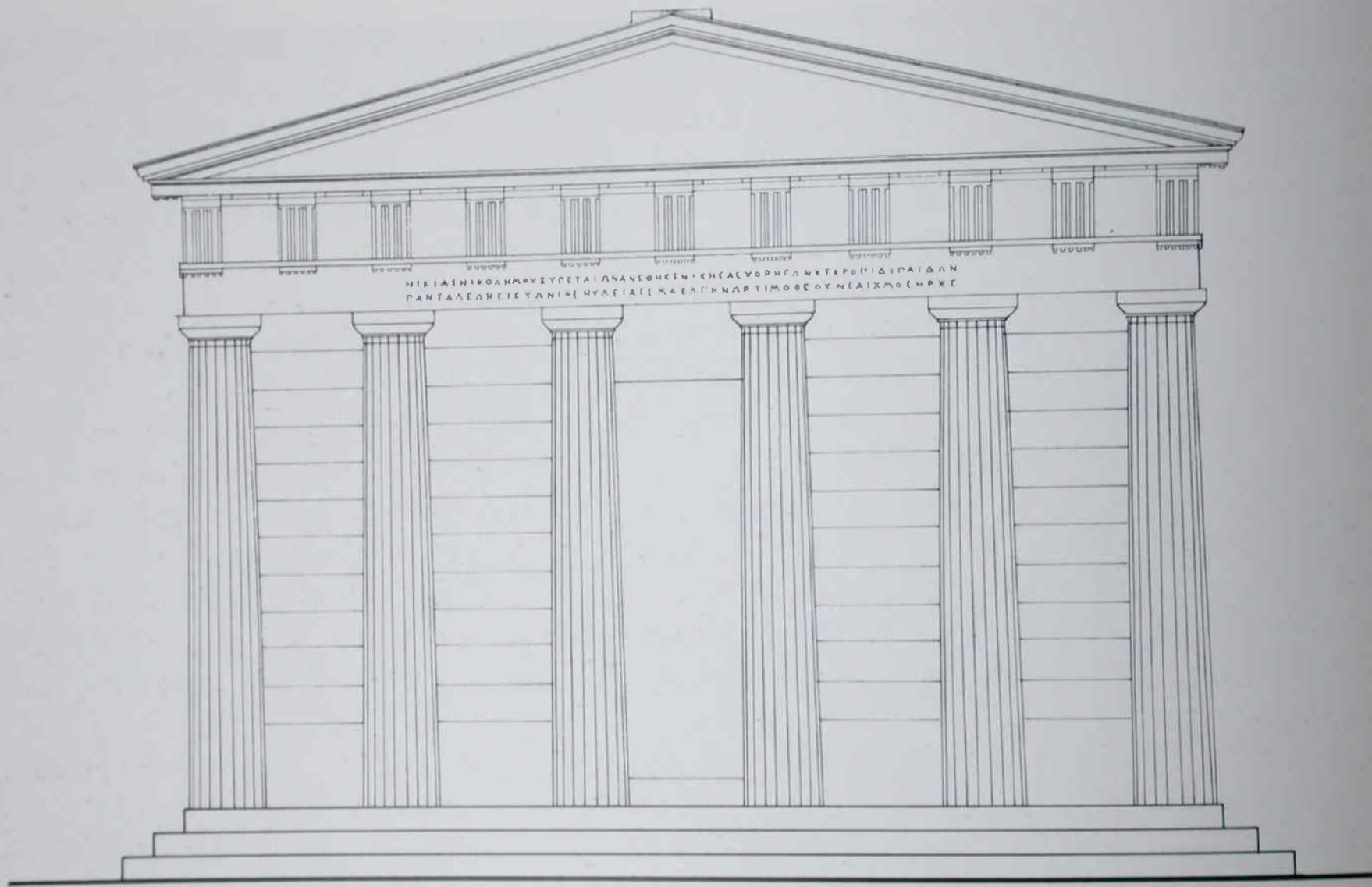
Χορηγικά μνημεία

- Μνημείο Λυσικράτους στην Αθήνα: Μορφή κυκλικού «ναού», χρονολογείται το 334 π.Χ. Τρίποδας στην κορυφή.
- Μνημείο του Νικία στην Αθήνα: Μορφή ναού με έξη κίονες στην πρόσοψη. 320/319 π.Χ. Τρίποδας στην κορυφή της πρόσοψης.
- Μνημείο του Θρασύλλου στην Αθήνα: Πρόσοψη «ναού», χωρίς χώρο στο εσωτερικό. Πρώτη φάση, 320/19 π.Χ.: Τρίποδας στην κορυφή της πρόσοψης. Δεύτερη φάση, π. 270 π.Χ.: Άγαλμα (Διονύσου;) στην κορυφή της πρόσοψης.

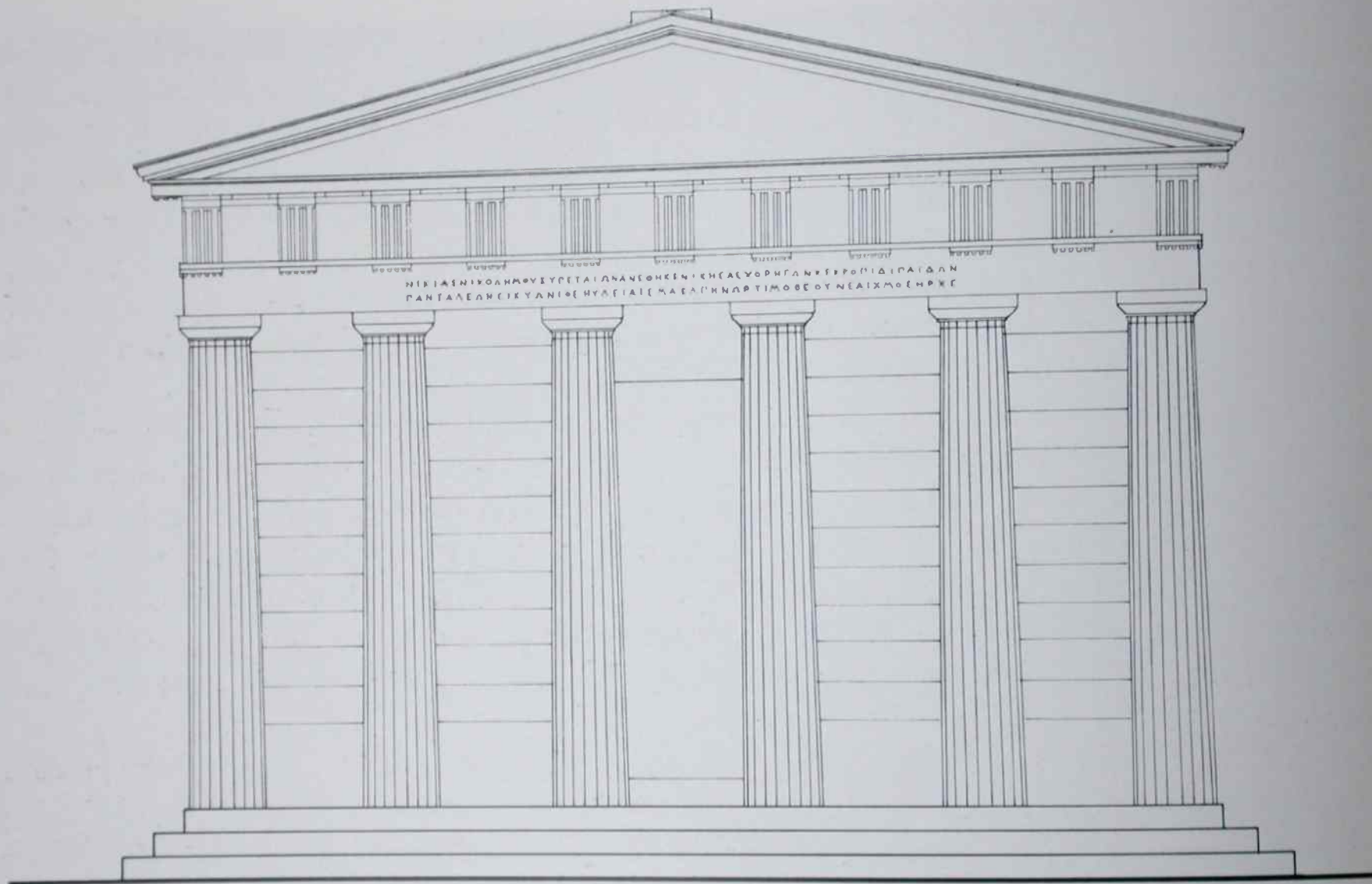

Χορηγικό μνημείο
Λυσικράτους στην Αθήνα:
Μορφή κυκλικού «ναού»,
χρονολογείται το 334 π.Χ.
Τρίποδας στην κορυφή.

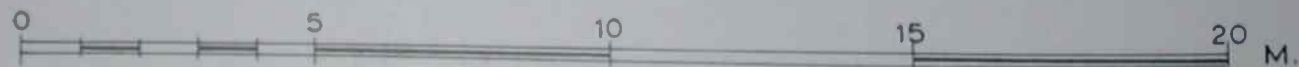
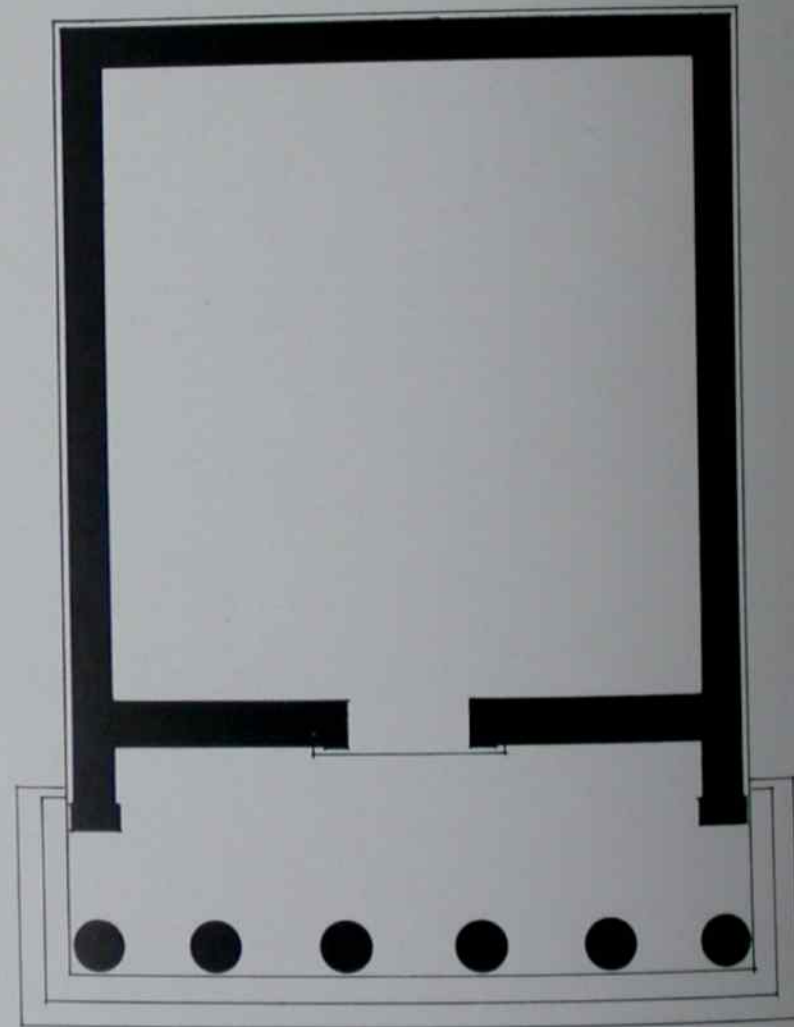
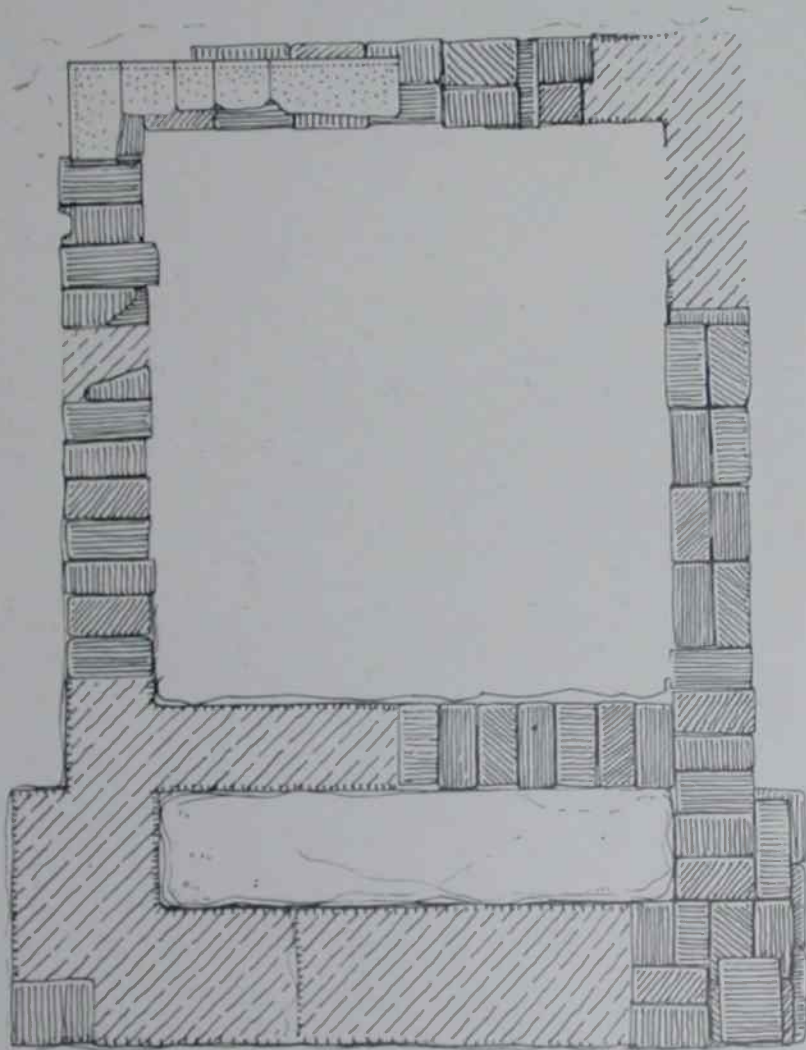

Χορηγικό μνημείο του Νικία στην Αθήνα: Μορφή ναού με έξη κίονες στην πρόσοψη. 320/319 π.Χ. Τρίποδας στην κορυφή της πρόσοψης.

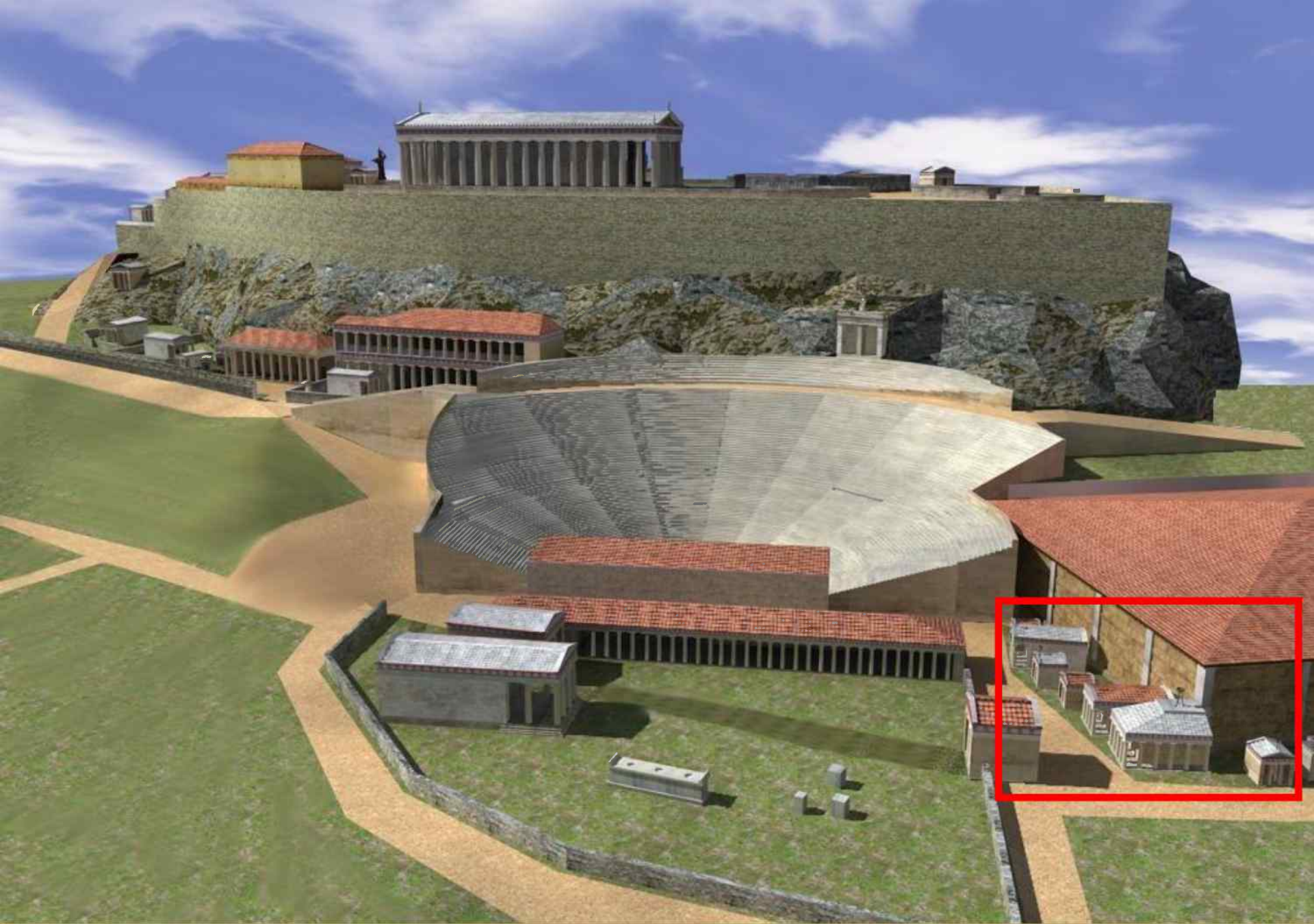
320/19

Νι[κ]ίας Νικοδήμου Ξυ[π]εταιίων ανέθηκε νικήσας χορηγῶν Κεκροτίδι παίδων.
Πανταλέων Σικυώνιο[ς] ἡϋλעי. αἶσμα· Ἐλπήνωρ Τιμοθέου· Νέ[αι]χμ[ο]ς ἦρχε.

I. T.
1968

Χορηγικό μνημείο του Νικία, κάτοψη.

Χορηγικά μνημεία κοντά στο θέατρο του Διονύσου, αναπαράσταση.

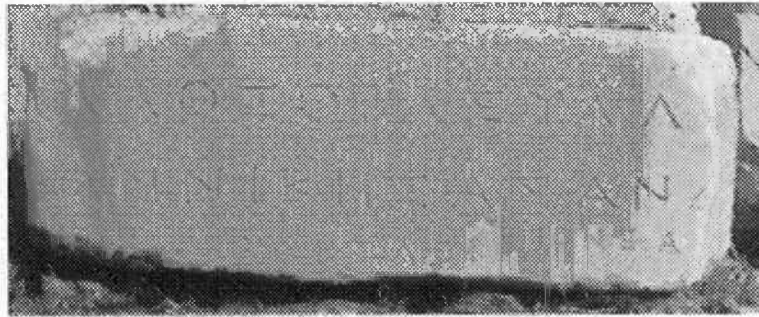
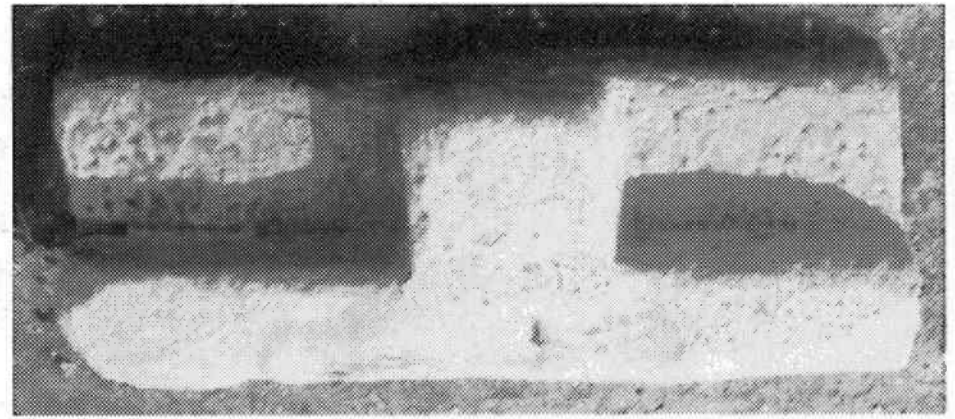
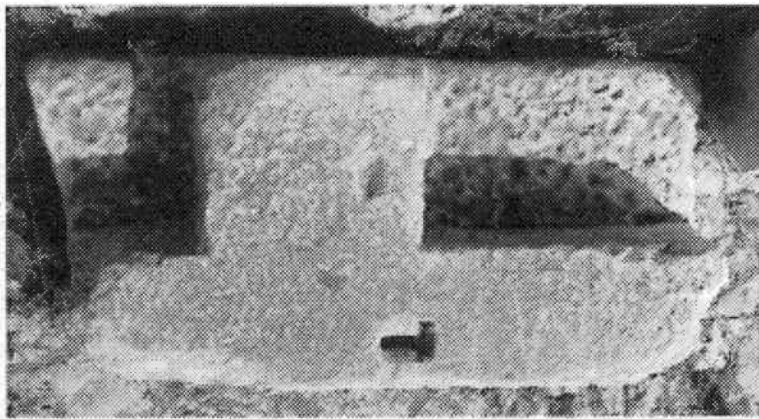
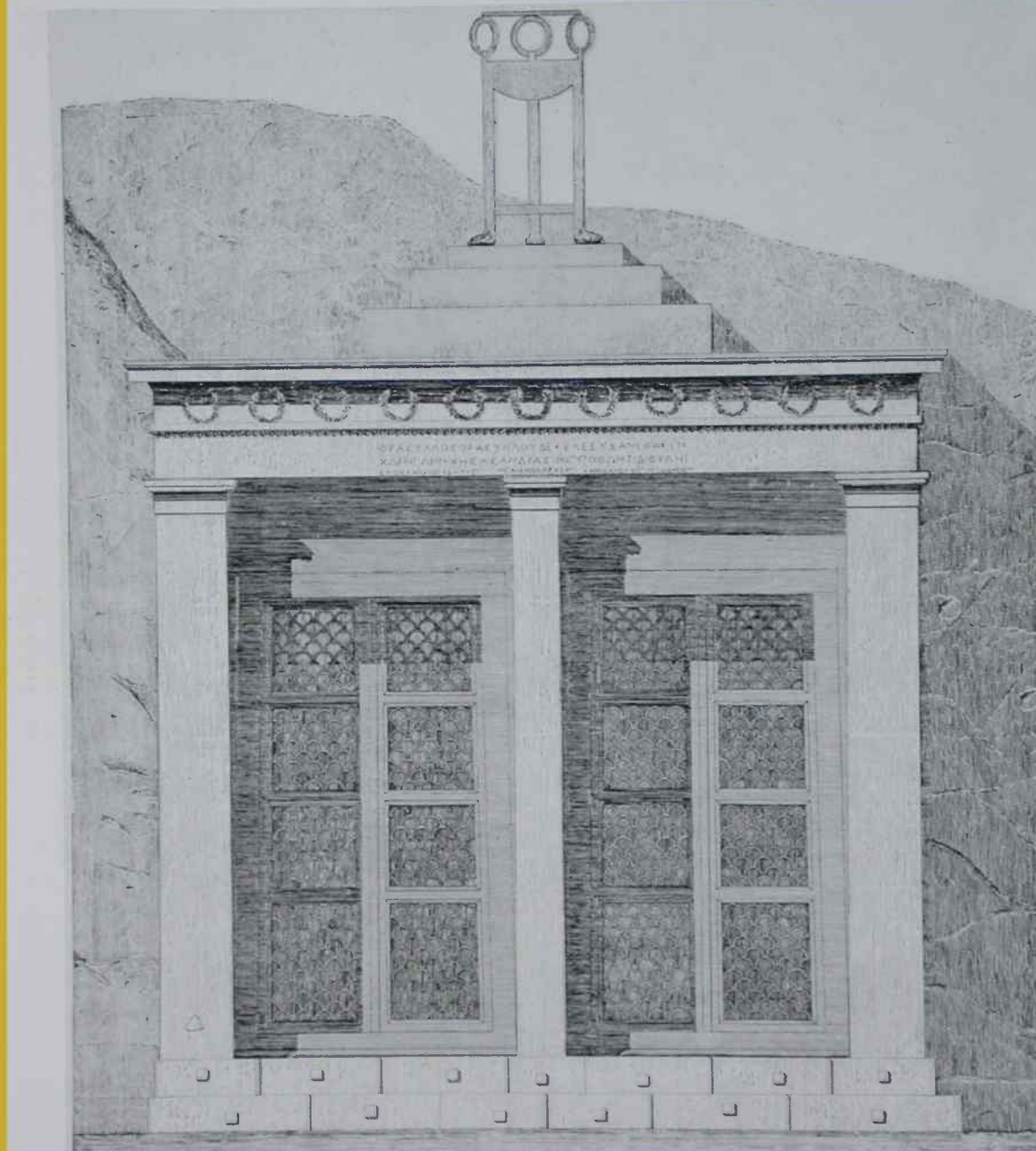

Fig. 11. Dédicace de Thrasyllus.

IG II² 3056

Attica

Θράσυλλος Θρασύλλου Δεκελεεὺς ἀνέθηκεν
χορηγῶν νικήσας ἀνδράσιν Ἴπποθωντίδι φυλῇ :

Χορηγικό μνημείο του Θρασύλλου, 320/319 π.Χ. Όψη.

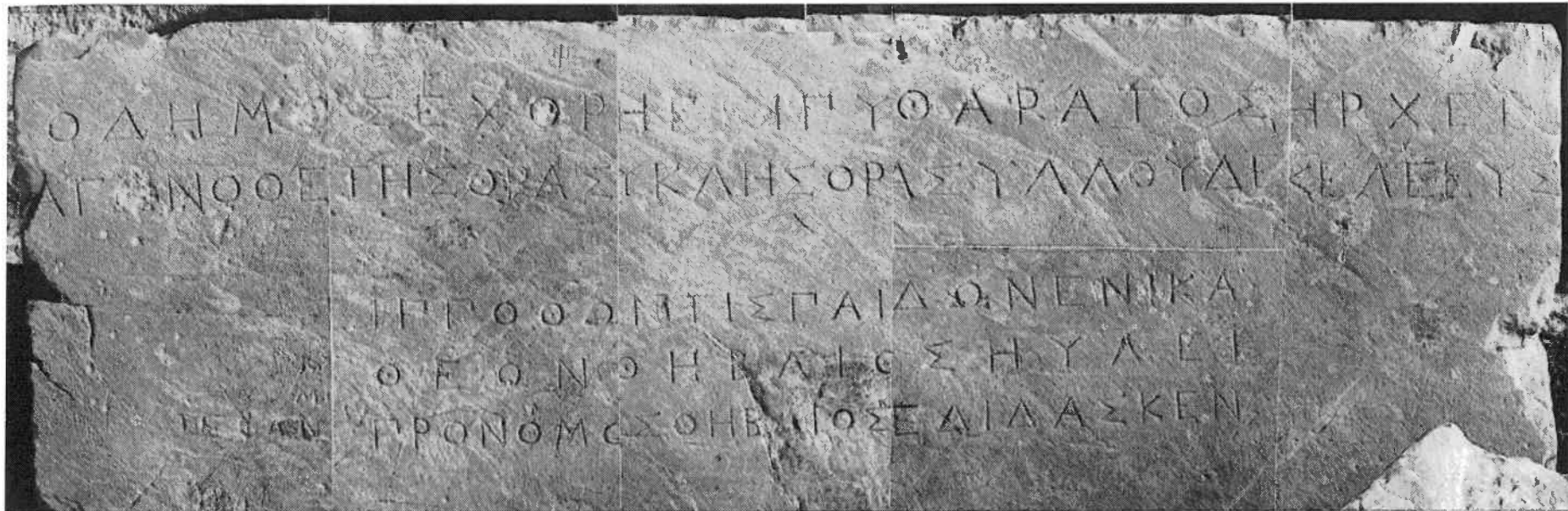
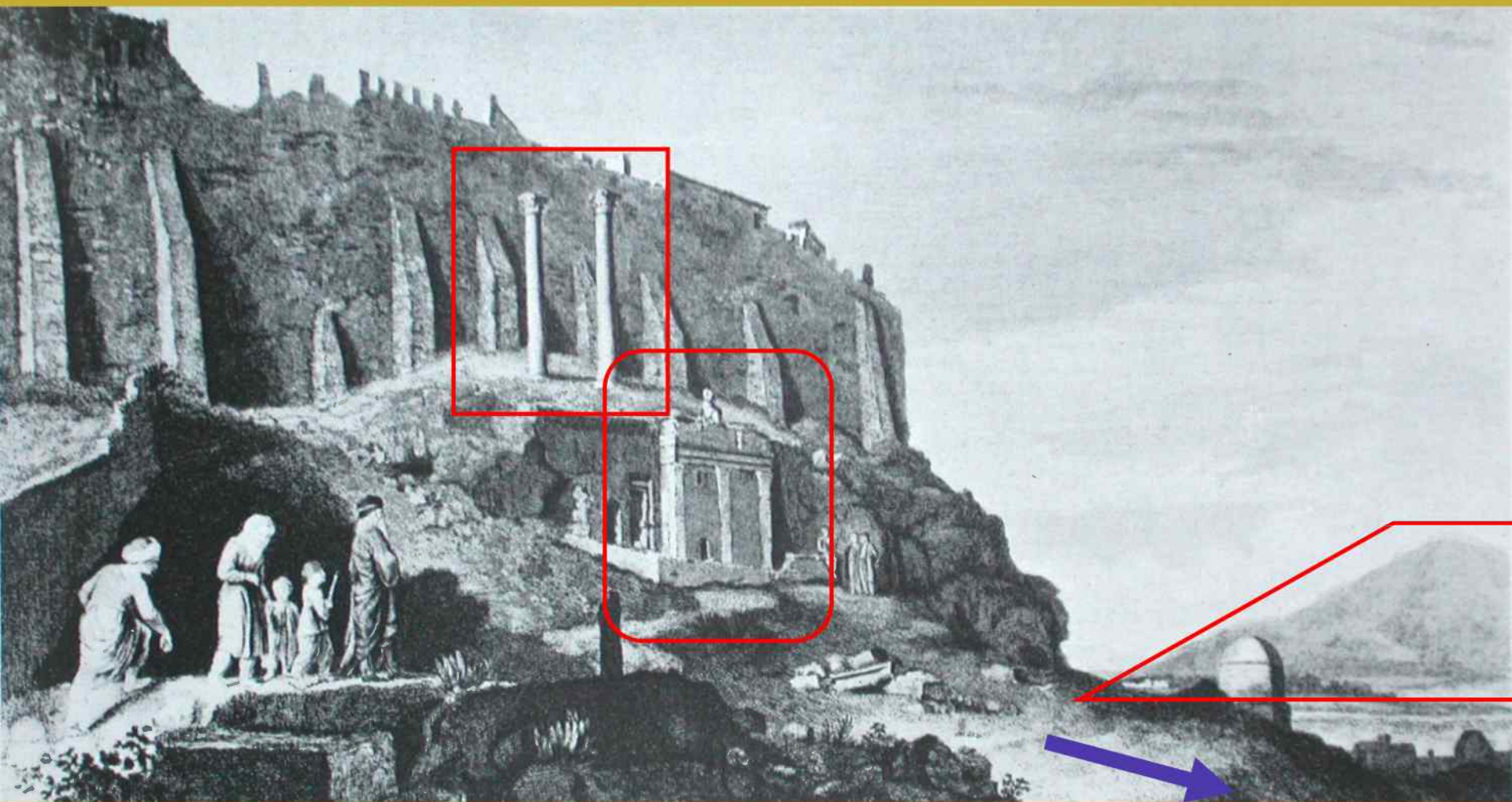

Fig. 13. Dédicace de Thrasyclès.

IG II² 3083

- 1 ὁ δῆμος ἐχορήγει, Πυθάρατος ἦρχεν.
 ἀγωνοθέτης Θρασυκλῆς Θρασύλλου Δεκελεεύς.
- 2a vac. 0.135
- 3 Ἴπποθωντὶς παίδων ἐνίκα.
 Θέων Θηβαῖος ἡϋλῆι.
- 5 Πρόνομος Θηβαῖος ἐδίδασκεν.

Χαλκογραφία των Stuart και Revett, μέσα 18^{ου} αι.
Χορηγικά μνημεία σε μορφή κιόνων, χορηγικό μνημείο του
Θρασύλλου, δεξιά στο βάθος ο Υμηττός. Το βέλος δείχνει
προς το θέατρο του Διονύσου.

Χορηγικό μνημείο του Θρασύλλου,
μαρμάρινο άγαλμα Διονύσου (από
τη δεύτερη χρήση του μνημείου,
του Θρασύλλου του νεότερου).
Το άγαλμα βρίσκεται σήμερα στο
Βρετανικό Μουσείο.

